

BOEM@

LIVE LITERATURE

ISSN 2066-0154

Martie 2009 (Anul I) Nr. 1 - 48 pagini

Apare sub egida ASPRA

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Cenaclul literar «Noduri și Semne»

BOEMA

Live Literature

Martie 2009 (Anul I) Nr. 1 - 48 pagini

ISSN 2066-0154

Apare sub egida ASPRA

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Cenaclul literar «Noduri și Semne»

Editor: S.C. InfoRapart Galați - Editura InfoRapArt

1

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău
Redactor-șef: Ion Zimbru
Redactor șef adjunct: Ion Avram
Redactor șef adjunct: Victor Cilincă
Secretar de redacție: Stela Iorga
Redactori: Dimitrie Lupu, Viorel Ștefănescu, A. G. Secară, Carmen Racoviță, Cristina Dobreanu, Alexandru Maria, Laurentiu Pascal
Grafică: Marian Alexandru
Tehnoredactare: Mădălina Gruia
Colaboratori: Mihail Gălățanu, Maria Timuc, Simona Șerban - București, Ion Potolea - Târgu Mureș

Revista literară BOEMA o puteți citi și pe site-ul

www.boema.inforapart.ro

actualizat permanent de: InfoRapArt

Email: boema@inforapart.ro,
inforapart@yahoo.com

Telefon: 0236 411190, 0745 324472

ADRESA REDACȚIEI: Str. Al. I. Cuza, Nr. 45bis,
Bloc Cristal, Sc. 2, Ap. 4, Galați, 800010

În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.

Literatură și Artă

DIN CUPRINS

Editorial: Redacția - Argument (p.3), Ion Zimbru - Avatarurile cenaclului "Noduri și Semne" (p.3), Petre Rău - Cenaclul "Noduri și Semne", varianta online (p.4)
Poezie: Alexandru Maria (p.9), Corneliu Antoniu (p.10), Mihail Gălățanu (p.14), Maria Timuc (p.15), Ion Potolea (p.16), Simona Șerban (p.21), Adina Dabija (p.27), Luminița Mihai (p.30), Stela Iorga (p.32), Anca Șerban-Gaiu (p.36), Cristina Dobreanu (p.37), Cristian Pavel (p.43), Laurențiu Pascal (p.44)
Proză: Dimitrie Lupu - Pe înălțimi reci (p.6), Paul Sân-Petru - Ceasca de lut (p.5), Harababura (p.8), Victor Cilincă - Norocul codrilor (p.18), Petre Rău - Fereastra (p.20), Ion Avram - Așteaptă-ne, Lazăre! (p.33), Nicoleta Onofrei - Biografie minimală, Zi de naștere (p.35), Monica Harhas - Tiparul I (p.41)
Teatru: Victor Cilincă - Moarte bună (p.31)
Eseu: Adi G. Secară - Gulliver, din carte-n carte... (p.12), George Tudosecu - Un studiu al nemuririi, D. Cuclin (p.17), Laura Rusu - Îngerul cu o carte în mâini (p.25)
Opinii: Petre Rău - Se mai citește? (p.39)
Umor: Ion Avram - Oaie de caracter (p.19), Ion Zimbru - Hora despărțirii (p.38)
Interviu: Maria Timuc - Raisa, soția poetului Vieru (p.22)
Personalități: Ion Zimbru - Apărarea lui Cezar Ivănescu (p.13)
Meridiane: Carmen Racoviță - Interviu cu Anne Tardos (p.28), Tudosi Tatu - Istoria Dunării (p.40)
Cronică de carte: Dimitrie Lupu - Și îngerul bate [Nordul gordian, L. Mihai] (p.45)
Eveniment: Maria Timuc - Welcome (p.11)
Diaspora: Petre Rău - Adina Dabija, New York (p.26)
Arta cibernetică: Apollo - CyberPoems (p.46)
Cronica de cenaclu: ianuarie-martie, 2009 (p.47)
Din valurile vremii: Luminița Mihai - Nichita Stănescu (p.50)

Grafică:

Coperta I: Iurie Matei - Furnicile care au mâncat creierii unui matematician

Coperta a IV-a: M & I Garmash - A Walk on the Beach, (www.visionsfineart.com)

Interior: Marian Alexandru, Victor Cilincă

www.boema.inforapart.ro

- ARGUMENT -

Avatarurile cenaclului “Noduri și Semne”

Desigur, astăzi boema nu mai este posibilă în fapt. Vremurile noastre de imediatețe și continua grijă a zilei de mâine face ca acei talentați artiști dăruți total imaginărilor și creației artistice să fie obligați la angajamente ferme, contracte cu carte de muncă; traiul din propria-ți artă nemaifiind posibil. Nici locurile și localurile acelor întâlniri nu mai sunt aceleași; și-au pierdut îngăduința. Risipitorii neinteresați de aspectele cotidiene ale vieții au fost astfel excluși din existența orașelor culturale ori sunt pe cale de a fi. Arta rămâne doar o ocupație din timpul liber. *Viața de boem*, așa cum o știm datorită *nemuritorului Murger*, nu mai este posibilă.

Cât despre definiția vocabulei *boem - boemă* din DEX, o găsim și îngustă și rigidă. Doar conotația literară a cuvântului ne atrage: comunitatea de idei, promisiunea de bune și responsabile libertăți; a-ți trăi starea de artist în spirit, dacă în realitatea imediată nu mai este posibil. Credem că feroarea boemilor, acea dăruire cu trup și suflet artei, trebuie să se regăsească în scrierile noastre. Scriitorul este în primul rând artist; un intelect contemplativ deci, ceea ce presupune un spor de altitudine și acuitate a intuiției întru dezvoltarea păr-ghiilor ascunse ale lumii, fără a-l abstrage de la cunoașterea rațională.

Desigur, bunul simț și respectul față de cititor nu pot lipsi dintr-o atare ecuație. *Sensul* lui „șochează-l pe...”, „oripilează-l pe...”, dacă este vreunul în astfel de atitudini?, ne este cu totul străin. Scălâmbăielile din dorința de a atrage atenția asupra noastră nu ne spun nimic. Nu agreem alinierea la mode. Acestea vin și trec. Întotdeauna au existat artiști adevărați, urmați de câte o droaie de *saltimbanci* porniți pe supralicitări țipătoare. Triviale chiar, doar-doar i-o lua cineva în seamă. În toate domeniile se deschid zilnic noi *fronturi de lucru*, cu mare tam-tam adesea, și în artă mai multe decât în celelalte la un loc, terenul dovedindu-se deosebit de îngăduitor, însă puține se arată în urmă a fi cu adevărat viabile. Arta a rămas aceeași în toate timpurile. Doar conturul i-a fost retușat din când în când.

Nu aderăm la părerea că un mod sau altul de a face artă sunt „etape depășite”, ci le considerăm depo-zite de înțelepciune și inspirație. Noi credem că întreaga zestre culturală a omenirii, de la începuturi până astăzi, revine fiecărui ins, fără a se divide; i se cere numai minimul efort de a întinde mâna spre a și-o însuși.

Respectăm convingerile tuturor, dar ne rezervăm dreptul la opinie.

Acesta este numai un îndreptar pentru uz intern și rugăm să fie luat ca atare.

Redacția

Cenaclul „Noduri și Semne” poartă titlul / numele / renumele ultimei cărți antume a poetului Nichita Stănescu. Dacă aş vrea să câştig vreme și timp, aş spune că acest Cenaclu trebuie povestit în lungi serii de poezie, în lungi întâlniri cu zmeii și parazmeii acestei Mișcări care, iată, suflă sănătoasă, este căutată drept iarbă de leac pe cărările de pământ și pe bulevardele electronice ale literaturii universale.

Desigur, cenaclul actual a funcționat sub alt nume și sub alte auspicii socio/istorice. Cei de atunci, mulți sau puțini, au găsit posibilitatea de manifestare în diverse ascunzișuri gălățene, cu sprijinul incontestabil al unor oameni fără de care nu am fi existat. Dacă îl amintim numai pe Traian Drăgănescu, profesor de filosofie și prieten incontestabil al culturii, ar însemna să fim răi. Dacă îl amintim numai pe actorul Lică Dănilă, ar însemna să-i uităm pe mulți sprijinitori ai acestui fenomen literar. Dacă ne aducem aminte numai de Gelu Ciorici-Șipote, ar însemna să nu fim imparțiali. Dacă spunem ceva numai despre Lili Dediu, ar însemna să nu ne amintim despre sute și sute de cenacliști care „au venit, au văzut și au învins”, care - volens-nolens – trebuie / ar trebui să-și recunoască apartenența la sângele acestui suflet plin de poezie și respect.

Nimic nou sub soare și sub lună! - veți urla și veți spune.

Da, desigur, veți urla și veți spune, dar nu veți afla niciodată că acest cenaclu vizitat de milioane de iubitori ai poeziei / esteticii / literaturii a dat culturii naționale scriitori de seamă, scriitori căutați / văzuți / jucați / aplaudați / internetificați, chiar dacă nici unul dintre ei nu poartă aura vedetismului gonflat.

Ar trebui / trebuie să fac o numărătoare inversă a tuturor celor care au onorat cu textele și cu prezența lor acest Cenaclu tămăduitor. Dar nu se cade, nu se cum-se-cade. Sunt mulți scriitori și ziariști naționali și internaționali care au trecut și au citit și au zâmbit în această Mișcare, și au plecat să-și găsească rostul într-o lume pe care au considerat-o mai bună. Au fost și multe caracude, ca în toate cenaclurile din lume, chiar acești oameni „insignifianți” au dat măsura treptelor de pe scara de acum a Mișcării „sine qua non” și care, de foarte mulți ani, are spațiu de exprimare fizică și publicistică la sediul și în spațiul ziarului „Viața liberă” din Galați.

De-a lungul timpului - 26 de ani, în decembrie 2009 - Cenaclul „Noduri și Semne” a umblat peste tot. S-au ținut ședințe de poezie în subsolul Teatrului Dramatic,

(continuare în pag. 4)

la Casa Roșie, la Casa Armatei, acasă la sub-semnatul, sub caisul din ograda domnului Imparțial, la Policlinica Municipală, acasă la regretatul pictor Antoniu Bejan, acasă la superbola Costina Răzlog, acasă la mucalitul / parasimpaticul Ion Avram, acasă la rebelul Mihail Gălățanu, acasă la toți cei care au știut unde se ascund fluturii când plouă, care au știut ce înseamnă „Hanibal ante portas” ori care au văzut singura salvare în „venirea barbarilor” lui Kavafis.

Au fost și unii care au vrut să pună sare în chisăliță, dar s-au retras acolo unde sunt și acum. Au fost și mai sunt și alții care vor să moară și capra vecinului, dar au uitat că Rimbaud nu și-a trădat prietenia, chiar dacă Verlaine l-a împușcat pentru a-l păstra lângă Poezie.

Și, mai ales, nu pot să uit că oamenii din respirația acestui Cenaclu au ajuns să culeagă lauri în paginile revistelor literare din Matria Noastră, Limba Română.

Așadar, Nichita Stănescu, adică Noduri și Semne, cere o minimă observațiune: s-a încercat și se încearcă o adunare la revista de front când sună goarna și nimeni nu știe dacă este sau nu este pregătit, când mireasa și mirele se dau de ceasul lunii de miere, dar nu știu, sărmanii, câte albine au murit pentru clipa lor de eternitate!

De asemenea, pot mărturisi că mulți fondatori / simpatizanți ai Cenaclului „Noduri și Semne” au ajuns membri ai Uniunii Scriitorilor din România, au fost aplaudați în varii ocazii, au fost observați, au fost estimați, unii chiar au fost sprijiniți să nu se piardă în hățișul istoriei literare contemporane, au fost sfătuiți să nu dea vrabia din mână pentru cioara din par, au fost înarmați să poată câștiga orice război cu orice dușman care habar nu are că linia dreaptă este un cerc odihnindu-se, iar sfera este un cub de / scris de Nichita Stănescu într-o parabolă demnă de dalta lui Michelangelo și de vioara lui Ciprian Porumbescu.

Stați liniștiți! Sau nu stați liniștiți! Cenaclu „Noduri și Semne” există!

Ion Zimbru

Cenaclu literar «Noduri și Semne»

- varianta online -

Cenaclu literar „Noduri și Semne” a luat ființă în anul 1983, la câteva zile după tragica dispariție a marelui poet național Nichita Stănescu, când un grup de tineri creatori gălățeni au hotărât ca amintirea neprețuitului poet să nu fie ștearsă niciodată, să rămână vie, luminată etern de flacăra spiritului de poet al necuvintelor. De atunci cenaclu a funcționat fără întreruperi, în pofida unor dificultăți inerente cu care s-a confruntat. El se numără printre puținele cenacluri literare din țară care au rezistat și după 1989.

Varianta online, lansată în anul 2003 la adresa www.cenaclu.inforapart.ro și-a propus de la bun început să fie o extensie a cenaclului la nivel național și internațional. Paginile web care alcătuiesc acest site oferă posibilitatea oricărui autor de creații literare să-și expună realizările pentru a fi citite și eventual comentate. Scriitorii români de pretutindeni, dar nu numai, au astfel prilejul să-și prezinte creațiile unui public din ce în ce mai larg din lumea internetului.

Prezentarea în premieră a acestui site s-a făcut în zilele de 30-31 mai și 1 iunie 2003, la Galați, cu ocazia expoziției „IT&C Expo 2003”. Firma care găzduiește site-ul și asigură continuitatea acestuia în bune condițiuni este InfoRapArt.

Site-ul cuprinde un spațiu special dedicat lansărilor de carte, concursurilor literare și unei biblioteci de cărți propuse chiar de autorii înscriși. În perspectivă, această pagină va fi dezvoltată pentru a cuprinde și alte rubrici de interes, unele dintre ele sugerate chiar de vizitatorii noștri care au ajuns azi la o cifră ce se apropie vertiginos de un milion și jumătate.

Este meritul membrilor acestui cenaclu online (peste 350, la această oră) că acest site a devenit astăzi un forum larg al creatorilor și creațiilor literare. Paginile sale web se află pe primul loc în topul site-urilor de acest gen solicitate și accesate pe Internet (dacă veți lansa cuvântul cheie „cenaclu”, veți constata că acesta este primul în clasamentul motorului de căutare Google). Creațiile literare conținute, evenimentele culturale semnalate, consemnarea ședințelor și a cronicilor de cenaclu, cronicile literare, lansările de carte etc., toate se constituie în „materiale” electronice cu caracter public.

Se cuvine, așadar, un cuvânt de mulțumire tuturor celor care contribuie zilnic la realizarea acestui vis plăcut al lansării încercărilor literare pe această orbită modernă, virtuală și utilă, către Măria Sa - Marele Public. Începând cu ziua de 31 martie 2009, dată la care poetul Nichita Stănescu ar fi împlinit 76 de ani, în memoria sa a fost lansată în spațiul virtual revista **BOEMA**, cu deviza „live literature” și sub egida Asociației Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice - ASPRA din Galați, revistă ce va putea fi citită permanent la adresa www.boema.inforapart.ro.

Petre Rău

Paul Sân-Petru

Ceașca de lut

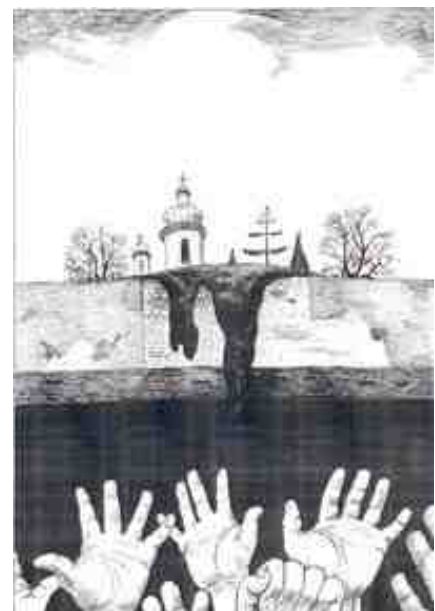
Ba nu. La casa mea eu “nu am luat-o de la lingură”, eu am luat-o de la ceașcă, așa cum altul ar lua-o de la pahar și ar ciocni singur cu sticla, semn că de-acum e stăpân sigur pe viciu. Știam că și eu voi bea cafeaua, mai ales singur până una, alta, până noaptea târziu. Dar cine să-mi vândă mie o singură ceașcă, hai, două, ca să-mi mai rămână săptămâna asta și de tramvai. Am văzut în vitrină ceva deosebit, dar nici nu mi-am mai răcit gura degeaba să cer doar două cești; am pus să-mi ambalez tot “setul” (ce improprietate etimologică, un barbarism preluat aiurea! Parcă la “duzină” am nimerit-o mai bine) și m-am dus acasă, le-am numărat cu compasiune pe cele proaspăt sparte după ce am sărutat patriotic pământul răzeșesc cu polei de sezon, apoi pe cele întregi, de ce n-am luat eu măcar șapte sau zece că sigur mai aveau și ei desperecheate de vreun gură-cască; da, zece, ca poruncile, ca fecioarele jumătate deștepte, jumătate cu un IQ mai discutabil. Oricum, trebuia acum să fiu și eu mai atent la fragilitatea lor, să nu le înmulțesc, prin diviziune ca bacilii, ca un împiedicat ce sunt. Le-am acceptat, după negocieri, capriciile de a se culca seara curate, devreme, pe rastel ca găinile în copaci, cu excepția celei de serviciu scursă de puteri și de zaț către zori; la trezire o învioram și pe ea cu apă rece, o puneam în rândul celorlalte trezindu-le una de alta, și de somnoroși ce eram nu vedeam întotdeauna în ce hal am lăsat-o la „spălate” cu dunga plinului rămasă rotocol unsuros și cu dâra sorbiturilor pe pântec. Avea o toartă masivă, era o ceașcă de lut cenușie, uite-așa, ca să nu mai insiste vreo femeie să mă descoase cu ghicitul ei.

În mai puțin de un an le-am spart aproape pe toate (să fiu sănătos!), pe una am spart-o plină (cioburile poartă noroc), acela că am scăpat de ele ca de niște femei capricioase și posesive; mi-a rămas doar una cu care devenisem acum foarte atent. Chiar dacă ulterior îmi luasem altele, nu era nici una ca ea, eu tot din ceașca aceea beam, că din prea multă grijă și companie mă îndrăgostisem de ea. O luam de mijloc și o ridicam la gură și cu greu o mai lăsam în farfuria ei ca pe un soclu de lut. Ea îmi umezea buzele și eu lunecam tandru pe burta ei fierbinte. Odată a sunat telefonul. “Ei, da, am pe cineva, ai dreptate că așa se cam întâmplă în ultima vreme...” Mă simțeam parcă jenat de dialogul purtat în prezența ei și atunci mai turnam din ibric, așa, ca s-o împac și s-o iau din nou de după mijloc și iar de la capăt, de dragul ei. Pe ea o

spălam și abia apoi mă culcam, dar sigur nu mai puteam să adorm decât în zori; o visam odată cu toate iubitele vieții mele, o recunoșteam în vis, era frumoasă și tandră, iar dimineața părea și ea răvășită de vis și parcă avea gura fierbinte când am ridicat-o goală de mijloc, dar nu, se pare că eu dormeam mai departe, că tot îmi spunea să nu mă trezesc, că atât e al nostru. Și nici nu știu când nu o mai vedeam, mă ridicam din pat după ea și abia atunci mă dezmeticeam și o vedeam pe masă. Bătrânul ceas deșteptător îmi făcea gafe tot mai multe, ceasornicarii îmi spuneau că nici pentru ceasuri Alzheimerul nu este curabil, dar oricât m-ar fi costat încă o întârziere tot îmi făceam cafeaua și lăsam loc de tandră ceremonie, apoi plecam frământându-mi buzele încă umede. Mergeam cu tramvaiul, agățat într-o mână, agățat într-un gând – eu, îndrăgostit de o ceașcă! Și asta doar pentru că era o ceașcă de lut, pesemne ea știa mai bine de ce s-a întâmplat așa, dar nu-i arătam că și eu bănuiesc ceva, nimic mai mult decât că lutăria din deal fusese cândva o plantație de cruci sau o încrucișată aducere aminte de frumoase fete și băieți, atunci la vremea lor când valul de ciumă nu prea ocolea, ci dădea de-a dreptul prin mulțime.

Ceașca de lut a murit la cutremurul din '77 când a căzut peste ea un tablou cu ziduri vechi. Eu i-am strâns cioburile pământeste și după trei zile le-am îngropat la rădăcina unui pom din grădina mamei; am rotunjit pe deget o coroană de miozot și i-am pus-o deasupra.

M-am simțit parcă deodată vădov când am început să-mi beau cafeaua singur. Unii se abțineau să măntrebe menajându-mi imaginate răni ale afectului, altora le-am spus, fără să mă mai întrebe, că într-adevăr mi-a murit ceva aproape cât cineva. Nu mi-am luat cești de lut că n-avea cum să se mai întâmple la fel ci doar un altfel de la fel. Și nu știu câte luni n-am mai băut nici o cafea.

desen de Marian Alexandru

Dimitrie Lupu

Pe înălțimi reci

- O tablă?! Se miră cabanierul Colțea. Am auzit eu, parcă, chestia asta, dar n-am crezut-o. Văd că trebuie s-o iau în serios.

Era un bărbat bine hrănit, cu mustața tușinată scurt, ochii de viezure, afundați în grăsime și palme late. Late, scurte și nemuncite. Mirarea îi subțiasse cumva fața buclătată.

- Da, o tablă, întări Grigore Stănilă. Cu degetul arătător, trasă în aer un pătrat aproximativ: Douășcinci, treizeci de centimetri acolo, să încropesc o tavă.

- O tavă?! Ce să faceți cu o tavă?! Bucătăria noastră!...

- Ei, nu-i vorba de asta, îl întrerupse, moale, Grigore. N-am să mă apuc de gătit pe-aici. Îmi trebuie pentru... Șovăi o clipă. Lasă, dacă nu-i, nu-i, și gata. Aș putea folosi un pietroi, da' nu-i tot una.

- Păi... folosiți un pietroi, dacă ziceți că merge. Că tablă... De unde tablă pe-aici?!

- Credeam... În fine, nu luați în seamă. Îmi pare rău, dacă am aruncat, fără să vreau, vreo bănuială asupra bucătăriei dvs. Am să mă descurc eu cumva, îl asigură, neconvins, pornind-o încet spre pădure.

Cabanierul privi lung în urma lui. Pleoapele i se îngustaseră ca în bătaia unei lumini prea puternice.

Soții Stănilă erau o pereche liniștită, respectoasă până aproape de sfială. Nu comentau mâncarea, punctul cel mai sensibil al stabilimentului; nu aveau nici o dată nimic de obiectat pe seama aranjamentelor diurne; nu veneau cu sugestii de îmbunătățire a sejurului; nu se zbânțuiau, seara, pe muzica tare din sala de mese; nu lăsau camera răvășită. Își aduseseră căni de trebuință personală de acasă, prosoape și papuci, deși în prospectul chenăruit cu albastru erau prevăzute toate cele trebuitoare unei odihne confortabile. Sigur că la cabană poposeau destui vântură lume care umblau doar cu ceea ce se găsea pe ei, sau uituci, destul de grijulii de altfel cu tabieturile lor. Colțea avea experiență, tocmai de aceea trecuse în foaia-reclamă toate nimicurile care ar fi putut strica buna dispoziție a vizitatorilor săi: Periuțe de dinți, încapsulate, cu paste din aproape toate soiurile, șpreiuri, creme, loțiuni, nemaivorbind de cele stric necesare, ca papuci, prosoape, căni.

Referitor la cămile *personale*, Grigore o dăduse pe glumă față de mirarea Lisavetei, femeia de serviciu pe palier:

- Ne-am obișnuit cu ele cum te obișnuiești cu ochelarii prescriși de doctor. În Galați avem un magazin numai pentru obiecte personalizate. Toți gălățenii își iau lucrurile numai de-acolo.

El fuma, dar nu mirosea niciodată a tutun. Colțea îl văzuse o dată aprinzându-și țigara subțire, mentolată probabil. O singură țigară în întreaga săptămână de când se aflau la cabană! Atât văzuse el. Poate în pădure, în *libertate*, altfel ședeau lucrurile. Dar în seara aceea, în salon, fiindcă afară ploua, parcă uitase puțin de sine și de însoțitoarea sa, Monica.

Monica era subțire, cu plete grele, retezate o palmă sub baza gâtului lung și arăta mereu palidă. Chiar și în diminețile reci ori, seara, în hărmălaia din salon, când întârziaseră din pricina ploii. Dar sub paloare, dacă o priveai atent, se zbătea un fel de arșiță captivă care îi împurpura fugar pomeții.

În fond, erau o pereche liniștită, atenți cu cei din jur. Poate doar un pic prea discretă. Dar ce să-i faci? Nimeni nu e perfect. Făceau plimbări lungi, în doi, mai mult tândălind, căscând gura după viețuitoarele pădurii, după formele și culorile copacilor, după meandrele terenului pietros ori după norii hoinari. Știau să se bucure de orice nimic și se purtau al naibii de grijulii unul cu altul. Puteai să-i iei drept îndrăgostiți de pe vremea bunicilor.

În ieșirile zilnice în doi, el căra sub braț un blocnotes lung și lat, închis, între coperte groase de vinilin maron, cu cataramă nichelată, dar Colțea auzise că ea, sfoara de femeie, avea nevoie de coalele păstrate cu atâta grijă. Cineva o văzuse cinchită la rădăcina unui copac, desenând ceva pe acele hârtii.

Din om în om ajunse la cele două tinere, abia niște fetișcane, care lansaseră zvonul. Da, era adevărat. El doar ședea alături, i se uita arar peste umăr, mai mult dus într-ale lui, și îi întindea creionul colorat cerut.

- Da' știi cum desena?! Parcă rupea hârtia! Mâna îi zvâcnea, sărea, țopăia -Hârști! Hârști!- ca fugărită de draci! Sunt niște ciudați, amândoi! Noroc că altfel îs liniștiți!

Remarca tinerelor se încrustă în mintea cabanierului: Ciudați! Poate de asta îi sărea inima de fiecare dată când se gândea la ei. Nedumerirea stărnită în el de cererea tablei nu putea veni decât de acolo! Ciudați! Minți sucite, unde foaia de tablă poate fi înlocuită cu o piatră! Piatră! Intuise bine! Dacă lunganul care o făcea pe mielul blând nu-și răsese de el, e sigur că în mintea lui, cotită, nu face diferența între două lucruri atât de diferite. Poate nici între un vreasc și o frunză, un nor și o plăcintă, un vierme și... un om! Nu te pui cu de-alde ăștia! Și el are răspundere aici, nu glumă! Cogea clădire de bârne! Dotări! Angajați! Dar unde mai pui și atâția turiști! Și, la o adică, și pădurea din jur, unde se tot furișează ăia, nu-i tot a lui? Nu tot el răspunde dacă - Doamne ferește! - îi pun foc?

Colțea hotărî să fie cât se poate de atent cu cei doi. Chiar atunci, pe loc, alergă de își spânzură binoclul de gât. De urmărit fiarele sau animalele mici ale muntelui, fără a prinde ele de veste știa mai de mult: pasul ușor, trunchiul copacului paravan mereu, înaintarea târâș la loc deschis, ramuri bogate în jurul bustului... Dar nu se alese cu nimic în plus față de ceea ce știa deja.

Ea rămânea palidă, arzând nevăzut, cu zâmbetul pierdut aiurea. Doar o umbră de zâmbet, ghicit mai mult

(continuare în pag. 7)

în rest decât pe figura-i osoasă; schița unui gest de grație când saluta, murmurat de obicei, dacă i se încrucișa cărarea cu a ta...

Chiar ieri dimineață, trecând spre pădure, schițase acel început de reverență, ba nici măcar început, ci numai ceva, în atitudinea ei, care te ducea cu gândul la o respectoasă amabilitate, și îl întrebase - trebuia să recunoască - cu bine jucată admirație. Pe el, pe cabanierul Colțea îl întrebase așa:

- De unde, Dumnezeu, își iau copacii culorile astea, toamna?!

Și parcă vorbise doar pentru ea însăși cu glas tare, profitând de faptul că se întâmplase și el pe-acolo. Era clar că prezența lui îi dăduse prilejul să i se adreseze prin rîcoșeu pădurii. Adică, pădurea trebuia să-și închipuie că femeia nu știe că ea îi înțelege cuvintele. Cam ca atunci când lauzi pe cineva față de un prieten comun, fiind sigur că *lauda* îi va ajunge la ureche și îți va deschide bunăvoința sau chiar inima aceluia spre împlinirea interesului tău. Că ăștia, ciudații, știi să vorbească tuturor lucrurilor din lume. Și, pe deasupra, sunt dolidora de treti-puri. Altfel i-ar ghici oricine din capul locului și i-ar ocoli ca pe ucigă-l toaca.

La fel ședeau lucrurile și cu el. N-aveai cum desluși mai mult decât voia el să-ți arate. Dar sigur înțelesese că era pândit continuu. Venise să-i ceară tocmai lui, direct, o pătură în plus, pe motiv că nevastă-sa se plânge noaptea de frig. Sigur că i-o dăduse: „Clientul nostru, stăpânul nostru”, ce mai?! Însă nu *direct*, așa cum voise el, ci tocmai prin menajera de palier, ocolită atât de abil. Că nu era Colțea atât de prost să se lase pe mâna lui, *singur*, în dosita magazie de efecte.

Atunci, el, ciudatul, venise cu ideea focurilor de noapte, doar așa, să-l pună pe el, pe cabanierul Colțea, în încurcătură. Și se și găsiseră câțiva neisprăviți cu lingoare gata să-i cânte în strună. Ședeau ca momâiele în jurul focului, pe te miri ce și chiar de-a dreptul pe pământul gol, se chiorau la flăcări, la întunericul pădurii, la cerul înalt ori unii la alții, ca blegii. Și de vorbit vorbeau încet. Atunci când vorbeau. Să nu strice *atmosfera*. Doar cât să se audă între ei. Spuneau numai prostii: întâmplări trecute, fărâme de amintiri, câte ceva care le stărnise interesul cândva. Numai povești fără rost. Ba și fără cap și coadă, după câte înțelegea el, ascuns bine în întuneric.

Într-o noapte, mai la început, pretextase că le duce un pumn de sare, să facă focul scânteii multe, frumoase - că la de-alde astea se pricepea și el -, dar careva, că nu l-a putut ghici numai după glas, i-o retezase scurt:

- Lasă focu-n pace!

Plecau târziu la culcare, fiecare cum avea chef; se ridicau câte unul, câte doi, spuneau *noapte bună* și se îndreptau încet spre cabană. Ciudații rămâneau mereu ultimii. Ședeau mai la o parte de ceilalți. Pusese de la început un fel de linie despărțitoare între ei și restul chirașilor și, culmea!, opreliștea aia, invizibilă cu ochiul liber, își ținea tăria și aici, între cei care îi găseau simpatici și se luau după ei. Când vreascurile și lemnele ajungeau jar și cenușă, el aducea o găleată cu apă de la bucătărie, uda bine - bine locul, apoi poneau cătinel

spre paturile lor. Femeia înfocolită în pătură până sub bărbie, bărbatul sprijinind-o ușor de braț, pe deasupra. Sigur era ceva necurat aici. Nu-l puteau ei duce atât de lesne pe experimentatul cabanier Colțea. Prea multe lucruri se repetau, prea exacte, prea duceau toate spre un sens ascuns. În vacanță omul e altfel: curios, neastâmpărat, zglobiu, dornic să vadă tot, să guste tot, să trăiască din plin, să simtă cât pentru tot restul anului de zile oarecare, înșirate ca un pumn de mărgele otova pe ață. Te și mirai câte trăsniți le treceau unora prin minte. Într-un rând, niște tineri de prin partea Buzăului speriaseră toată cabana, făcând-o pe stafiile, de a trebuit să cheme, atunci noaptea, poliția montană. Mamă, ce tevatură a mai fost cu țâcniții ăia! Dar el, Colțea, înțelegea lucrurile astea. A și pus o vorbă pentru tinerii ăia, să nu-i amendeze patrula prea din prea. Până la urmă, scăpaseră cu o sticlă de Turț și un rând de cafele mari, bând, povestind și răsând împreună, cabanier, turiști și polițiști. Ceilalți, speriații, tot dormeau liniștiți acum. Dar cu ăștia, cu ciudații, era altceva. Simțea el că era ceva... Mai bine să nici nu te gândești! Mai bine îți iei măsurile de precauție, cum ai fost instruit! Caz de forță majoră, nu?

Cabana avea în dotare două arme, pentru probabilitatea că s-ar fi ivit vreun animal turbat ori și numai prea îndrăzneț ca să se dea la om. Colțea le scoase din rastel, le șterse, le unse mecanismele și le încărcă. Mai cu atenție pentru carabină. Magazia încăpea cinci cartușe, cu gloanțe de plumb în cămăși metalice, nu ca pușca de vânătoare; două țevi lise, două cartușe de carton cu alice. Dormea cu armele la capul patului, și nici ziua nu se depărta prea mult de ele. Când armele îi erau la îndemână, ciuda pentru soții Stănilă căpăta în el formă concretă: *Dă, Doamne, să facă acuma vreun pocinog, să-i pot curăța pe-amândoi!*

Însă nu se lăsa numai în seama întâmplării. Căutase printre cunoștințele sale și găsisese un văr al unuia dintre cumnați care avea un prieten fost maior de miliție, pensionar acum, la Galați. Odată legătura făcută, povestea spusă cum trebuie, ex-maiorul se pusese pe treabă. Colțea îl suna aproape în fiecare seară - când înceta forfota în stabiliment, desigur -, pentru a se informa ce și cum mai descoperise în *chestiunea lor*. Maiorul nu părea deloc un gură-cască. Îi cam ghicise pe ciudați: cine-s, de unde-s, ce hram învârteau... Date oficiale, deocamdată, evident. Dar se întrezăreau și unele... *Unele neclarități, să le zicem, pentru început*. Declarațiile vecinilor corespundeau, în mare parte, cu ale cabanierului: retrași, circumspecți... Ascunși, ce mai. Sigur aveau ei ceva de tănuit, și nu se arăta a fi tocmai lucru curat. Într-una din zilele următoare, că trebuia să prindă un moment anume, maiorul avea de gând să le *scotocească oleacă dedesubturile cuibușorului*. Altceva ar fi fost dacă probele ar fi reclamat o anchetă oficială: căpătai mandat de percheziție în doi timpi și trei mișcări. Dar, lasă, că nici el nu-i de azi, de ieri pe lume.

Colțea abia mai aștepta finalul investigației. Introdusese deja primul cartuș pe țeva carabinei și se asigurase că și următoarele ședeau bine în încărcător.

Însă n-a mai fost nevoie de folosirea armei. Într-o zi, la masa de prânz, Monică Stănilă i s-a făcut rău.

(continuare în pag. 8)

Paul Sân-Petru

HARABABURA

Până să sară Grigore s-o sprijine, s-a răsturnat cu tot cu scaun pe jos. A tușit ce a tușit, tot forțându-se să nu atragă atenția celor din jur, apoi a dus mâna la piept, a dat să se ridice de la masă și s-a dus grămadă pe podea. Jarul de sub paloare îi dispăruse, fața i s-a făcut ca de ceară și o spumă roză i-a umezit buzele. A fost ceva tevdură, ce mai? Că lumea se sperie repede, din orice nimic. Dar elicopterului sanitar nu i-a luat mai mult de vreo jumătate de ceas, hai, trei sferturi acolo, să zicem. Și-s numai băieți pricepuți pe elicopterele de la urgențe. I-au pus pe amândoi înăuntru cât ai clipi. Ea întinsă pe brancardă și el, pop alături, că n-a vrut deloc s-o lase singură.

Atunci a răsuflat și Colțea, ușurat: ciudații dăduseră de dracu, că prea îl căutaseră cu lumânarea, și nu era de gândit că vor mai reveni pentru cele șase zile care le mai rămăseseră din luna plătită. Doar un zvon iscat printre personalul de serviciu l-a făcut să-i mai tresară inima o dată. Se spunea că Lisaveta găsisse sub patul uscatei un pietroi mai mult înalt decât lat, iar pe creștetul lui – o cratiță cu cenușă pe fund.

- Da' nu era cine-știe ce, l-a lămurit femeia, cu vorba ei târăgănată, când el s-a repezit s-o ia la întrebări, ce și cum. Știam de asta, da' de ce să-i fi necăjit? La noi, în vale, jaru' înainte de culcare îi cel mai bun leac. Așa se poate hodini și ofticoși' oleacă, dacă îi respiră căldura înainte să adoarmă.

Coarnele melcului mai lungi ca oricând, pendulau printre ierburi dintr-o frunte de ied, iar iedul nu pricepea ce are de făcut cu ele când toată primăvara mirosea a frunze și bălării, a izvoare cu moriști de nisip, a bolți de lapte sub blana oii. Și-atunci, ce să facă el cu aceste coarne pe care învățase de la un melc cum să și le tragă înăuntru, cum să și le telescopeze în afară. Invidia duelurile de țapi și berbeci, dar de la ei nu putea lua lecții când la cea mai mică atingere, coarnele lui se retrăgeau jenant, undeva, sub scutul frunții carnoase.

O cârțiță tocmai ieșea din mușuroiul de țărăna, cu ochii șoimului plantați în orbite. Lumina o amețea, înălțimea la care vedea chiar și șoimul o înfricoșa ca o prăpastie în care tot îi părea să cadă din moment în moment, și atunci iar se ascundea în largul pământului unde-și avea galleria în formă de coroană regală. Ochii ei se făcură tot mai mici pentru că lumea, cu lumina ei de suprafață, nu o interesa, voia să tot uite – și-atunci la ce i-ar mai folosi ochii de șoim, când ochiul ei olfactiv-tactil o hrănea destul sub linia văzduhului cu pământul.

Și nu văzuse nimeni cum crengile aveau și ele pene verzi ca de papagal, vântul ar tot sugera cam ce au de făcut cu ele, dar copacii nu pricepeau cam ce, și rămăneau mai departe credincioși pământului.

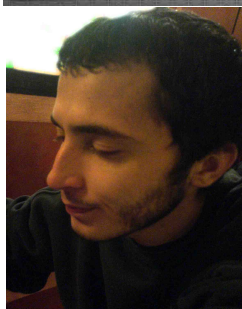
Un porumbel tocmai își ciugulea picioarele palmipede, tot poate o-nțelege la ce-i vor folosi ele, dar tot nu părea convins că-i vor folosi la ceva; doamne ferește să le fi scos în timpul zborului din căptușeala de fulgi a pieptului, că s-ar fi dat peste cap într-o frânare absurdă de care nu putea profita orice răpitoare.

Tata pe patul lui de plecare, ședea acum privind-și trupul, sigur fiind că nu mai are ce face cu el. Avea în schimb o privire fonică, dar nu prea știa încotro.

Și toate acestea pot fi privite la un muzeu al viselor, cu excepția ultimei imagini, care la limita de zori a somnului poate fi chiar reală, singura realitate din ziua aceea.

Poate că visul are uneori o imaginație atât de bolnavă, sau știe ceva de prin vremuri încă neacreditate; ori mai degrabă, Răzvrătitul cerului și răzvrătitorul ființelor de lumină și-ar dori o lume de o asemenea harababură și batjocură a Creațiunii, ori ar vrea să se distreze bătându-și joc de ordine, de Morgan și Mendeleev și de atâția alții, sau poate doar de Unul, protagonistul, Domnul de necontestat al oricărei geneze.

Alexandru Maria

întrebam în stânga-n dreapta
 întrebam bătrânul
 cum să mă legăn frumos, ce trebuie
 să fac – nimic.
 și defel culmea rima răspunsul –
 „azi am văzut o rățușcă/ cum vine de mă mușcă”
 și adormeam și mă visam
 copil -

azi nu mai am rime și nici poezia scrisă atunci
 nu-mi mai place.

fire

vara norii se avântau pe burlanele casei ruginite
 se zdrobeau, se scurgeau curați-roșietici – câteodată
 o găză moare că nu știe să înoate,
 ăsta e rostul lucrurilor mici.
 mereu ajungeau în lighene albastre, în bidoane albastre
 golite de must,
 în căzi la fel de albastre din care păsările își luau apa.

bunica așeza rațele pe ouă de curcă,
 puii se înecau în iaz

norii erau apoi duși în grădină, supti în cuvinte,
 în „palme strânse”,
 în „cobilițe” – erau sărați și roșii,
 în formă de ne/pâine încă. asta la început,
 acolo aveau formă și numai acolo

acum,
 nori sunt
 apă nu mai – ciocurile au tăiat,
 au decupat adâncurile albastre-roșietice
 în formă de gratii

poezie cu o rățușcă

când eram mic-mititel de tot
 făceam poezii
 și era atât de ușor, ca o joacă –
 uneori ziua, de cele mai multe ori
 la lumina lumânării –
 atunci venea bătrânul
 și visam frumos.
 începeam cu o rățușcă
 de exemplu
 poezia
 „azi am văzut o rățușcă”
 și cum să continui
 că rima cu o rățușcă nu știam
 da’ nu conta
 continuarea era la fel ca și începutul,
 o poezie.

moștenire

hai să spânzurăm o cracă
 să facem un leagăn
 la teiul din cimitir
 să zburăm deasupra morților
 înainte-înapoi, înainte-înapoi,
 să prindem luna de șireturi
 pentru o clipă
 după clipă

după clipă

să dăm foc florilor uscate
 în fum să tușim
 o dată
 tot din piept
 să-i lăsăm pe alții
 să se joace

în oglindă

când eram mici și la țară
 băteam chișca în ograda fără laturi,
 ne ascundeam după teiul din centru,
 sau pe garduri cu picioarele atârând
 hrăneam bobocii de rață

bunica spunea mereu să nu ne uităm la soare
 noi lăsam pleoapele să cadă și ridicam fețele –
 irișii se strângeau în cerculețe sângerii, concentric,
 ajungând la un mic punct negru explodând în orbite
 sfere care se nasc din aceeași neascultare,
 nu își uită urmele și cresc și cresc
 până sus, la marginea empireului.
 acolo, atingându-ne lumea, o minge uriașă
 de foc și fără margini își arunca privirile spre noi,
 pe aceleași trepte neumbrate, până dincolo de pielițe,
 până dincolo de punctul urlând în noi.
 săgeți fără loc străpungeau,
 oglinjoare fără timp le întorceau
 să vadă și el
 soarele
 fiecare față a sa.
 atunci năștea alte lumi pentru că niște copii ca noi
 țineau ochii închiși.

Corneliu Antoniu

(din volumul „Amintiri din pădurile de miconia”)

pax minoica

Trecea ușor
 Odată cu cântecul
 Aripa unui nor
 L-a atins.
 Își ascunsese pe frunte
 O glorie: Vârsta nedeslușită; un țipăt
 S-a deschis la aducerea ei –
 Venea dintr-o parte de vis
 Pleca spre o parte de mare
 Cum vine primăvara
 Și cum vine toamna,
 Până când
 Aripa unui nor
 L-a atins.

în toate frunzele mele

Te simt toamnă
 În toate frunzele mele
 Prin fântâni prin geamuri
 Prin livezi –
 Mușcătura ta e încă vie
 Adâncă brazda colților tăi.
 Cu fiecare cuvânt,
 Rana se înroșește în flori
 Se adună sângele închegat la orizont
 În grădini,
 Te simt, toamnă,
 Cu toate-ale venind asupra-mi,
 Dinții care au mușcat din pământ.

aer comun 3

Știu
 Că primejdii sunt la tot pasul
 Marea amintire
 Și marea iluzie,
 Sahara mea contemporană –
 Sau nici atât!
 Doar iluziile nomade,
 Imperiale și lenea
 Și tu Ezzellino, însuși îngerul,
 Trăgând, icnind,
 Spune că nu e așa,
 Nu e așa...

pamir de stele

Să ai curajul să spui
 Poesia e viață
 N-o să te recunoască nimeni
 În această erezie: grija,
 Asta las-o altcuiva.
 La Melline
 Când tocmai trecea Abruptto
 Cu pieptul gol
 În amiaza fierbinte,
 I-am văzut semnele adânc
 Adânc înfipte în carne:
 O liră
 Peste care tocmai trecuse ceva, cineva –
 Să ai curajul să spui:
 Poesia e viață
 Să trăiești mut, torturat
 Restul, doar cântec.

ce e de spus

Ce e de spus în gând e de spus
 Vine o apă foarte de sus
 Sau poate ninge și mi se pare
 Că cerul plouă cu bulgări de sare.

Că flăcări întinse ce cad pe pământ
 Sunt stropi din lumina gonită de vânt
 Ce sar împrejurul fântânii din vis
 În care un demon trăiește închis.

acum sunt singur

Acum sunt singur poți să mă întrebi
 Cum de-am ajuns să tremur în lumină
 Într-un ungher de liniște deplină –

Vezi cum se zbate steaua în perdea?
 Așa stau spânzurat în carnea mea
 Fără s-aștept să gust din sfânta cină.

Căci noaptea mea la nimeni nu se-nchină
 Și-n mulțumirea asta stau acei,
 Care nici nu se zbat, nici nu suspină

Atât, că și-au făcut din viață vină
 Și merg mereu spre împlinirea ei...

eu tot mai cred

Eu tot mai cred că viața-i o poveste
 Și că-n poveste zace un colind
 Pe care-l știu cu ochii închiși. Iar peste

Acest lăuntric dor hălăduind
 Imaginar eu bat din pînteni veste
 Pe-un băț de răsărită călărind.

Welcome - trei artiști fotografi și o singură lume

La început de martie, la Sala de Expoziții "Constantin Brâncuși" a Parlamentului României, Simona Șerban, Andrei Iliescu și Andrei Teodorescu "și-au plimbat invitații peste mări și țări, dacă se poate spune așa" - prin intermediul Vernisajului Expoziției de Fotografie "Welcome"! Am călătorit cu toții prin "ochii" artiștilor și am putut intra în intimitatea viziunii lor, pe de o parte romantică, pe de altă parte postmodernistă (o îmbinare naturală între extreme). Criticii prezenți la "Welcome", respectiv Mihai Oroveanu și Cristian Lascu, au apreciat evenimentul ca unul ce se poate înscrie în istoria fotografiei. De la imaginea lumii văzută "printr-un ochi de canal", până la lumea descrisă prin vârfurile unor papuci de casă, de la imaginile cu iz cosmic, culese din realitatea cât se poate de frustă a lumii moderne și până la coloristica fantastică a unui șirag de rufe ce se usucă la soare - iată o micuță și simplă descriere a lumii "celor trei artiști fotografi". Autorii înșiși au mărturisit că expoziția reflectă "lumea" văzută de ei în calitate de călători. Expoziția a izbutit să descrie, însă, o lume în care dispar, se șterg și devin inutile diferențele lingvistice sau culturale. Limbajul fotografiei are harul de a topi diferențele și a crea o unitate spirituală frapantă, pe care nici cuvintele n-o pot descrie atât de puternic și de clar.

Mulțimea de prieteni și de admiratori prezintă la deschiderea "Welcome" și-a clătit spiritul, nu doar ochiul, mintea și sufletul într-o oază de imagini cel puțin "interesante și capabile să invite la contemplație". Poate că și un tablou pe hârtie al acestei expoziții ar fi captivant!

Maria Timuc

Adi G. Secară

Gulliver, din carte-n carte...

(I)

Exordiu

Tatăl meu n-a avut nicio moșie în Nottinghamshire... Nici măcar nu a fost Jonathan Swift ori Daniel Defoe sau măcar Laurence Sterne... Mai mult, limba mea engleză nu-mi va fi, probabil, în această viață, niciodată mamă... O, mamă! O, Charles Dickens, o, William Shakespeare! Dar, deși pot spune precum Tristram Shandy că „*știu că se află pe lumea asta cetitori, ba chiar și mulți alți oameni destoinici ce nu se prea îndeamnă la cetit, căroră le cam vine peste mână de nu le spui de-a fir-a-păr întreaga taină a lucrurilor ce te priveșc*” (aceasta în traducerea a doi Mihai, Miroiu și Spăriosu, la Polirom), va trebui să-i dezamăgesc pe toți acești cetitori și necetitori, în ceea ce privește misterioasa mea existență... Deoarece eu chiar nu sunt Lemuel Gulliver, nici Robinson Crusoe ori, era mult mai bine, Prospero... Dar visez, când dorul de valurile mării este atât de mare, să naufragiez pe-o insulă (și cine nu visează din când în când la câte un iacht - știu că este banal!), mare cam cât paradisul (adică, urcat pe vârful cel mai înalt al ostrovului să pot îmbrățișa cu privirea toată întinderea pământului), dar fără monștrii din „Lost” (serialul de televiziune)... O insulă cu o bibliotecă imensă, în care ai putea fi vizitat din când în când de câte o Friday (sunt sigur că Friday era o băștinașă dar morala epocii sau discreția autorului nu i-a permis să spună adevărul! Suntem gentlemani, ce naiba!), fără ca nimeni să știe... Nici măcar Jorge Luis Borges, fiindcă tot veni vorba despre paradisul bibliotecă! Dar aici, deși mi se potrivește ceea ce se spunea și despre Tristram („*Nu s-a mai văzut fecior de ovrei, creștin, turc sau păgân a cărui inițiere în propria-i religie să fi fost atât de alandala și fără de grijă împlinită*”, a se vedea „Viața și opiniunile lui Tristram Shandy, Gentleman”, p.296, ediția din anul 2004 a pomenitei edituri), cred cu tărie că și cărțile au paradisul, infernul și purgatoriul lor (indiferent dacă sunt scrise de creștini catolici, ortodocși, musulmani, evrei ș.a.m.d.). Postmodernist au ba, unele cărți chiar se reîncarnează, pardon, rescriu la infinit... O banalitate care se tot repetă este aceea că din cărți bune se nasc alte cărți bune... Whatever! Cu prietenii vorbești (și) despre cărți, ceilalți prieteni...

Ajunși pe acea insulă, ne vom întreba, evident, fără să știm dacă avem acest drept, „Cine (mai) suntem”...

De ce am avea dreptul de a ajunge pe acea insulă. Cum o face și un anume Dan Puric, în România anului 2008 d.Hr. (la Editura Platytera, București), în cartea cu acest titlu: „Cine suntem”. O carte de interviuri avându-l în prim plan pe actorul (dar și apologetul ortodox, după vorba prefațatoare a unui Dan Ciachir) Dan Puric și gândirea sa (care ne aduc aminte cu drag de Petre Țuțea) dar cuprinzând și o conferință ținută la Alba Iulia în 22 noiembrie 2007, o predică, o comunicare ținută cu ocazia simpozionului internațional ortodox organizat de Arhiepiscopia Alba-Iulia, în martie 2008, convorbiri (interesantă distincția dintre interviuri și convorbiri), o cuvântare rostită la înmormântarea Părintelui Atanasie, la Mănăstirea Petru Vodă, în data de 4 martie 2008 și un text care dă și titlul cărții. De altfel, Părintelui Atanasie, „*Lumină de om și de neam românesc*”, îi este dedicată întreaga carte.

Interlocutori îi sunt Claudiu Târziu, Alice Năstase, Robert Turcescu, Bogdan Gamalet (la interviul realizat de acesta la un post de televiziune este prezent și Marian Oprea). Înainte de a vedea într-adevăr „cine suntem”, trebuie să subliniem rolul de mărturisire, subliniat deseori în cuprinsul propriu-zis, al acestei cărți.

O carte care începe cu o întrebare care ar trebui să prefațeze orice carte scrisă de un spirit religios: „Cum l-a descoperit Dan Puric pe Dumnezeu?”. Da, cum l-am descoperit pe insula noastră pe Dumnezeu?

(va urma)

desen de Marian Alexandru

Apărarea lui Cezar Ivănescu

„Când eram mai tânăr și la trup curat”

Mă număr printre cei mulți gălățeni care l-au cunoscut pe poetul și omul Cezar Ivănescu. Am mai scris despre Don' Cezar în varii ipostaze, mai ales când gălățeanca Luminița Mihai și-a lansat volumul de debut la Editura „Junimea”, în atmosfera entuziastă și importantă a cenaclului omonim. Bineînțeles, evenimentul a fost marcat de prezența multor scriitori din Iași, în mijloc și în frunte cu cel mai bun poet român în viață, Cezar Ivănescu. Dar, mai ales, i-am citit cărțile acestui Don' Quijote moldav, i-am ascultat mărturisirile personale despre destinul său întortocheat, tragic și frumos, deopotrivă.

„Fă-l să fie, Doamne sfinte, numai om”

Cine crede că se joacă de-a poezia, acela nu se numește scriitor. Cine crede că se joacă de-a Cezar Ivănescu, acela caracudă se numește, acela practică meseria murdară de cocoșat pe vârful piramidei cu vârful în jos. Cezar Ivănescu și-a osândit picioarele și harul căutând și descoperind poezia pe o piramidă cu vârful în jos. De departe, poetul Cezar Ivănescu este primul și ultimul romantic al secolului trecut și al acestui secol periculos și asasin, mult mai periculos decât tramvaiul care a suit „moartea căprioarei” la cer.

„Și cad toate (mâine) putrede pe drum”

De ce este absolut necesar să scriu despre acest mare și important poet în paginile ziarului „Viața liberă”? Deoarece, și eu fiind umil îngenuncheat la picioarele cuvântului, am ajuns să citesc și să ascult sub auspiciile sfintei grupări literare din Iași. Desigur, toate acestea fiind încurajate și ajutate de scriitori gălățeni și, mai ales, de către domnul Radu Macovei, directorul general al cotidianului gălățean cel mai bine alcătuit din Moldova, cel puțin.

De ce este absolut necesar să scriu despre acest mare și important poet din Bârlad, din Iași, din România și chiar de Acolo unde au plecat Mihai Eminescu, Nicolae Labiș, Marin Preda, Ioanid Romanescu Mihai Ursachi, Shakespeare, Esenin, Dante...(?). Pentru că sunt stupefiat de mizeria pe care unii așa-ziși confrăți încearcă să o arunce pe sufletul și pe dimensiunile astrale ale omului și ale poetului Cezar Ivănescu, mulțumită căruia am citit și am cântat „Amintirea Paradisului”, unul dintre cele mai semnificative semne de circulație prin sângele Universului implacabil și indiferent.

„Și când pomul flori va da, fă să-i cadă carnea grea”

Nu mă interesează cine și de ce instrumentează asemenea gunoarie scrise și televizate. Vreau doar să vă povestesc, domnilor cititori, ce înseamnă să taci sau să nu taci în prezența și în privirea și în brațele prietenești ale acestui mire moldav, ale acestui îndrăgostit de Eminescu și de Dumnezeu.

Așadar, în seara lui 25 Februarie 2003, am fost

obligat / rugat să citesc în Cenaclul „Junimea”. Zis și făcut. Don' Cezar m-a oprit după primul text... și apoi ne-am retras pentru discuții suplimentare în camera din „Casa Pogor”, oferită de parasimpaticul poet Lucian Vasiliu, unde eram oaspete însoțit de prozatorul gălățean, Dimitrie Lupu.

Nu consider că este cazul să redau tot ce au spus prietenii mei și ai lui Cezar Ivănescu, ci mi se pare esențial să-mi amintesc doar înălțimile galactice și sfânta curățenie din discursurile / intervențiile catedrale ale omului Cezar Ivănescu: întâlnirile cu sărăcia, cu foamea, cu centura bestială a „Tatălui Rusia”, cu gara din Bârlad, cu rapidul Nichita Stănescu, cu acceleratul Marin Preda, cu toate stațiile și contestațiile poeziilor sale și ale lumii, cu încercările preacurvitei Securității de a-l da pe brazda regimului fără pâine și sare... Dar nimeni, niciodată, nu a reușit să-l împartă pe Cezar Ivănescu la unu, la doi, la trei... Din cauza lui Don' Cezar nu s-a întâmplat nici un accident de tren, de tramvai, de căruță, de răutate, de frumusețe... Cezar Ivănescu nu se împarte decât cu el și cu poezia. Dacă unii dintre detractorii săi sunt o întâmplare în literatură, Don' Cezar este donator de sânge pentru apărarea și păstrarea limbii române.

Și se găsește acum un Brutus cu arme roșii care vrea să-l pună pe Cezar sub ascultare, dar uitând că Poetul urcă singur pe crucea pe care și-a cioplit-o în singurătate, în dezastru, pe măsura lui, și nu pe mofturile mizerabile ale unor nemernici care și-au semnat și-și semnează condamnarea la uitare.

Cezar Ivănescu, străjuit de Ion Zimbru

Nec plus ultra

Cred în Cezar Ivănescu așa cum cred în Poezie. Și spun asta cu cărțile lui pe masă, cu cărțile lui deschise. Citiți-l, pentru că aceasta este singura soartă pe care și-a asumat-o în fața noastră, a tuturor, și-i datorăm credit nelimitat la Bursa Limbii Române!

Omul care a scris *”E bine-n gară că miroase-a dor / Și a batiste în la revedere”*, poartă sufletul unui rătăcitor spre care doar Teiul lui Eminescu are dreptul să întindă degetul ca un nou Pillat: „Ecce homo!”

Pe un poet nu-l poate acuza decât poezia sa, dar poezia lui Cezar Ivănescu este cea care acuză, în numele lui Preda, Nichita, Romanescu...

Citiți-l pe Cezar Ivănescu și veți înțelege că nu se poate face din poarta Raiului poartă de Infern! Lasciate ogne speranza!

N.R. Acest articol a apărut prima dată în cotidianul gălățean „Viața Liberă” pe data de 11 februarie 2008, cu numai câteva săptămâni înainte de moartea poetului Cezar Ivănescu.

Mihail Gălățanu

(din volumul "Mormântul meu se sapă singur")

mirosul tău e o parte din Dumnezeu

Mirosul tău e o părtică din Dumnezeu.
 Mirosul tău lucrează în lume.
 și coase, punct cu punct, un zeu,
 din cheaguri de spital și pete carmine.
 din hohote, nave și un petec de cer iscă o lume
 în care heruvimii-și moaie aripile sublime.
 Mirosul tău face lumea la loc – și apoi o distruge
 e Shiva dansând peste capete în stive
 peste morți, peste vii
 peste cei nentrupați
 peste ochiuri de apă
 peste imuabili mutanți
 peste savanți descreierați
 peste grădini cu ștevie și ceapă.
 Peste cei revelați și cei consacrați.
 Peste noaptea care stă să înceapă.

și lumina lor va fi trează

Dintr-un mic clinchet de pahare fac surâsul tău,
 îl reconstitui,
 ca pe o crimă întâmplată demult.
 Dintr-un cântec de pahar,
 Care s-a învechit
 și pe care l-am uitat
 l-am uitat pentru că l-am cântat tot mai rar.

Din mici
 Lucruri mici fac viața ta. Destinul tău. Povestea ta.
 Care nici măcar nu contează. Peste o mie de ani,
 Numai fosforul și calciul din carnea ta
 Vor mai strălumi.

icoană

Ca o lumină din ea țâșnea
 ceea ce era mai adânc decât lumina în ea.
 Ca o lumină pe care cu greu reușise să o ascundă până
 atunci.
 Ea se străduise din răputeri să nu fie o icoană
 și când intra în cadrul vechi de lemn afumat
 aura, cu grijă, încet-încet și-o-mpătorea.

Mă gândesc la ea ca la un lac de acumulare,
 dar unul al luminii, un fel de vidraru
 pe care dumnezeu l-a dăruit cu multă lumină.

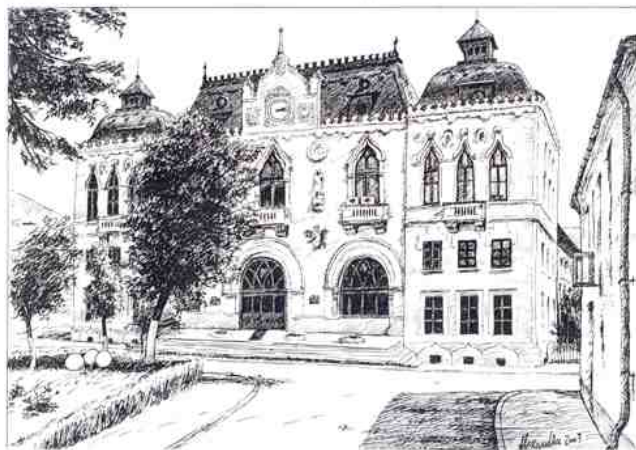
un câine latră la frumusețea ta

Un câine latră la frumusețea ta
 Pe care numai eu mi-o aduc aminte.
 La gândul meu latră, la cel de a te-mbrățișa
 și de-a scoate să levitezi din morminte

Din mormântul trupului tău, atât de frumos
 și-n urmă lăsând o coadă neagră de cometă.
 tu ești ochiul lumii cel mai evanescent și duios
 în care se-ntâmplă istoria lumii, proclată.

pastel de iarnă

Iarna nu te pot iubi. Foarte de gheață sunt mâinile tale
 și unghiile tale rispice pe geamuri. De parcă ai explodat
 și ace de zăpadă au zburat
 peste tot, prin copaci, peste clădiri, peste ziduri.
 Iarna ești atât de încremenită și plafonul de nori foarte jos
 Ești deasupra lui și plutești
 Ca privirea într-o orbită. Ca o contemplație absolută
 într-un ochi muritor.
 Tu te lipești de pleoapa lui Dumnezeu
 ca o picătură de seu topită pe plită. Sfârâi. În alt cer
 se întâmplă orgasmul tău. Și ce orgasm e mai mare
 decât acela de-a te uni cu Dumnezeu?

Prefectura – desen de Marian Alexandru

Maria Timuc

...în singura zi a lumii!

De la calul frumos și de la peștera cea rece
Dumnezeu a venit
Printre ziduri de beton; l-am pus la geam și apoi l-am făcut
pat

De pluș și nici așa nu i-a plăcut
Nici așa n-a putut asculta inima mea care suna
A timp...
O cuprindere cât punctul...

Acolo, el respira cu adevărat aer de înțelepciune
Dar trebuia să meargă pe stradă, pletos, cu ciorapii rupți
și i se făcuse rușine într-o zi
De toată lumina asta și de toate nopțile în care era din cale
afară de

îndrăgostit, de dorințele lui fierbinți, închise în cearșafuri
mergea cu ochii aplecați când iubea
și iubea ca un foc pârjolitor și se perpelea ca o torță
sub visuri, văzuse printre mormanele de gunoi
o idee și o iubise imediat ca pe ideea sa

el a avut și limuzină, el a fost și portar la fabrica de bere
dar nu-l recunoștea decât pisicile, care se roteau în jurul
lumii cu ochii lor sticloși...
ce să mai zic! O întreagă lume de răs, o întreagă iluzie...
Parcă nu mai ești tu deși trebuie, este automat
Este tot ce poți să fii..de ce să te mai temi
Căci orice ar veni este doar ceea ce poate fi, în singura zi a
lumii!

***

Să fim siguri că suntem..altceva!
Ne întâlnim cu iarba și apoi cu crengile copacilor și mai
târziu

Cu cerul și cu marea
Ah, ce întâlniri cu tigrii, ce frică, ce tristețe!
Ne întâlnim cu femeia
și cu bărbatul
ca să aflăm, în sfârșit, să fim siguri
că suntem altceva

șopârlele sunt bebeluși ca și puii de vrabie
elefanții îmbătrânesc între grădini de spini
lecția de ofilire
lecția de numerotare a hainelor
haina ierbii între dealuri ca o bijuterie pe sâni
ca o salcie este gura mea
eu sunt salcia
tu ești apa
cineva este pământul și altcineva este soarele
un rotund bizar, închide inima în cercul lucrurilor

așa de puțin știai despre iubire!

Așa de puțin știai despre iubire!

Ziceai că mă iubești, îmi sorbeai vorbele pe la ora
nouă
și apoi mă împătureaui frumos, cu grija unui ascet,
La urechea mea erau răurile care-mi povesteau
despre o iubire
Mai mare, chicoteau ele, abia susurând, așa cât să
nu le auzi
Din cuvântul în care ai adormit puțin!

și-n vremea asta eu călătoream, călătoream în spațiu
printre inelele lui Venus străluceam ca o figurină
de praf, cât nimeni nu știa precis
ce era acel vârtej minuscul
când eu scobeam universul să fiu picătura ei.

și tu dormeai, anume să-ți trimit de acolo ecoul
atingerii

și nerăbdarea ei,
așa te iubeam noapte de noapte și de aceea lumea
semăna cu un munte
fix în seninătatea nepăsării sale, și viața părea un
munte
de ceară, așa de puțin știai despre iubire!

Vrei să-ți arăt ceva chiar acum?
Iată, eu plec o clipă din locul acesta
Apoi râzi și nu știi că plecările nu înghit râsul!
Ce să mai faci, afară doar de a
Crede într-o culoare care nu este
Afară de a picura odată cu ploaia
Odată de a trăi
De a vibra
Înalt, până la domnul capăt
și chiar acolo înțelegi că n-ai înțeles deși era așa clar!

aș putea înțelege..minciuna!

De-ai fi mințit ca primăvara
Sigur aș fi putut înțelege
Minciuna
și-aș fi putut spune că-n ea-i sămânța
în care se scriu cauzele creșterii
Grânelor
și cauzele sunetelor
și cauzele fântânilor!

Aș fi putut crește în jurul "ei" de-ai fi mințit
fără să vrei
or la fel de inocent
ca timpul prezent
de-ai fi mințit așa
aș fi putut înțelege
cum înțeleg un fulg..de nea
și luna tăcută
și boala copilului mic
și ziua prescurtată a libelulei
Aș fi înțeles ceva
Ceva mai mult decât..s-ar întâmpla!

Ion Potolea

(din volumul "Domn cu joben")

vânt tânăr

Cămașa anilor mei foșnește
 în odăile goale, cineva
 aruncă fructe în geam,
 cineva mă ascultă prin ușă...
 Bate un vânt tânăr – îmi spun –
 în fiecare seară mă caută
 o femeie îndrăgostită
 dar eu sunt plecat departe
 printre amiezile de tutun

ceasurile serii

Curând vin unul după altul
 amurgurile, arborii curg
 din umbrele lor
 (știi tu demult strada
 sărea cu tot cu ferestre în râu,
 știi tu demult pălăria,
 monezile...). Acum seara
 lasă dulci evanescențe
 lângă un trecător
 în fulgarin de sticlă.

copilăria mișcării

Vorbesc la ferestre călătorii
 și deasupra trenului
 o floare de frig
 se deschide în pasăre.
 Câmpia se umple de aburi
 prin care copiii dezbrăcați
 mână cai de hârtie caldă
 și fac cu mâna spre cer.

domn cu joben

Înmănușatule domn, încostumat de călătorie,
 căzut din cer în gara pustie a târgului meu
 stingher, domnule elegant și distant ca un
 antreprenor, milionar anticar de nori,
 pe-aici n-a trecut niciodată un tren, degeaba
 aștepți, înghețatule domn cu joben.

Poate ești vreun șofer de automobile
 lungi și negre, acolo în cer, sau tot
 pe-acolo ceva pe la pompe funebre, ori
 în vreo poliție oarecare, deoarece
 mi se pare că dumneata cauți
 ceva cu o lumânare.

În târgul acest am veri păcurari,
 trei oțetari, buni cuțitari și-ntre ei –
 ușoare verișoare, o mătușă de ierburi paparude
 și alte câteva rude. Cu părul galben sora mea
 de carpen prinde moluște și găște prin ape
 pe aproape de gară, gara eu am făcut-o
 din geamuri de ceară, dar nici într-o seară
 n-a trecut pe-aicea vreun tren,
 înghețatule domn cu joben.

dimineață

Erau:
 generalul de praf
 generalul de apă
 generalul de brumă

Erau marile lor armate
 de praf, de apă, de brumă.

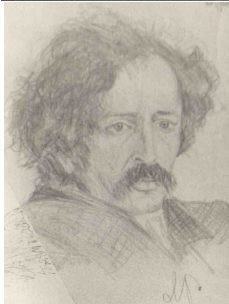
De mult se sfârșise războiul
 unde luptaseră fiecare cu fiecare,
 fără să moară nimeni.

Dar armatele au rămas pe această câmpie,
 cu fața spre generalii lor, așteptând.

Au ruginit armurile, mașinile,
 caii și chiar bucatele lor
 de praf, de apă, de brumă,
 și vântul rugina o vântură
 iar ei nu se mai văd, deși sunt acolo
 așteptând în locul unde,
 câteodată, ți se pare că vin zorile.

rădăcini

Bărbații se întorc
 cu topoarele sure,
 tăind o ninsoare
 precum o pădure.

George Tudosescu

Un studiu al nemuririi - DIMITRIE CUCLIN -

Dacă vrem să-l înțelegem pe Dimitrie Cuclin, un mare gânditor, muzicolog și filosof, nerestituit încă axiologiei românești, trebuie să renunțăm la regulile proprii, pentru o cât mai profundă... abstracție cu puțință.

El își creează **ipoteza**, transgresând filosofia, în **abstract**, detașându-se până la absurd (pe care îl vitalizează cu "**forța animică**" descoperită pentru a ni-l reda apoi cu noblețea ideilor purificator-morale), în mod sublim! Studiul despre **nemurire** (obiectul în exclusivitate al reflecțiilor sale) plutește "**muzical**" eterizat, fără obstinație, în insubstanțial, în ideal, în universalitatea vie, armonică, animică deci...

"**Funcția muzicală**, arată Dimitrie Cuclin, este cea mai luminoasă făclie mărturisitoare a adevărului trimisă din lumea metafizică (de dincolo) în lumea metafizică (de dincoace), ca un simbol semnificativ de ultim resort și ca agent al deșteptării noastre finale". Totul este intuiție, punere în problemă fără nici o pretenție, prețiozitate, sau obstrucționare a lectorului și, totuși, de-o contaminare imaculată, curgătoare, în liniște nemărginită, suscitându-ne oarecum gradul de cultură (mai ales înclinațiile pentru creație) sau capacitatea de a avea **convingere**... în ceea ce este semnificativ.

"**Teoria**" captivează, astfel, până la înțelegerea sensului de ideal absolut a sensului de nemurire, extinsă până la chintesență, în "**mediul**" intracosmic, acolo (dincolo) unde funcțiile vitale nu suferă vreă denaturare sau îndoială asupra entității lor; acolo unde domină rațiunea pură, printr-o rezolvare a reductibilului în ireductibil... "**Cucerirea și fixarea sensului nemuririi noastre este triumful valorilor morale, pe terenul solid al metafizicii – centrul funcțional al nemuritorului nostru eu**".

Moartea este un final ireversibil al existenței vii. Iar lucrul acesta nu ne împacă la nivel existențial. De aceea, îl privim ca pe o trecere la o altă ipostază. Thanatofobia (teama omenească de moarte) este generală și organică, ținând de instinctul de conservare. După cum observă Mircea Eliade referindu-se la unul din conceptele orientale despre moarte: aceasta ar fi "**o ruptură de nivel ontologic și totodată un rit de trecere**" de aceeași valoare cu nașterea și inițierea. Iar Epicur crede că "**omul nu se întâlnește de fapt cu moartea sa, deci ea nu există pentru el**".

Indiferent care ar fi situația (credințele): că există sau nu continuitate după moarte, că totul se termină

printr-o anihilare a existenței, că ne desăvârșim prin eliberarea de viață, că ne primim pedeapsa universală pentru păcatul originar, că ne mântuim ori nu, că reintrăm în obârșia universului după moarte, că viața ar fi o simplă pregătire pentru stadiul următor ("**viața în moarte**"), că moartea ar fi un scop al vieții, o strămutare în alt tip existențial etc., etc., noi am întâlnit această carte, care nu este nici pe departe naivă, ci mai mult decât interesantă, o pildă a nivelului uman de gândire.

Autorul pleacă de la o premisă care, pe traseul expunerii, se cere dezvăluită: Dumnezeu este transmutarea metafizicului în fizic. În acest sens, relevarea adevărului este latura cea mai morală - supremul, către care tindem - a ființei noastre.

Pentru a ne face să înțelegem "**cealaltă condiție**": **metafizica** (în care ne delegăm), el consideră inerentul abstract ca pe o "**însușire de originar unic susținător al totului... egal cu însuflețirea propriu-zisă**", direcție exemplificată prin "**lipsa de interes pentru mediile temporare**" (această aparent forță cosmică ce îngreunează și face imposibilă adaptarea la metafizică); morala cosmică nu numai că este pusă la îndoială, dar ea "**echivalează cu principiul iresponsabilității umane**".

"**Viața universală – ca imperiu metafizic divin – este domeniu conștient și activ**", care nu poate fi altul decât cel muzical "**în miracolul sistem diatonic**", pe coordonatele "**sensibilelor MI și SI, de tendință centrifugă**"...

Nemurirea – întrebare fundamentală, nu numai a filozofiei, situată între Convingere (absolută) și îndoială (instrument al filozofiei), este o temă importantă (inevitabilă), cel puțin pentru conștiința de disponibilizare a abstractului.

În orice caz, treptele cunoașterii umane: știința, religia, filozofia ne apropie sau ne depărtează de acest subiect. Atunci, numai „un simț special” (și nu oricând) poate releva o realitate care – de ce nu? – probează un sens.

Iar dacă știința (psihologia) și filosofia (a nu se confunda în totalitate cu metafizica) nu pot da decât explicația unei nemuriri elementare, după deindividualizare, "**trebuie răspuns**" unor "**necesități armonice**" din afară... Necesități care ar ține - deci - de "**forța animică**", forță... ce devine (este) Ființă. Nici cosmică (pieritoare) și nici spirituală (reductibilă la materialitate - după concepția creștină). În această idee (auctorială) cosmosul nu poate fi perfectă imagine a unui univers subtil; și nouă nu ne este dată "**perceperea și aprecierea universului metafizic**".

În context, se afirmă, de asemenea, că: "**Trupul nostru nu are însușirea proprie de ființă – i-am condiționat ființa de acel ceva în plus (forța animică); însușire ce este o inerență a forței animice și care nu poate fi pierdută cât timp forța animică... nu dispăre. Aici, valoarea în sine a principiului Ipotezei este cu atât mai mare, mai misterioasă și totuși mai reală și mai formidabilă – ultim recurs pentru fundamentul verității metafizice -, ultima și supremă necesitate a vieții și rațiunii noastre de a fi; o ocult emisar, termen de legătură și agent activ ai celeilalte lumi**".

Realitatea căderii ființei supraumane în individual nu trebuie înțeleasă ca o decădere, ci ca un deformat

(continuare în pag. 18)

Victor Cilincă

Norocul codrilor

A fost odată un împărat, Împăratul Verde după numele din buletin, un împărat care tare mai murea de grija copacilor. Fie ei stejari zdraveni, tari ca un turn de televiziune, fie de vreun salcâm sfrijit, țepos și abia mijit, aplecac chiar și de un vânticel de seară, fie un arțar vesel, fluturând steaguri verzi în adieri, fie o salcie bocindu-și picioarelor - pe toți, chiar pe toți îi iubea!

Cel mai mult și mai mult îl enerva însă pe Împăratul Verde frigul albicios al iernii. Îmbrăcat cu zece cojoace, cu hlamide, blănuri, plăpumi și covoare groase, hanorace și giubele tricotate, împăratul își lipea nasul de geamul rece pe partea ailaltă, încălzit înainte pe dinăuntru cu lampa de benzină de o slugă, și plângea de se prăpădea de mila pomilor rămași afară, în frig și viscol.

Într-o bună zi de iarnă ceva mai caldă, Împăratul Verde își dezgheță mai bine mintea și dădu o poruncă neașteptată: copacii, care până atunci tremuraseră de frig, căci așa i se năzărise împăratului care-i văzuse scuturați de crivăț, deși fuseseră înveliți bine, ca niște babe, cu paie, cu ziare și cu pungii de plastic, vor fi încălziți la sobe! Astfel, țărani rămăseseră să se încălzească la răsuflarea caprelor și sub trențele lor găurite, iar sobele, godinele, cuptoarele, lămpile cu spirt, cotloanele cu pirostrie cu tot, primusurile, chiar grătarele de făcut mititei erau scoase afară, în natură. Și fiecare copac a primit în iarna aceea o sobă caldă! Frumoasă treabă și țărani, care privegheau să fie mereu calde sobele (dar nu aveau sârmanii voie să-și încălzească și ei măcar un deget la acele sobe, nici măcar cu privirile să nu fure vreun licăr din jarul împăratului cel milostiv!), au pus pe foc cărbuni, paie, apoi mobile, garduri, poduri de case, trențe, haine, ba chiar și cărți vechi și ceasloave prețioase, dar cu coperti de lemn! Doar târziu în iarnă, când tot ce putea fi pus pe foc se transformă deja în cenușă rece, sfetnicii își făcură curaj să-i spună verde-n față Împăratului Verde:

- Măria Ta, am ars tot-tot, nu mai avem ce mai arde! Am pus toată împărăția pe foc! Nu mai avem nici poduri de lemn peste râuri, nici mori de apă sau de vânt, nici biserici din lemn, nici picioroange de mers pe la bălciuri, nici cotețe de păsări, nici scărițe pentru flori, nici scobitori pentru dinți, nici papuci, cărți, haine groase, cauciucuri de rezervă, bidoane din plastic, perne, jucării de lemn și din puș... Tot-tot-tot a ars frumos! Acu'... ce ne facem?

Împăratul stătu mult ca pe gânduri, în timp ce pe geamurile palatului încălzite mai puțin (că se cam termina și benzina, folosită din plin la sobele cu benzină pentru încălzit copaci) vedea ca prin păclă cum teii și gorunii și

brazii verzi de afară se legănau parcă înfrigurați în vântul miezului de iarnă. Deodată, împăratul porunci, luminat:

- Am găsit cu ce să încălzim copacii: puneți pe foc pomii!

Și oamenii împăratului începură să taie fără crâcneală, așa cum erau obișnuiți, mai întâi stejarii carpatici trăsniți, paltinii nuntași cei obosiți de joc, prăbușiți de beți prin prăpăstii, arinii putregăiți (plini de vrăjitoare și barbăcoți prin scorburile putredel!), teii uscați și fără pupeze, salcâmi răbdători, prea mici și prea strâmbi... Urmară apoi cei sănătoși, dar mici, apoi cei mai puțin falnici, apoi...

Când primăvara bătu la poarta ținutului, ultimul copac din împărăție, un pin pricăjit, era încă încălzit la sobă. În soba de teracotă verde ardea încă penultimul copac din împărăție, un brad bătrân!

Împăratul Verde nu mai putea de bucurie: reușise să înfrângă iarna și să încălzească copacii lui dragi!

- Ce ne vom face iarna viitoare, cu ce vom mai încălzi copacul?, șușoteau sfetnicii, morcotind.

- O, asta se va întâmpla abia la iarnă, și până atunci avem destul timp de gândire - o primăvară, o vară și o toamnă, spuse un înțelept.

- Și apoi, mai sunt și alte împărății, zise mai încet un altul.

Căci țara era plină de înțelepți, în frunte cu împăratul. Proștii plecaseră din vreme pe la alte împărății, unde oamenii se încălzeau cu lemne și copacii treceau iarna și fără sobe și uite că nu mai făceau guturai...

desen de V. Cilincă

(urmare din pag. 17)

circumstanțial ce poate fi încurajat în perspectiva moraliștii. Speranța îi dă faptul că: "universalul cosmic este ieșit dintr-un vid virtual, reductibil la infinit, din ireductibilul metafizic"; în timp ce EUL (inetență a ființei) este de caracter supranatural al unui sistem universal și etern, deci – existent (dat).

Nemurirea este esență, din care eul face parte. Confirmare a **Totului** posibil: DUMNEZEU.

Nu tebuie interpretat – aici – misticismul ca vedenie, halucinație, dereglare; forța sentimentului supranaturalului (vibrare de natură insubstanțială) se transmite comprehensiv doar unor minți.

Ion Avram

Oaie de caracter

Pe o vale standard, largă, cu iarbă fragedă și cu pârau răcoritor prin centru, păștea o turmă normală, cu toate oile albe. În afară de una, care era neagră relativ.

- O pată care ne murdărește turma! - behăiau colegele sale albe.

În rest, era o oaie frumoasă și foarte disciplinată. Nu ieșea niciodată din vorba ciobanului. De aceea, ciobanul o iubea în mod deosebit. Baciul, care venea din când în când în inspecție, privea de pe cal și era satisfăcut de aspectul general al turmei, cu excepția - cred că ați ghicit - acelei oi negre, care - vedea și el - cum parcă-i murdărește turma.

- S-o tăiem sau s-o vindem! - zicea baciul nemulțumit.

- S-o tăiem, s-o tăiem! - behăiau special colegele.

- Drăguțele bace! - o apăra păstorul - miorița laie este cea mai disciplinată și are cea mai țigaie lână din toată turma!

- Da, văd și eu. Da-î neagră.

- E neagră, e neagră! - behăiau solidare mioarele.

Oaia neagră le auzea și tare se mai necăjea. Își dădea seama că singura ei soluție era să rămână o oaie model. De aceea, păștea numai prin mijlocul turmei, nu cumva, când se împrăștie turma, să o acuze păstorul pe ea. De-acolo, din mijloc, auzea tot felul de behăituri șoptite:

- Dacă vede careva dintre noi lupul, auzea, să behăie discret, că știm noi ce avem de făcut! - zise persuasiv o mioriță tânără, bălaie, aproape bucălaie.

- Da, da, știm ce avem de făcut!

- Ce-avem de făcut? Ce-avem de făcut? - întrebă una retardată.

- Cum, nu știi?! - tușeau subtil vecinele sale.

- De unde să știi? Mie nu mi-a spus nimeni nimic! De unde să știu? Ce-avem de făcut?

desen de Marian Alexandru

- Fugim și-o lăsăm lupului, asta avem de făcut, retardato! - strigă stresată șefa de sector.

- Ssst! Mai încet! Că ne-aude și compromitem planul! - behăiau iritate vecinele.

Oaia neagră le auzea și tare se mai necăjea. Și avea grijă, tot timpul, nu cumva, din neatenție, să iasă din turmă.

- Și dacă nu vine lupul, ce facem? - întrebă retardata.

- Trebuie să apară. N-a mai dat de mult pe aici și cred că i s-a făcut o foame de lup. Stai liniștită, că vine sigur! Rămâne de văzut pe care dintre noi pune ochii... Ha, ha, ha! - behăi insinuant șefa.

- Vai de noi, vai de noi! - se îngrămădeau înfiorate suratele. Ce vrei să insinuezi?! Cum, adică, pe care?... Oaia neagră, desigur!...

- Da, oaia neagră, dar nu vedeți ce prudentă este? Și ce disciplinată?! Și cât ține păstorul la ea?!

- Și-atunci, ce facem?

- Găsim noi ceva...

- Am o idee! - se exprimă în surdină alta.

- Ce idee? Ce idee?

- Să vorbim cu șeful... cu berbecul... s-o tragă-n cursă, că știți ce libidou are!

- Nu poate, că-i prea prudentă!

- Nu poate, că-i prea atentă!

Șopteau.

- Eu cred că poate. Nu vedeți cât de sexi îl privește? O atrage la marginea turmei și, când vine lupul... Salut! Fugim și-o lăsăm singură!

- Bună tactică... Chestiunea rămâne, totuși, deschisă!... - își clătină capul șefa de sector.

- Cum, deschisă? Care, deschisă? - întrebă retardata.

- Fiți atenți! Presupunând, prin absurd, ce-i drept, că nu vine lupul, cum procedăm?

- Cum procedăm? Cum procedăm? - behăie turma.

- Eu propun o strategie pe termen mai lung!

- Ooo! Mai lung!... Mai lung!... - își dădură ochii peste cap bălăile. S-auzim! S-auzim!

- Iată cum trebuie lucrată: orice greșeală, orice indisciplină din turmă, o punem pe seama ei. Facem în așa fel, să se creadă că ea este vinovată. S-o facem țap ispășitor!

- Ooo! Țap ispășitor, țap ispășitor! - se mirau și-o admirau pe șefă, behăind frumos.

- Să vă dau un exemplu...

- Dă-ne un exemplu! Dă-ne un exemplu! Beheheee! Beheheee!

- Iată: facem în așa fel, să intrăm toată turma în lan, când ciobanul moțâie cu ciomagul la cap. Îl pândim cu atenție, să n-o facem de oaie, și, când se trezește, ne retragem brusc și-o lăsăm pe ea în păpușoi. Facem asta o dată, de două, de trei ori... Ciobanul o să se enerveze și n-o să-i mai ia apărarea, când vine baciul, și-o să vrea s-o taie sau s-o vândă!

- Ooo! Ce idee! Ooo! Ce idee! - se mirau și-o admirau constant.

Oaia neagră auzea și tare se mai necăjea. Nici de pășunat nu-i mai ardea. Privea tristă la mieluşei care zburdau în preajma turmei, încercând să nu mai ia în seamă behăiturile din jur. Și cum privea ea așa, resemnată, deodată vede strălucind ochii lacomi ai unui lup flămând în tufiş. Iar lângă tufiş - un miel zburdând pe sub nasul lupului. Iese din turmă și se îndreaptă hotărât spre tufiş.

(continuare în pag. 26)

Petre Rău

Fereastra

(Fragment din romanul în pregătire "Orologiul de nisip")

Știam și eu ceea ce recunoștea toată lumea din preajma mea, că răutatea omului se trage de la păcatul originar. Îmi imaginam că acesta zăcea în sămânța și în sângele omului și fiecare din noi se naște cu greșeala săvârșită de Eva. Știam toate acestea de când eram o copilă, dar niciodată nu reflectasem la ele. Eram vie și credeam că drept este numai dacă mintea ți-e îndreptată spre bine și nu altfel. Păcatul originar însemna pentru mine doar condiția decăzută a naturii umane care a transformat omul, din dumnezeiesc cum era, în fiară.

Mai târziu aveam să aflu că s-au scris tratate întregi despre păcatul originar, dar nu m-am aplecat niciodată asupra vreunuia din ele. Am înțeles câte ceva din caracterul decăzut al omului și din tendința acestuia către răutate, dar nu am știut niciodată ce înseamnă pe viu toate acestea. În plus, credeam că fiecare se naște în această lume inocent, într-o stare de neutralitate și fără vreo înclinație anume spre bine sau spre rău. Numai societatea îl corupe, mai devreme sau mai târziu, pe cel nevinovat nativ. Pe măsură ce omul este expus comportamentului păcătos al celor din jur, inocența sa naturală se erodează sub influența societății. Așa credeam.

Dar societatea se bazează pe milioane de legi care guvernează grupuri de oameni. Legile sunt făcute tocmai pentru ca omul să fie oprit de la fapte care să însemne păcate. Cu toate acestea, indiferent cât de jos ar fi nivelul moralității într-o societate, oamenii reușesc mereu să-l mai coboare.

Cu un astfel de raționament tindeam să cred că numai neascultarea este cea care strică mintea omenească. Mintea este cea care suferă transformări care anihilează inocența primară. Nesupunerea, până la urmă, face din minte un instrument al prianei. Din simplă, mintea devine încălțită, din dreaptă - fățarnică. Și atunci, am tras concluzia, numai mintea necurată este pricina răului.

Undeva am întâlnit părerea că omul nu este păcătos pentru că păcătuiește, ci păcătuiește pentru că este păcătos. Însă această revelație, deși rezonabilă, nu înseamnă altceva decât că, încă de la căderea sa omul moștenește o condiție coruptă de păcătoșenie, deci avem o natură păcătoasă.

Biblia chiar ne mărturisește că suntem sub păcat, că avem o tendință către răutate, astfel încât prin tot

ceea ce facem, de fapt, păcătuim, pentru că stă în natura noastră să păcătuim. Până la urmă judecata asta ar contrazice substanțial faptul că nu aceasta este natura care ne-a fost dată la început de Dumnezeu. La început am fost nevinovați, dar acum întreaga rasă umană s-a prăbușit într-o stare de depravare.

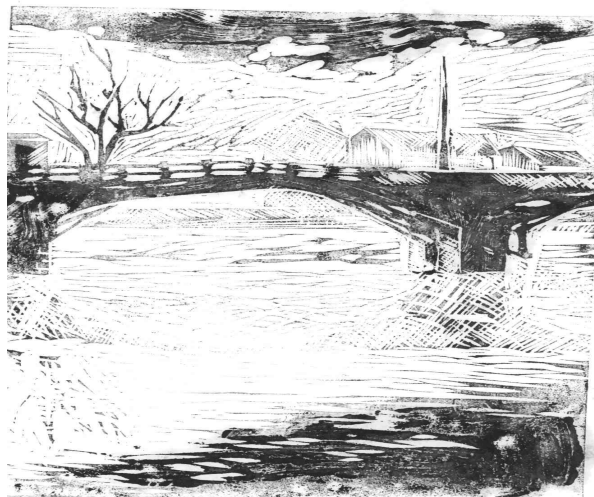
Cine altcineva să fie de vină pentru toate acestea dacă nu mintea? Și, oare, asta nu înseamnă că omul ar trebui să dea frâu liber inimii mai mult decât rațiunii? Poate ar fi interesant să se facă un experiment cu această idee pentru a putea trage învățămintele necesare. Ce-ar fi, de pildă, dacă unui grup de oameni, izolat undeva pe pământ, i s-ar cere ca, în tot ceea ce face, să se ghideze cât mai mult după pornirile sufletești și nu după ceea ce îi dictează mintea!? Ar reuși să supraviețuiască? Dacă da, probabil vom avea motive suficiente să credem că rațiunea nu prea are legătură cu fericirea, mintea nu prea are legătură cu liniștea și pacea atât de mult râvnite de oameni. S-ar demonstra astfel că rațiunea nu este decât un moft uman, un instrument născocit să ne asigure cu orice preț banala comoditate.

În plus, s-ar mai demonstra ceva uluitor, anume că drumul pe care îl urmăm este greșit. Nu închinarea în fața divinității, cumpătarea și răbdarea ar fi soluția, ci pur și simplu adaptarea comportamentului asemenea divinității. Din cauza căderii în păcat omul s-a supus patimilor. Mintea, desprinzându-se de Dumnezeu, a început singură să rătăcească între bine și rău, devenind astfel roaba lor. Așadar, mintea este răul uman.

Dar cum ar mai putea omul de azi să renunțe la rațiune? Nu mintea este cea care ne scoate din rândul dobitoacelor?

Mă plimbam singură pe pajiștea de pe malul Oituzului și gândeam toate acestea. Drumul se mlădia și se apropia de casă. Apa gâlgâia în liniște și păsările cântau prin arborii legănați ușor de vânt. Pe stânci se loveau primele picături de apă, ca din senin. Ploaia s-a dezlănțuit în toată valea, broaștele săreau de pe mal în apă să se adăpostească.

Stropii reci m-au trezit din contemplare. "Dar ce faci eu?", m-am întrebat, uimită. "Nu e diabolic faptul că, până la urmă, trag aceste concluzii folosindu-mă de minte?"

desen de Victor Cilincă

Simona Șerban

(din volumul „O femeie frumoasă cu pălăria strânsă spre ceafă”)

șase grade de libertate

seara, la o oră care nu aparține ecranului
cineva îmi recunoaște aparent cele șase grade de
libertate

singură apăs nara dreaptă în zilele cu soț,
iar pe cea stângă în zilele impare
respectiv
în cealaltă îmi împinge un gândac mare, cu pete
vaca domnului
apoi altul, altul, fără să le știu numărul
perișorii nazali vibrează, se ondulează
gândacii dansează cu picioarele lor puternice. mișcare
aerul infestat de praf, particule fine de obiceiuri
clandestine
împerecherea lor finală
cântec nupțial. un cor
un circuit iterat absurd
resimt în urechi uruitul continuu
efect al urmelor pașilor lor. nu deschid gura. nu.
nu-mi amintesc. mi-au inundat memoria.
măselele sfărâmă aripile lor lucioase
doar ochii văd și înregistrează pe retină
pancarta din față.

o femeie frumoasă cu pălăria strânsă pe ceafă

să mergi în contra curentului funerar,
îmbrăcat în haine militare. Lumea să te privească
cu ochii sticlind de (...). tu nu îți scoți căciula să
saluți mortul. ții capul plecat înaintea fiindcă ți-e
frică să nu fie în carul mortuar o fecioară sau omul
devenit deja schelet; te întrebi care este
productivitatea
muncii și timpul de lucru și dacă diferă la viermii de
interior față de cei de exterior.

gratii în formă de soare

variațiuni pe o temă din natură:
bărbații de la parter își sudează singuri
gratii în formă de soare.
lumina artificială trecând pe lângă raze
să-i proiecteze forma pe următoarele geamuri.

liftul

pentru ce? pentru cine?
când? și unde?
afli mai târziu că întotdeauna
ajungi la liftul cu oarecare gabarit. stă una
plictisită. numără hainele, le pipăie,
le stabilește în gând calitatea.
liftul oprește la ultimul etaj,
despre care, deși e sus,
fiecare știm că e ultimul din jos
și de aici începe urcarea,
de fapt coborârea.
astăzi va vedea filmul,
a întârziat și lumina-i puțină.

o clipă se aprinde lumina

cămașa albă, cartonată, papionul negru (mă strânge)
plasatorii o plimbă prin cinematograful circular.
în fanta de lumină înregistrează numărul de pe bilet.
s-a așezat.
în jos, spectacolul furnicarului din magazin
de crăciun se cumpără jucării, hidoase jucării.
în sus prin tavanul transparent, cerul,
o clipă se aprinde lumina și-o zvâcnire; împrejur
bărbați cu cămăși cartonate,
costume și papioane negre.

eu și dublura mea

camera de alături, holul întunecat și
vocea de alături.
Drumuri făcute cu încetinitorul, la dus,
apoi fuga spre camera de alături.
O persoană rostogolește aerul
Comunicarea : toți doresc să asiste la
momentul identificării.
Urme diferite de pași pe covoarele
roșii. Ochi de nesomn

telefonul transpiră

Aparatul telefonic transpiră, își schimbă
culoarea, găurile pentru
aerisirea microfonului nu mai
funcționează.
Sunt bruiate de.
Bărbații de afară și-au
turnat atropină în ochi. Convorbirea
continuă. Disperare.
Nici o convorbire nu se termină la timp.

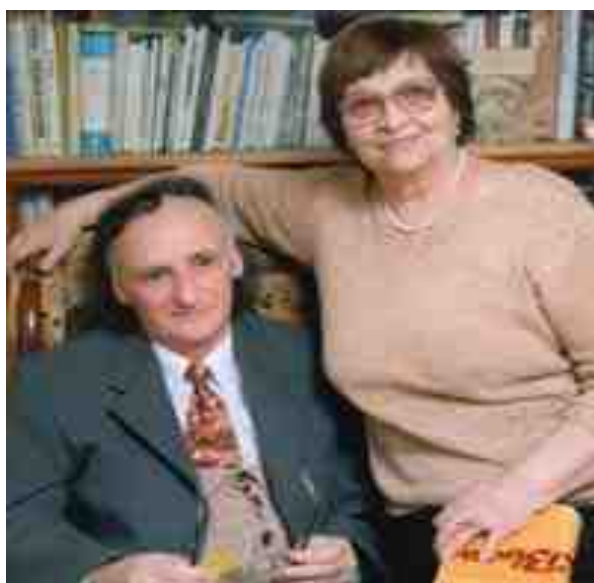

Raisa - soția poetului Grigore Vieru: "Dragostea noastră a fost ca o poezie"

Maria Timuc - interviu cu Raisa Vieru

Am întâlnit-o pe Raisa Vieru cu doar câteva zile înainte de a pleca de la București către Madrid, unde românii au pregătit deschiderea unui Centru Cultural "Grigore Vieru". Raisa Vieru poartă hainele de doliu, dar - în mod evident - esența doliului se află în inima ei. Nu-și poate ascunde durerea, tristețea și pierderea ireparabilă pe care le resimte după accidentul lui Grigore Vieru. "Nu cred c-am să-mi revin niciodată", îmi mărturisește doamna Vieru. "A fost atât de neașteptat, atât de ..greu", spune ea, fără să-și ascundă ochii ce se scaldă în lacrimi. Tristețea și durerea soției celui ce a fost și rămâne un simbol pentru români și pentru unitatea românească, un spirit înalt al poeziei, al frumuseții și al iubirii pentru țară, nu-i afectează distincția și nu-i trădează vârsta acestei minunate femei. Am în față o ființă care este "parte" din Grigore Vieru, parte din puterea spiritului său și parte din întreaga sa existență. Poate nu degeaba se spune că-n umbra unui bărbat de succes se ascunde întotdeauna o femeie puternică.

La 8 iunie, Raisa și Grigore ar fi sărbătorit... "nunta de aur"

Raisa Vieru emană simplitate și putere, iar dragostea pe care i-a purtat-o și i-o poartă soțului său răzbate prin fiecare cuvânt și din fiecare privire a ei. "Dragostea noastră a fost ca o poezie", spune Raisa Vieru, privindu-și verigheta pe care o poartă de 50 de ani și pe care este încrustat numele "Grigoraș". Numele ei - Raisa - a rămas pe verigheta cealaltă. Pe 8 iunie 1959, Raisa și Grigore s-au căsătorit. La 8 iunie ce vine, ei ar fi sărbătorit "nunta de aur"! și "nunta" unei iubiri de-o viață, la fel de frumoasă ca o poezie. Pe măsură ce a intrat în firul amintirilor, al poveștii vieții sale, legată de Grigore, Raisa a început să înflorească. Chipul i s-a luminat, iar tristețea în care am găsit-o s-a împrăștiat ca un fum pe măsură ce amintirile "din viață" au stins, parcă, chiar și pentru scurt timp, amintirea despărțirii lor.

Grigore Vieru a fost înmormântat marți 20 ianuarie, 2009 în Cimitirul Central din Chișinău

Grigore Vieru i-a lăsat chiar atunci, la data de 15 ianuarie, un semn de dragoste soției sale. "La Cahul, lui Grigore i-au plăcut niște pâinițe negre, care au fost servite la masă, pe lângă tradiționalul colac cu sare. I-a plăcut atât de mult pâinița neagră încât a spus: «Vă rog să-mi dați o pâiniță și pentru soția mea». După accident am găsit în mașină două pâinițe. Una s-a frânt în două, iar alta a rămas intactă (n.n. iată că cele două pâinițe parcă au imitat destinul lui Vieru și al soției sale, parcă ar fi simbolul Grigore și Raisa!). Pe aceea intactă am lăsat-o să se usuce și o voi expune la «Muzeul Grigore Vieru», pe care vreau să-l deschid în satul lui natal", mărturisește doamna Vieru. Pâinița aceasta este semnul de dragoste - poate ultimul pe care Grigore Vieru a putut să i-l transmită soției sale. Ce frumos semn, transmis - iată - prin simbolul "pâinii", căci pâine înseamnă hrană a vieții și dragostea este - indiscutabil - un fel de pâine! Dar, haideți să vedem cum povestește Raisa despre Grigore Vieru și întâlnirea lor, ce avea să dureze o viață întreagă.

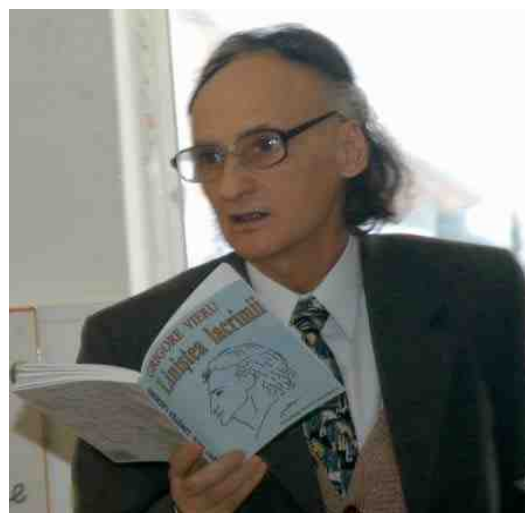
(continuare în pag. 23)

“Când m-a privit cu ochii lui albaștri, mi-a ajuns privirea lui până la inimă”

“Am fost cu doi ani mai mare decât Grigore. Am fost colegi de facultate, am terminat amândoi filologia, dar nu ne-am cunoscut atunci. L-am văzut într-o zi în timpul facultății, l-am văzut fugitiv pe un coridor; toată grupa lui era plină de fericire pentru că nu făceau un seminar. Chipul lui Grigore mi-a sărit în ochi, bucuria lui mi-a rămas întipărită în minte. Mă gândeam “Ce fericiți sunt că au scăpat de seminar!” După ce am terminat facultatea, am devenit secretar literar la Teatrul de Operă. La 1 noiembrie 1958 am primit o invitație la Congresul Scriitorilor. Când s-a terminat Congresul, am coborât la garderobă să-mi iau haina. Acolo era un poet, Pavel Boțu, împreună cu Grigore; stăteau și ei la rând..”Să vă fac cunoștință”, a spus Pavel: Raisa Nacu și Grigore Vieru”. Ei se duceau la un restaurant, dar pe mine nu m-au invitat. A doua zi m-am trezit cu un telefon la cămin; eu locuiam la cămin și, sinceră să fiu, nici nu știam să folosesc telefonul, nu mă sunase nimeni până atunci.

Era Pavel, care mi-a spus: “Nu știi ce mi-a făcut Grigore pentru că nu te-am invitat la restaurant! El mi-a spus să te invit la “Serata leninis-tă” (era o petrecere obișnuită pe vremea aceea!). Am acceptat să merg la serată. Când Grigore m-a privit, parcă a pătruns cu ochii lui albaștri în mine. Mi-a ajuns privirea până la inimă. Nimeni nu m-a privit vreodată așa. De atunci ne-am îndrăgostit. Ne plimbam în parc, erau alte vremuri. Eu stăteam la cămin, el stătea la gazdă. Atunci publicase doar o carte de poezii pentru copii, “Alarma”- 1957, și avea în pregătire cartea “Muzicuțe”. Era la început de drum. La 8 iunie 1959 ne-am căsătorit; rușii ne luaseră totul, cum era atunci. Eram săraci lipiți, dar - cu toate astea - am făcut o nuntă micuță, cu familia și prietenii, la tata acasă. Ne-am luat, însă, verighete. Pe a mea scrie: “Grigoraș - 8 iunie 1959” (n.n. Doamna Raisa își scoate verigheta de pe deget și îmi arată înscrisul din anul 1959. Se vede, ușor șters, numele Grigoraș!), iar pe a lui scrie “Raisa - 8 iunie 1959”. În iunie am fi avut nunta de aur, 50 de ani de la căsătoria noastră. Avem împreună doi băieți. Amândoi sunt doctori; unul oftalmolog la București, altul neurolog la Chișinău”.

“Și-n toată lumea nu există joc mai frumos”

“Grigore Vieru era inspirat de orice. Vedeți lumina asta care arde pe masă în fața noastră (n.n. - eu și doamna Vieru suntem la o masă și avem în față o lumânare aprinsă)? El ar fi compus imediat o poezie. Avea perioade în care nu putea să scrie și atunci suferea enorm. Nu suporta să nu scrie! Și, ca să vedeți că era inspirat de orice, el a scris poezia “Numele tău”, privind verigheta, pur și simplu. Cartea “Numele tău”, publicată în 1968, este și cartea dragostei noastre. Pornind de la verighete el a scris și poezia “Joc de familie”. Cum s-a întâmplat asta? Într-o dimineață copiii au venit între noi în pat. Fiecare copil a scos câte-o verighetă de pe degetele noastre și - cum fac copiii - au început să se joace, privindu-ne prin rotundul verighetelor. «Duminica dimineață / Copiii noștri amândoi / Se urcă în pat / Între noi, / Ne scot de pe degete / Palidele inele, / Le duc la ochi / Și se uită la mama și la tata / Prin ele. / O, golul rotund al inelelor / Se umple atunci / De văzul copiilor luminos. / Și-n toată lumea / Nu exista joc mai frumos»”.

(continuare în pag. 24)

Slove „otrăvite” care l-au dus pe Vieru la infarct

Raisa Vieru vorbește cu înflăcărare despre Grigore Vieru și ar putea-o face zile în șir. Grigore Vieru a fascinat-o și i-a captat continuu atenția, inima și gândurile prin tot ce a fost el. Raisa își amintește cum Grigore spunea: „Aș sta ore întregi să privesc cum crește iarba sau cum înflorește floarea”. Iată o fascinație inițiatică pentru viață, pe care o putem regăsi doar la spiritele „iluminate”. Raisa Vieru ne-a vorbit mult despre patimile „omului” Grigore Vieru, care a făcut primul infarct în anul 2005, imediat după ce a citit un articol calomnios, acuzator și mincinos în presa de la Chișinău. Practic, acest infarct, ca și ce-l de-al doilea, au scăzut rezistența organismului său, care n-a izbutit să mai lupte pentru viață după accidentul din noaptea de 15 ianuarie (aceasta au declarat medicii la Chișinău după moartea poetului)! Poate este o ironie faptul că tocmai un scriitor rus celebru spunea că „pana este mai puternică decât pușca”. Iată, în cazul lui Grigore Vieru, vedem limpede că „pana poate săucidă”. Articolul care a stat la baza primului infarct al lui Grigore Vieru a fost scris de un nume Asarov, un pseudonim în spatele căruia se află ”o poveste pe care istoria ar trebui s-o dezvăluie!” Grigore Vieru nu era în stare să omoare nici măcar muște, cum spune doamna Raisa Vieru. Atunci, cum se face că acest om „frumos” în spirit, în cuget și în faptă a ajuns ținta unui atac ucigaș? Sunt întrebări la care avem de reflectat și avem în față povestea lui Grigore Vieru, care ne invită - poate - nu doar la reflecție, nu doar la constatări, nu doar la „privit”, cât la acțiune înțeleaptă. Poate că „aforismele pe care le redăm mai jos, citite de doamna Vieru din caietele personal al soțului său, ne vor îmbia la reflecție, la căutare și înțelegere și - de ce nu? - la acțiuni ce se pot ridica la nivelul spiritului „frumos” al unui popor, așa cum l-a întruchipat Grigore Vieru.

Concert etraordinar în memoria lui Grigore Vieru la Sala Palatului

Familia lui Grigore Vieru va organiza în memoria poetului un concert extraordinar la Sala Palatului din București, unde vor fi prezenți numeroși artiști ai scenei românești și de la Chișinău. Bani ce se vor strâge cu acest prilej vor fi folosiți pentru ridicarea unui monument „Grigore Vieru”! Vă vom anunța în timp util detaliile acestui eveniment.

Aforisme ale lui Grigore Vieru

„Dreptatea este ca și cucul; aproape toți îl auzim cântând undeva, pe aproape, dar nimeni nu l-a văzut”.

„Nu se știe câți inteligenți și câți proști sunt în București, fiindcă toți vorbesc exemplar limba română”.

„Un scriitor nu poate învia decât în limba în care a murit”.

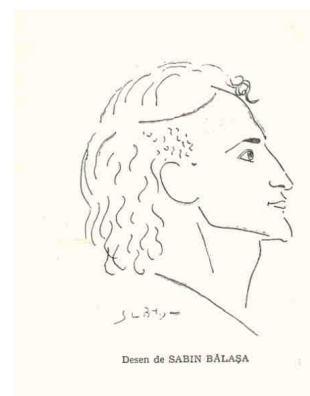
„Scriu - nu pentru că sunt poet - ci pentru că am văzut în copilărie cum curgea Prutul. Cred că venea de undeva, din Cer!”

(n.n. un aforism replică la postmoderniștii care l-au atacat pe Eminescu): „Domnule, poezia dumitale nu este decât aluat. Sărutăm pâinea, nu aluatul”.

„Moartea are un singur dușman pe care nu l-a învins niciodată: Natura”.

Ultimul articol al lui Grigore Vieru

Ironia sorții este aceea că, în ziua de 15 ianuarie, ziua morții poetului Grigore Vieru, a apărut în publicația „Literatură și artă” de la Chișinău ultimul articol al poetului cu titlul „Noi atacuri golănești în presa oficială”. Grigore Vieru fusese din nou atacat, acuzat că ar fi „spion român” și - „cum poți să fii spion al Limbii strămoșilor tăi, al Istoriei Neamului tău, al propriilor suferinți”, cum bine spunea poetul în acest articol, a cărui apariție coincide cu ziua plecării sale în veșnicie? Grigore Vieru a spus în acest ultim text publicat al său că i-a fost „lezată onoarea de om”, tonul și tristețea cuvintelor din acest text nu fac decât să demonstreze tristețea și chiar durerea profundă a poetului. Și acum ne întrebăm pe bună dreptate: „Cum se face că fiecare atac grav la adresa demnității și a onoarei acestui titan, incapabil să omoare muște, așa cum ne-a spus soția sa, a fost urmat de câte „un infarct”, pentru ca acest ultim atac să fie urmat de moartea poetului. Este fără îndoială faptul că poetul Grigore Vieru a plecat din lumea aceasta îndurerat și trist! Și, poate, ucis de nedreptate, mai mult decât de o mașină eșuată!

Desen de SABIN BĂLAȘA

Laura Rusu

Profesorul meu - Îngerul cu o carte în mâini -

Motto: *“Mă vor bea cândva zeii / Și vor simți în mine gustul tău...”* (Sete, Nichita Stănescu)

**“Ne cunoaștem,
Ne-am întâlnit într-o zi
Pe pământ,
Eu mergeam pe o parte a lui
Tu pe cealaltă.”**

Așa mă minte Nichita în toate poemele sale... Într-un nesfârșit elogiul al iubirii, un joc al cuvintelor, al sensurilor care se recompun într-o armonie ce se confundă adesea cu însuși sunetul muzicii... Într-o măreție îngerească botezată de Poet «**tânjire către firesc**»... Ca un nesăbuit îndrăgostit de erezii... Dar dacă e mai mult decât o rătăcire?...

Blestemat a-și duce povara propriului gând, Nichita mă privește ca dintr-o oglindă deformată, din care pare hâd și neînțeles. Copilul din mine i s-a aruncat la picioare, zărindu-l mai luminos ca niciodată: «*Vino cu mine să-ți arăt cât mai repede cu puțință o nuntă de fluturi pictați pe roțile locomotivei...*» M-am gândit atunci că nu își mai găsește cuvintele, sparte și uitate printre cioburi, că se chinuie să le regăsească la sensul lor inițial și le potrivește după mărime și rezonanță. M-am gândit: «*Are nevoie de mine...*» Și l-am urmat.

Aveam atunci doar câțiva ani și îi auzisem numele rostit de câteva ori, într-o înșiruire de fraze pe care încă nu mi-era dat să le deslușesc. Am alergat lovindu-mi tălpile de pământ ca niște uși nehotărâte să se închidă și l-am găsit pe rafturile vechi ale unei biblioteci răvășite, fără să știu că zăceam în fața porților Luminii. Mă lovea cu razele lui puternice, grăbite să mă pătrundă până la simțuri și, cu fiecare cuvânt, îmi recuperam fiecare bătaie a inimii. **Nichita m-a învățat să iubesc.**

Mi-a deschis ochii ca dintr-un somn pasiv, indiferent la minunile cuprinse în pagini și a căutat să mă provoace, să mă cheme în jocul lui de-a culorile, în jocul lui de piruete și salturi acrobatice, în jocul lui în care poți fi mort și viu deopotrivă. Am văzut iarba răsărind de «foarte verde», «botul de bou al stelelor mugind» și mi-am simțit talpa lipită de buzele lui când citeam întâia lecție despre *Cum să nu strivești sărutul*. Îl auzeam la tot pasul: «*Hai să ne strângem în brațe, / hai, să ne strângem în brațe!...*»

S-a lepădat de silabele plate și dârze, care se împotriveau harului lui ce le-ar fi smintit până le-ar fi condamnat la dumnezeire. Și-a lăsat Nichita aripi în loc de plete și barbă, și în loc de lacrimi aruncă în oameni cu vorbe de duh. Profetul ne-a blestemat să-i împărțăm destinul. Mi-a mânărit fruntea cu mazăgă și mi-a străpuns ochii cu blândețea privirii lui, mișcând ușor din buze. Mi-a promis că-mi mai dă o clipă de răgaz.

M-a abandonat pentru un timp, prea târziu ca să mai fiu același om ca înainte, un timp în care îl strigam în mine, îl chemam din pleoape și încheieturi. Dar n-a

fost o părăsire. M-a lăsat să îl las să îmi pătrundă în simțuri, să îmi deschidă brațele să pot îmbrățișa orizontul, cântecele de îngeri și slăbiciunile sufletului, să îmi descoasă tâmplele și să îmi deznoade limba, să îmi cioplească inima în forma unei păsări călătoare.

Se pare că doar clipa lui a uitat să se mai întoarcă pentru că el și-a adus aminte de mine într-un sfârșit – sfârșitul omului ce se născuse mat, fără niciun cântec ascuns, încifrat sub pielea lui de prunc, ca niste solzi lepadati de organul poeziei stănesciene. M-a chemat mai târziu, așa cum îmi promisese, în fața lumii, să înșir cu propriile mele amulete, **mărturia adevăratului meu început**, «zeificarea unui gând», așa cum mentorul meu îi spunea odinioară. Stângaci, m-am târât pe membrele dinapoi, de teamă să nu îi umbresc dezîngerirea. Am gândăvit câteva silabe întortocheate, nedeslușite din cauza arhitecturii lor bizare, și, în sforțarea mea strigătoare la cer, am auzit pentru întâia oară poezia cea mai autentică – glasul Cerurilor. Abia atunci am înțeles cu adevărat îndemnul profesorului meu: «Să ne amintim, vă zic, liniștea...»

Primisem poate **cea mai importantă lecție** dintre toate cele așezate vreodată la temeiul destinului meu: învățasem să ascult muzica gândurilor mele, să cred în puterea cuvântului, în ciobul oglinzii ce s-a spart, prăbușindu-se în ecouri. Eu însumi eram **ecoul Mentorului meu**, eram imaginea deformată, spărtura și ciobul Nichitei. Oglinda în care priveam la început se întregise acum prin mine. Frânturile se regăsiseră și se iubeau din nou, ca pene în aripa eternă a Poetului. Îl priveam plină de speranță, cu o licărire adâncă în iriși, sângerând cu cele ale trupului neputincioase și zăcând într-o nesfârșită plecăciune, ca un copil neajutorat cu mâinile împreunate, care miroase pentru prima oară Lumina Raiului.

Pe tot parcursul instruirii mele, tema mea de fiecare zi a fost să asist la **înfăptuirea miracolelor**. Și, deși poate nu credeam în așa ceva atunci, eu am fost propriul meu martor, am fost de față la revizuirea fișei mele clinice: dezlegarea unei limbi de lemn, împletirea cu frumosul, însământarea cu iubire. Toate mi-au fost prilejuite din acest nesfârșit dans, această piruetă propulsatoare în propriul meu Infern și, totodată, propriul meu Eden, idealurile mele, împrumutate de la însuși Nichita.

Poezia e supremul gest de echilibristică.

Să te abandonezi în vârtejul propriilor necunoscute, să pășești cu picioarele zidite de pământul care te zdruncină din temelii, să întinzi palmele orbește și să Îl afli pe Dumnezeu prin însuși trimisul Său, să rămâi nevăzător de toate cele știute până atunci și să-ți deschidă Îngerul pleoapa ochiului din frunte, spre a cunoaște cel mai mare adevăr dintre toate, «ca și cum ne-am căsători cu un vis visat de altul» ... **lubirea...** Ce miracol mai îmbietor puteam să îmbrățișez pentru martirul meu? **Nichita a fost și va rămâne Îngerul cu o carte în mâini...**

(Premiul “Iacob Buta” la Concursul de Eseuri - Aiud, 2009)

Adina Dabija

- New York -

Printre scriitorii români contemporani aflați în afara granițelor se numără și poeta gălățeană Adina Dabija. Fără nici cea mai mică intenție de a se desprinde de cultura de origine, Adina susține că nu a făcut și nu a simțit nevoia să facă vreun efort pentru a se integra în cultura adoptivă, anume cea nord-americană.

S-a născut pe 15 octombrie 1974 la Aiud. A urmat Liceul teoretic «Vasile Alecsandri» din Galați, secția informatică și Facultatea de Științe Economice Galați, Secția Relații Economice Internaționale. În perioada 1997-2000 a lucrat ca ziaristă în București și a publicat în revistele «Capital», «Succes», «Adevărul», «Playboy», «Madame Figaro», «Invest Romania», «QMedia». A urmat apoi un program de masterat în comunicare-multimedia la Université de Sherbrooke, Québec, Canada. Scrie poezii și piese de teatru, iar acum lucrează la primul ei roman. A debutat în anul 1996 cu poezie în Revista «Dacia literară».

Plecată din țară la începutul anului 2001, ea locuiește acum la New York, împreună cu soțul - medicul și scriitorul Paul Doru Mugur - și fiica lor. Așa cum declara în urmă cu un an revistei «Noua Literatură» (nr. 13, feb. 2008, pag. 14): «...abia în anul 2002 ceva care părea de neclintit în destinul meu a început să se topească și a făcut posibil să întrevad un sens, o direcție de desfășurare a aventurii mele în această lume. Consider asta un mare noroc. Viețile majorității oamenilor sunt precum zbaterea aripilor fluturelui pe pereții borcanului».

Adina Dabija este autoarea a două volume de poezie: *Poezia-păpușă*, Editura Cartea Românească, București, 1997, volum distins cu Premiul Asociației Scriitorilor din București pentru debut editorial, și *Stare nediferențiată*, Editura Brumar, 2006, volum distins cu Premiul Revistei Tomis pentru Poezie. De asemenea, Adina Dabija are poeme selecționate în volumul *Born in Utopia*, An Anthology of Modern and Contemporary Romanian Poetry, editat de Carmen Firan, Paul Doru Mugur și Edward Foster, Talisman House Publisher,

Jersey City, New Jersey, 2006, iar textul dramatic *Manole 3D* a fost nominalizat la concursul UNITER pentru cea mai bună piesă a anului 2006. Din 2001 este editor al revistei Respiro (www.respiro.org).

Trecând printr-o perioadă mai dificilă, suferind inclusiv în urma unor probleme de sănătate, Adina declara la un moment dat, referindu-se la această perioadă care a însemnat o adevărată turnură în viața sa: «Din 2003 m-am dedicat studiului filosofiei orientale, al artelor marțiale și al medicinei clasice chineze, în încercarea de a ușura suferința celorlalți». Între timp și-a obținut licența în medicină orientală, iar din 2008 și-a deschis un cabinet de acupunctură și ierbologie chineză.

«În poemele Adinei Dabija este o voce firească, lipsită de stridențe lirice sau existențiale, care nu se contorsionează sub greutatea temelor dense...», «...femininul, emigrarea, îndrăgostirea, scrisul și viața cotidiană nu sunt acte autosuficiente, ci decurg unul dintr-altul, într-o poetică firească...» se spunea în articolul menționat despre poezia poetei gălățene.

Adina Dabija a fost membră a cenaclului literar «Noduri și Semne» din Galați pe care l-a frecventat în perioada 1994-1999. Despre această perioadă Adina își amintește cu plăcere, recunoscând că «a marcat și pentru mine intrarea într-un ciclu important din evoluția mea literară».

A consemnat: *Petre Rău*

(urmăre din pag. 19)

- Ce se-ntâmplă? Ce se-ntâmplă? – behăie turma.
Deodată, sare lupul din tufiș, o ia de gât și fug împreună.

- Vai de noi! Lupul! Să fugim! Repede! – behăie turma.

Lupul fuge cu oaia. Turma privește stupefiată.

- A salvat mielul! Ce curaj!

Și-a sacrificat viața pentru noi! A salvat turma!...

- Ce caracter!

- Câtă hotărâre!

- O faptă eroică! Să-i facem o statuie!

- Ce statuie? Să-i compunem o baladă, că-i mai nemuritoare! Să fie pildă pentru toate turmele viitoare!

- Ce dacă era neagră? Acesta nu-i un impediment! Ar fi putut oricând să se vopsească. Dar, n-a vrut.

Pentru că era o oaie de caracter, de asta!...

Numai așa se poate rămâne cu mielul intact!

Behăiau, cu solemnitate mioritică.

Adina Dabija

(din volumul "Poezia-păpușă")

balaurul legal

Mama îl bate pe tata.
 Tata a fost obraznic: a furat prăjituri înainte de masă.
 Tata nu mai poate fi tata. De acum e copilul.
 Eu sunt un tată perfect,
 Adică am soție și copil.
 De la o vreme însă mă uit cam mult în oglindă.
 Probabil sunt soția.
 Am avut dreptate. Mama vorbește gros astăzi. Ea e soțul.
 Iată-mă în drum spre litoral
 Cu soțul meu și copilul.
 Copilul nostru e atât de cuminte și suav
 De zici că-i soția.
 Soția, soțul și copilul fac plajă pe malul mării.
 O țigancă vinde clătite.
 Deodată toți trei devin soția: de la țigani nu cumpărăm.
 Familia e fericită astăzi.
 Face baie în mare, își spală trupul și capetele.
 În drum spre cearșaf își târâie frumos coada
 Să nu-i stropească pe ceilalți.

poveste despre bărbați și blănuri

Înșirați pe ață stăteau bărbații ei în bucătărie.
 Îmi povestea despre ei întinzând pânze albe.
 Fuseseră toți frumoși și neînduplecați,
 veneau de la vânătoare răniți aducându-i
 blănuri scumpe.
 Între timp îmi pusese mâncare în farfurie.
 Se făcuse cald, eu aveam ani și o floare ciudată
 se deschidea în fereastră.
 Am ciocnit un pahar de vin roșu,
 apoi ea a desprins un bărbat de pe ață
 și l-a mărunțit în farfurie.
 Mie mi se făcuse foarte foame sau foarte dor
 și-aș fi vrut să mănânc din farfuria ei.

criticilor mei

lo-te asta, de-aia scrie versuri,
 pentru că n-are picioare frumoase,
 zic criticii când mă văd în mini.
 lo-te asta, de-aia scrie versuri,
 pentru că a părăsit-o,
 zic criticii când mă văd singură,
 lo-te asta, de-aia scrie versuri,
 pentru că nu-i place la bal,
 zic criticii când mă văd în pijama.

lo-te ăștia, ce tupeu,
 mă îngână.

ani și corb

Ea avea șaptesprezece ani femeiești
 el avea șaptesprezece ani băiețești
 și stăteau sub salcie.
 La picioarele lor,
 moartea își cerea iertare că există
 și lumina lunii cădea în genunchi.
 Fericirea
 li se prelingea printre degete
 și pe la colțurile gurii.

Apoi
 ea avu treizeci și șapte de ani femeiești,
 el avu șaptesprezece ani bărbățești
 și se așezară pe bancă.
 Un corb îi privea din salcie, sub lună.

somnul războinicului

Veneam lângă patul lui și-l priveam.
 Avea frumusețea bărbatului care a uitat de războaie.
 Întindeam mâna și-l mângâiam pe frunte,
 visele lui mi se lipeau pe palmă,
 iar ziua îmi sărutam palma.
 El se trezea prea obosit ca să întrebe
 cine-i femeia care tocmai îi face copii
 și adormea la loc, cu zâmbet,
 Copiii îl priveau cu mirare
 de pe marginea somnului său de războinic,
 îi pipăiau rănile și-i cântau.
 Eu stau sub o piatră pe-un câmp
 și ascult cântecul lor.

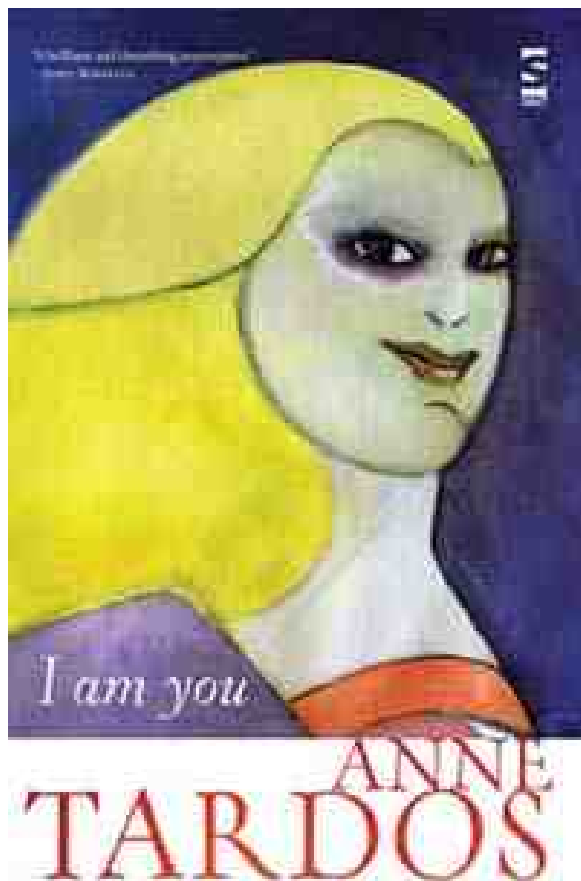

Interviu în exclusivitate cu Anne Tardos, poet și artist vizual

de Robert Lee Brewer

(în Poetic Asides)

Anne Tardos s-a născut la Cannes, Franța. După război, se mută la Budapesta, dar revoluția o obligă să plece la Viena. În 1966 pleacă în SUA unde studiază filmul și artele vizuale. Scrie poeme poli-linguale și predă la diferite universități din Europa și State. E autoarea unui spectacol multilingual, *Printre bărbați*, produs de radio-ul vest-german, la Köln. Colaj de elemente vizuale și sonore, bazat pe alternanța numelor feminine și masculine. Căsătorită între anii 1978 și 2004 cu poetul Jackson Mac Low. *Eu sunt tu* explorează limitele limbajului, timpului, subiectivității, durerii... (C.R.)

Nu Anne Tardos m-a căutat pe mine, și nici eu nu am făcut-o. Ne-am întâlnit, prin hazard, pe Facebook, binecunoscutul site de socializare. După ce Anne a acceptat invitația mea virtuală, i-am studiat datele personale și website-ul. I-am cerut un exemplar din ultimul ei volum de poezie **Eu sunt tu** (Salt Publishing) și... restul e acest interviu. E poetă, dar și artist vizual. Mai are cinci cărți publicate, dintre care amintesc doar două: **Uxudo** și **Singurătatea dik-dik: Opere alese**. Lucrul care îmi place cel mai mult la **Eu sunt tu** e tocmai echilibrul creat între emoția gravă și jocul cu limbajul. Iată mai jos două fragmente din poemul alcătuit din 100 de părți, intitulat **Renunță**:

20.

Nu pot renunța la prietenul meu constant
iPod-ul

îmi spune exact ce vreau să aud
șoptindu-mi în amândouă urechile.

Are doar nevoie de puțină energie de la mine.

Am destulă de irosit
poate prea multă, spun unii
mai deloc -
în realitate.

Cei care se sperie de energia mea se pot speria de orice.

Dar hai să termin odată cu monștrii ăștia de sub pat.

21.

Nu lăsa să-ți scape instinctul ăla iute de auto-conservare,
cel
mai adânc dintre toate instinctele.

Acea forță vitală oarbă, înduioșătoare.

Un înțeles blocându-l pe celălalt.

Cum ar fi prietenia.

O anumită viteză a nerăbdării.

Și-acum, într-o lume tot mai cenușie și mai babuinică, tu
faci ca totul să apară îngrozitor de babuinic cu
botul și cu strâmbăturile tale de maimuțoi.

La ce lucrezi în momentul de față, Anne?

Asta e exact întrebarea la care încerc să răspund în fiecare dimineață. Ce faci tu, Anne? De exemplu, ieri am început un tablou. Un autoportret. Azi o să mă întorc la el și o să văd exact ce fac, în afară de a mă privi. Chiar mai mult, încerc să termin un poem mai lung, intitulat **E-rotica**. Sper că în vară am să găsesc câteva zile libere ca să-l termin. Celălalt proiect este o continuare a acestui poem, căruia i-am dat un titlu provizoriu **Cei cu inima curată**. Îmi câștig pâinea clasând informație pentru **The Nation**, lucru pe care-l fac de ani buni.

(continuare în pag. 29)

Eu sunt tu conține trei poeme despre dispariția soțului tău, Jackson Mac Low. Cum ai reușit să scrii despre un subiect atât de traumatic și de personal? Cu ce problemele te-ai confruntat?

Volumul cuprinde, de fapt, cinci poeme noi, practic tot ce-am scris de la moartea lui Jackson. Desigur, cartea vorbește despre o pierdere, dar, cred eu, aici e ceva mai mult. Noțiunea de subiectivitate flexibilă este una dintre ideile cheie ale cărții. Unele aspecte sunt elegiace, dar într-o măsură foarte mică, un cadru pentru presiunea emoțională care a născut acest volum de versuri. Așa cum se întâmplă când moartea intervine după o boală lungă, ca în cazul lui Jackson, după aceea parcă ai prea mult timp la dispoziție. Primul lucru pe care l-am făcut a fost să-i public o carte, **Un lucru frumos: Opere alese**, pe care editura Universității din California a scos-o la începutul anului trecut. După asta a ieșit și cartea mea la Salt Publishing.

În poemul de 100 de părți, Renunță, este un vers: „Iubirea-nseamnă 'Nu sunt doar al tău, eu sunt chiar tu. Voi trăi doar pentru tine'”. Crezi că, atunci când ești confruntat cu dispariția cuiva iubit, trebuie să renunți la ceva al tău? Ca și cum ar muri o parte din tine, nu?

Bineînțeles, am simțit cu claritate că o parte din mine a dispărut odată cu Jackson, o parte din el a rămas vie, împreună cu mine, așa că această mare transformare ar putea fi înțeleasă ca un fel de schimb. Bineînțeles că viața de dinainte era mulțumitoare, dar moartea cuiva e, în același timp, o lecție importantă care ne învață cum să trăim pe picioarele noastre și câte ceva despre natura schimbătoare a universului. Când am scris versurile acestea, am vrut să scot în evidență cât de mult ne topim unul în celălalt. Pe lângă nuanțele clare de empatie și compasiune din aceste cuvinte, originea lor se află în trecut, când eu și Jackson am mers împreună să vizităm Muzeul Guggenheim. Ne-am hotărât să-l vizităm separat, fiecare în ritmul său. După ceva timp, am vrut să-l întâlnesc din nou, dar nu l-am mai găsit. M-am tot uitat în tubul uriaș pe care Frank Lloyd Wright l-a construit pentru Muzeu și chiar începusem să intru în panică puțin. Când totuși l-am identificat de la distanță, văzându-l la alt nivel, mi-am spus cu voce tare „lată-mă!”, vrând să spun, de fapt, „lată-l!”, dar greșeala asta m-a făcut să mă gândesc la locul pe care-l avem cu sau pe lângă altă ființă umană și unde identitatea noastră se pierde în cea a ființei iubite. De fapt, ce e cu adevărat interesant e că, atunci când Jackson a murit, identitatea mea, acea Anne Tardos văzută prin ochii lui, a încetat să mai existe. Oglinda zilnică pe care el mi-o așeza în față, imaginea lui despre mine - au dispărut. Da, într-o relație de lungă durată, devenim celălalt.

Sunt impresionat că opera ta încorporează imagini. Ai vreun motiv special de a face asta?

Tot timpul am lucrat cu imagini. Așa cum juxtapun elemente lingvistice disparate, tot așa includ și imagini,

ca o provocare adusă textului, în ideea că includerea unei imagini pe o pagină de text va transforma inevitabil natura aceluia text. Cum se întâmplă asta este tocmai jocul meu, includ diferite imagini, mai ales de animale – subiectele mele preferate. Pregătirea mea universitară este în domeniul artelor vizuale, a filmului, video-ului, al picturii și al sculpturii.

Tot legat de aceeași idee, cum îți alegi imaginile pe care le încorporezi în poezia ta?

În diferite moduri. Nu caut o ilustrare anume a ceea ce am scris, ci, mai degrabă, mă uit la imagini tot timpul, le creez sau le descopăr pe măsură ce citesc textele, mă gândesc la ele, iau note și cresc și eu odată cu ele. La fel, o imagine la care mă uit își va găsi singură drum pe pagina de text la care lucrez. Voi încerca să văd cum merg cuvintele cu imaginea și de acolo mai departe voi continua explorarea până când se stabilește echilibrul dintre cele două elemente. În ultima mea carte am folosit mai puține imagini decât în celelalte și chiar mai puține elemente multi-linguale. Nu a fost ceva premeditat și situația se poate schimba pe viitor. Modul meu de abordare în poezie e intuitiv în limitele unor linii directoare formale și a unor granițe pe care mi le pun singură. Poți s-o numești scriere directă sau compoziție intuitivă.

Știi că folosești cu ușurință mai multe limbi. Te ajută asta la scris sau mai mult te încurcă?

Vorbesc, citesc și scriu în patru limbi. Copilăria mi-am petrecut-o în câteva țări europene și am învățat franceza, maghiara, germana și engleza. Prezența acestor limbi în mintea mea a stat la baza scrierii mele multilinguale. Pragul de trecut a fost de a renunța la orice segregare între limbi, lăsându-le să iasă la lumină din textul meu, în mod natural, libere de orice „identificare”. Acest proces a dus la multe jocuri de cuvinte și abstracțiuni lingvistice. Dintotdeauna am considerat că a ști limbi străine este folositor, niciodată acest lucru nu poate fi un impediment.

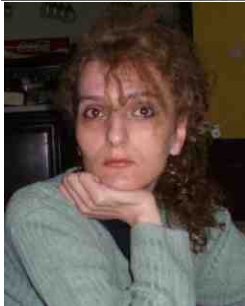
Ce anume citești acum?

Aș putea să-ți spun ce anume **nu** citesc acum. Ocolesc romanul, lucru nou pentru mine. Citeam cu plăcere romane bune, dar în ultimul timp, citesc doar poezie și filozofie. Pentru poemul meu pe care-l scriu acum, **E-rotica**, am citit tratate de erotologie hindusă, texte medicale, pornografie, am trecut prin clasici și diferiți autori anonimi. Încă nu m-am hotărât ce imagini vor apărea, și mai mult ca sigur că voi folosi imagini pentru acest subiect. Când voi da de imaginile potrivite, sigur vor intra în poveste.

Dacă ai da un sfat altor poeți, ce le-ai spune?

Fiți limpezi în intențiile voastre, în ceea ce afirmați. Retrageți-vă puțin, așa cum fac pictorii în fața pânzei. Ieșiți din cameră, gândiți-vă la poem, sau nu vă gândiți, pentru a vă putea întoarce la el, proaspeți. Citiți-l cu voce tare.

Traducere de Carmen Racoviță

Luminița Mihai

secunda ochiului de corb

o mână nevăzută-mi bate-n geam
 îi simt parfumul tandru de floare și de ploaie
 și-mi pare că orașul cu casele-n spinare
 aleargă spre o iarnă viitoare
 în care toate sunt ca la-nceput
 curate neatinse de nici o răsuflare
 îmi pare că pe străzi se plimbă ninse
 bastoane fără invalizi fără picioare
 că nu mai locuiesc decât rufe pe sârme
 și drepte și tăcute lopeți fără gropari
 schimbă-ntre ele șoapte și se aude
 lumina cum se spânzură de felinar

o mână nevăzută-mi bate-n geam
 trântind pe asfalt secunda ca pe un pepene prea copt
 îi simt parfumul tandru de floare și de ploaie
 și mă privesc prin sticlă doi negri ochi de corb

frumusețea unui șoim e inima mea

frumusețea încordată a unui șoim
 oglindă inimii mele este

tu vii îți pui mânușa de oțel
 și mă trimiți la vânătoreala trupului tău

în țipăt scurt îți aduc prada la picioare
 ochii mi-i acoperi cu gluga de fier a tristeții

mănușa de oțel va fi roasă de rugină
 de amintirile mele de fapt

făt-frumos fără nume

murise balaurul tânăr frumos și naiv
 din nara lui dreaptă curgea frig

și paloșul meu se năștea odată cu mine
 din sânii mamei curgeau cimitire

povestea asta nici un dascăl nu o spune
 lui făt-frumos cel pururi fără nume

îmi iau viața în spinare și calul i-l strig
 din nara amândurora curge frig

eroare

și pământul și stelele și timpul sunt rotunde

ne rostogolim ca niște mingi fără mâinile copiilor
 floarea de plastic de pe pălăria vecinei miroase a
 cadavru
 de ce s-o fi împănând cu ea

scriu sub ochii a trei bețivi

a rachiu le miros lacrimile
 hainele demult sunt cele în care dorm
 ei știu despre viață ce eu nu am aflat pe pielea mea
 cea de sub hainele în care încă nu dorm
 că trebuie trăită până la capăt
 chiar dacă miroase mai mult a floare de plastic

dacă toate sunt rotunde
 înseamnă că unghiul e o eroare a ochilor mei

gară pentru cer

cu mult mai presus de mâna care scrie
 curge apa în care îngerii își spală picioarele
 acolo înmuiem pana și scriem
 dar îngerii mai știu să și plângă

prea multă apă
 prea multe lacrimi în poemul acesta

atunci scrie să curgă sângele
 să se înmoaie aripile îngerului
 să nu mai poată zbura

îngerii în loc de ochi poartă răni
 poetul în loc de inimă poartă o gară
 în care din când în când oprește cerul

cu pantofii din cealaltă iubire

mi-am dat ochiul drept și visul din el
 ochiul stâng l-am încuiat în miezul nopții

ai încercat să escaladezi luna –
 pletele mele sunt o funie rezistentă

cine ți-a pus pe foc sperietoarea
 și ți-a lăsat culegătorii fără merinde

să te înveți minte domnule –
 mâine am să vin la piață
 cu pantofii din cealaltă iubire

am reparat greierii –
 dă-mi rest la inimă
 dar nu mai mult de o vorbă de dragoste

nu primesc decât bacșiș ceresc
 nu vezi cum răsucesc cuvintele
 aidoma soldatului prin care trece glonte
 să nu ruginească

Victor Cilincă

Moarte bună!

Dramă hazlie în două-trei acte

(Fragmente)

SCENA 3: Babanov, Ionescu, Ciocănel

Apare, ținându-se de burtă, parcă să nu se spargă, domnul Ciocănel. Se oprește din când în când ca să gâfâie.

IONESCU: Domnu' Ciocănel e de jos. A fost și operat de câteva ori și vine regulat să ne țină la curent...

BABANOV: Aha, regulat.

CIOCĂNEL: De fiecare dată vin! Cum văd că pot să mă scol după operație, vin încoace să raportez: tot nu m-au omorât! Și de fiecare dată sunt mai ușor pe scări, că tot au găsit să-mi mai scoată câte ceva! Până m-oi ridica singur, ca balonu'...

BABANOV: Noi aici sus suntem cei aproape sănătoși. Ca la aeroport: ți-au ștampilat pașaportul, ți-au controlat bagajele, e OK! Ai ca și plecat, cum s-ar zice, din țară, dar încă nu ți-au tras avionul și mai stai aici, în țara nimănu... Aici e un fel de secție de pregătire: ca să nu ne vie rău în stradă de atâta bine, nu ne dau drumul direct. Eu mai am o săptămână în cap și am scăpat eu de ei, s-au scăpat și ei de mine!

IONESCU: Cu mine-i mai grav: de când m-au adus de jos, unde-mi mai scoteau câte ceva, nu-mi mai găsesc nimic, da' nici nu-mi dau complect drumu' - nu sunt siguri. Tot încearcă ei, tot "investighează". Mă pun să iau bariu de-mi stă mașul drept ca coada de mătură, îmi fac injecție cu izocorpi, cică ăștia te radiază ca la Cernobâl, ca să te vadă și pe interior, m-au pus la multe raze... M-au și tăiat, au băgat sonde... Iau pastille, fac injecții (Babanov se strâmbă), îmi spun tot felul de nume de boale, da' certificatul de deces, he-he, nu mi l-au scris încă. De, mai stau și ei pe gânduri, că doar nu poate să moară omul din prea multă sănătate...

CIOCĂNEL: Stai, domnu' Ionescu, că ți-o iau eu înainte la groapă! La mine au știut ce am, da' au mai găsit și altele neașteptate pe dinăuntru. Că zice dom' doctor Mocuță al meu...

BABANOV, Ei, nu, chiar așa-l cheamă?

CIOCĂNEL (fără răspuns): Zice: "Azi o să te tăiem frumușel pentru intestinul gros. Da' parcă poți să știi peste ce-o să dăm noi acoloșa? E ca la magazin: intri după ulei, cu bani potriviți, și ieși c-o sticlă de de coniac bun și cu ouă, pe datorie... Și fără de ulei!"

Așa că, înainte de ultima operație, am sunat-o pe babă să facă rost de un coniac bun - ce-o fi aia "bun" la vremea noastră? Și să vină și cu ulei, că naiba știe ce-și mai dorește omul când are de toate? Și s-a descurcat mititica, eu n-am văzut coniacu' la etichetă, da' cred c-a fost cu-adevărat bun, plus, normal, plicu': că, om simțit, m-a operat și mai jos, a găsit el ceva până la urmă... Un polip.

BABANOV: Polipii e la nas!

CIOCĂNEL: Așa o fi la matala. La mine... de unde să știi, eram adormit! Da' dom' doctor a promis că o să mai deschiză când o avea timp și chef. Până nu scoate el tot ce-i rău, nu se lasă săracu'!

IONESCU (sceptic): Într-o bună zi tot o să termine de scos. Merge el motorul fără un șurub, fără de-o piuliță, fără un cilindru chiar, dar nu poți să-i scoți carburatorul și să mai facă fum!

CIOCĂNEL: Știi și eu? Nu-s mecanic de meserie. Eu vă spun, în tot cazu', când mă mai programează. Poate vă mai prind...

BABANOV: Nu ne mai prindeți! Cel puțin pe mine, nu!

IONESCU: Eu vă mai aștept, dom' Ciocănel, dacă nu se opune doctorul! (încet, lui Babanov) Ce-i rău să stricați măcar o vorbă bună? Și poate ne mai ține, cine poate ști dacă nu Ăl de Sus!

SCENA 8: Poetul macaragiu, Ionescu, Femeia-la-pat, Frosa

POETUL MACARAGIU: Știu cum e: nici eu n-am avut noroc să visez az-noapte! Dar eu mereu n-am noroc, așa că mă bucur și eu preventiv, pentru când o să. Că bine-a zis cine-a zis: să trăim, domnule, până la moarte!

Intră Femeia-la-pat: umblă foarte aplecat, proba-bil cu ochii închiși - nu-i vedem fața. Pipăie marginile paturilor, se mai lovește, apoi se duce la patul bătrânului și așează tacticos pachețele umile cu mâncare și cutii.

BABANOV: V-a venit potolul, nu vă deranjez, poftă bună!

POETUL MACARAGIU: Săru-mâna, mamaie.

Femeia nu răspunde. Babanov iese cu pași de pisică, cu o mutră mieroasă. Bate la ușa rezervei. Nu primește răspuns, dar intră.

IONESCU: Bogdaprosti, doamnă, nu trebuia...

Femeia iese tăcută, năucă, din salon. Broboada neagră i-a acoperit fața. Intră Frosa și le pune pe rând termometrele.

POETUL MACARAGIU: Domnu' Ionescu, cine-i doamna cu mâncarea? Soția?

IONESCU: Eu n-am soție, nu mai am pe nimeni. De asta-s aici...

POETUL MACARAGIU: Parcă vă seamănă, am zis că vă e rudă-ceva...

IONESCU: Aș, de unde! N-o cunosc. Am zis că mai aduce și ea așa, la toată lumea, de pomană...

(continuare în pag. 34)

Stela Iorga

made in Romania

oamenii
nu pot distinge
suprerealismul
de propria lor viață
asta face
capitalismul și comunismul
de două ori mai greu.

montagne russe

sunt mai bine antrenată
ca un soldat s.a.s
trăind de cincizeci de ani
în jungla comunistă
de aceea
mă uit
uluită
la oamenii din montagne russe.

piticanie

eu mă consider
o persoană normală
cu toate că sunt o handicapată
mă întreb
ce ar zice despre
noi
piticii din poveștile cu zâne.

autocaracterizare

sunt o femeie comună
simplă
căreia îi place arta și poezia
nimic în neregulă cu mine
cu excepția
luceafărului meu.

visuri elementare

lumea se împarte
între băutorii de coca-cola și suc de
portocale
și oameni care visează
la
apă
simplu ca buna ziua
și ce tragedie

așteptând

încă mai aștept
un email personal
de la Dumnezeu
deoarece mi s-au dat
cuvinte pentru aceasta.

limitări

în calitatea mea
de scriitor
reflect lumea
dumnezeu
și dacă îmi este frică
să nu fac portretul
unei lumi de 21 de metri pătrați
unica mea șansă
este că Dumnezeu este nenumărabil

În România toate apartamentele
de bloc au maximum 21 de mp.

21 mp

toată viața am visat să locuiesc
într-o casă
în cu totul altceva
decât opresivul
apartament de 21 de metri pătrați
simțeam că sunt diferită
de când eram un copil
și am știut aceasta
adânc în sufletul meu
cu toate că mi s-a spus
că sunt o ratată.

Ion Avram

Așteaptă-ne, Lazăre!

- fragment din roman -

TERASA restaurantului "Pescarul", chiar pe coama de sus a falezei. Bere la halbă. La masa liberă din colț. Umbră de salcie. Fețele de masă sunt curate. Chelnerița are ochii mari. Și se mișcă frumos. Prin fustă, prin bluza transparentă - ochii bărbaților. Ea știe. Și se mișcă. Și zâmbește.

- O halbă, vă rog!

Un țigan știrb cântă răgușit: *Pământ, pământ, să nu te grăbesti să mă putrezești!*. Vioara face ca un câine bătut. Uneori mârâind. Un bărbat beat privește bulbucaț, fix. La nimic. Printre ramuri de salcie - apa. Cerul. Departe - munții. Răcoarea lor. Într-o adiere. Aproape. Chelnerița zâmbește. Ochi mari. Negri. O halbă. Berea e rece. Sirenă - departe. Vapor. Și o barcă. Pe sub sălcii. Departe. Încet. Înainte. Gândul: *Ca viața*. Nu se văd ramele. Omul - o umbră. Care trage la rame. Și trage. Se vede numai ritmul. Încet-încet-încet-încet. Pe sub sălcii. Gândul: *Pește. Femeia. Copiii lui. Care-l așteaptă*. Bețivul - fix la nimic. Îl privește: *Orb. Mut. Numai mâinile. Ca și cum... da, da... ia te uită!... ca și cum vorbesc*. Zâmbește. *Chiar așa. Uite: stânga se rotește ușor din articulație, se ondulează, plutește; podul palmei - dedesupt; podul palmei - deasupra; ușor - stânga, dreapta, dedesupt, deasupra; își relaxează degetele, le strânge ușor, în semipumn, retras spre piept; face, parcă ar spune: "Eu le-am spus de atâtea ori că nu trebuie procedat așa. Dar nu m-a ascultat nimeni" - face, parcă spune; "dacă m-ar fi ascultat măcar unul din ei, nu se ajungea aici" - face; "dar, nuuu, ei sunt prea deștepti, nu primesc ei sfaturi de la fiștecine; și-atunci, nu crezi că așa le trebuie? Salut! Eu mi-am făcut datoria" - face semipumnul strângându-se spre piept*. Ochii - bulbucați. Nicăieri. Prin frunze. *"Pe dracu datorie" - face, parcă spune dreapta. Arătătorul în sus. Oblic. Legănându-se. "Ai cam scaldat-o. Te-ai fofilat ca să scapi de obligație. Asta este. Așa, cum spun eu" - face cu vârful arătătorului lovind în masă. "Da, da, chiar așa!"*. Stânga: *mișcare mieroasă, împăciuitoare; degetele ușor crispate, ca și cum să apuce, să explice, să convingă - face. "Nu-i chiar așa. Și tu știi cel mai bine că nu-i așa. Amintește-ți! "Vax!" - face, sărind dreapta. "Totu-i un vax!"*. Palma se răsucesc de jos, brusc, în unghi închis, spre exterior, aruncând parcă vaxul de pe masă, în Dunăre, cu pahare, cu față de masă, cu tot.

*Ochii injectați, deodată răi. Capul în toate părțile. Apoi, din nou, brusc în piept. Ochii nicăieri. Numai mâinile. "S-a-ncuibat dorurile-n trup, de nu pot să le mai duc" - răgușit țiganul. Vioara lui. Bețivul. Urechea mâinilor sale: "I-auzi!" - face dreapta; arătătorul în sus; "I-auzi! Așa este. Ce știți voi!". Ochii, capul în piept. Vioara printre fluturi. Gândul: *Doruri... Cuiburi... Trup... Cuvintele... Cuvântul... Ca un sânge cuvântul!*. Urechea mâinilor; dreapta: *"Ta-ta-ta!"*. Arătătorul pistol. Pușcă mitralieră. *"Ta-ta-ta-ta!"*. Gloanțe prin salcie. Spre munți. Spre apă. Spre cer. Barca - mai încet, înainte. Furie. Gloanțe pe lângă ea. Pumnul în masă: *Vbum! "Bombă! Asa! Tot! Nimic!"* Retează, sfășie cu arătătorul. *"Nu-i bine, nu-i bine!"* - sare, parcă speriată, stânga. *"Liniștește-te! Nu așa! Gândește-te! Plânge vioara! lauzi! Poate că ai dreptate... Da... Cred că ai dreptate... Iartă-mă!"* - face, parcă plânge dreapta. *"Hai, lasă, nu plânge! Liniștește-te! Nu ești singur... Dumnezeu e mare... Vei reuși... Va fi bine... Ai să vezi!"* - mângâie, îmbrățișează stânga. Sirenă departe. Vaporul plimbă munții. Printre gene. Turmă de balauri. Balaurul șef înghite rețeaua de înaltă tensiune și șoseaua cu autovehicule, cu tot. Coada nu se vede de unde vine. *"Ca să-mi potolesc amarul, m-apucați să tai stejarul!"* - știrb, răgușit țiganul. Vioara lui. Se întrista umbra de salcie. Gândul: *Cuvântul - ca un sânge!* Și poate chiar așa este! - se răsucesc gândul. *Căci, dacă am lua-o pe firul sângelui, din tată-n tată, până la primul tată, poate că primul sânge a fost al Luminei. Sau însăși Lumina. Chiar așa! Și-atunci, Lumina a fost tatăl primului tată, sau sângele tatălui primului tată. Nu?! Și mai departe iarăși un șir lung de tați-Lumină cu sângele iarăși din ce în ce mai subțiat până la iarăși primul tată-Lumină, pe care l-am putea numi Primulatăceldinurmă sau Ultimulatăceldintâi, al cărui sânge a fost Cuvântul. Și atunci, putem gândi că piatra, apa, focul au fost Primulatăceldinurmă același cu Ultimulatăceldintâi, și Cuvântul - sângele lui, ca trezire a pietrei, apei, focului, printr-un oarecare prim gest conștient, pe care s-o fi întâmplat să-l facă fără cauză, căpătând dintr-o dată un mic infinit de sens prin conștiința de sine ca sânge primordial al omului înainte de a fi om, înainte de a fi chiar piatră, apă, foc. Căci, o dată așa fiind, purtau deja în vintre acest sens, adormit. Dacă vom coborî în bezna pietrei, apei, focului, vom descoperi că aceasta este, dincolo de ceea ce putem noi cunoaște și înțelege, ordinea și echilibrul mișcării în însăși încremenirea pietrei, ca sânge al somnului" - înfrigorat, gândul. Și poate atunci când El a spus: "De vor tăcea aceștia, pietrele vor striga!" - tocmai aceasta voia să ne transmită, ca să ne prevină, dincolo de timp, și să înțelegem că el stăpânea Cunoașterea când a coborât printre noi ca Fiu și, totodată, ca Tată al Omului, alfa și omega deopotrivă, bulversând până la nedumerire, până la furie, până la venerație mintea omenească, desființând hotărât tiparele acesteia, ca să credem prin El chiar și atunci când nu cunoaștem, să nu disperăm și să nu ne fie frică de bezna pietrei, El fiind și acolo, așteptându-ne, ca și aici, pregătindu-ne pentru viața veșnică. Așteptându-ne, ca și cum ne-am aștepta**

(continuare în pag. 34)

noi pe noi înșine, cu toată grija și delicatețea și dragostea de care vom avea nevoie în acele clipe. El, care ne-a transmis Cuvântul ca pe un sânge și trup cu care să ne hrănim pentru eternitatea noastră, dându-și trupul și sângele lui pământesc cheazășie pentru adevărul Cuvântului său.

Nu mai vedea barca. Nu vedea bețivul. Urechea mâinilor sale. Care se vedea.

Poate că Einstein de aceea și-a ars misterioasele sale manuscrise afirmând că lumea este nepregătită. Căci nu se știe dacă nu cumva, în formula arsă, din calculele sale incredibile s-o fi născut deodată o superbă Ecuație a Mântuirii, cu un cuprinzător și uimitor "Psi" în locul aceluia pipernicit și rigid "c" pătrat, înfiorându-l. Pe el, care nu admitea vrăjitoriile de nici un fel, și care s-o fi trezit deodată vrăjitorul și vrăjitul propriei vrăji! El însuși găsindu-se nepregătit, o fi hotărât să dea foc înțelegând deodată că adevărurile lui au fost deja spuse, dar **altfel**. Și el, când o fi înțeles mai ales acest **altfel**, o fi hotărât să dea focul, convins că, în final, lucrurile vor ajunge tot acolo, dar pe o altă cale, mai calmă, mai armonioasă, evitându-se răul și absurdul unor încercări premature. Căci, în acel cuprinzător "Psi" s-or fi înlănțuit noțiuni pe care omul le-a fluturat sau le-a blasfemiât ca fiind germeii esențiali ai binelui sau ai răului. Poate că iubirea a notat-o cu un "I" mic și a plasat-o în zona cea mai fierbinte a lanțului, surprins fiind de marea sa influență asupra "Psi"-ului în misiunea de a deplasa masa din ce în ce mai spre stânga, până la trecerea în eternitatea enigmaticului "E". Iată - se aprinde gândul - iată!

desen de Victor Cilincă

POETUL MACARAGIU: Mie nu mi-a adus până acum. Să-i fi dat și ei o carte de poezii?

IONESCU: Știu și eu? Unii citește...

POETUL MACARAGIU: Deci e un mister cu Baba Cloanța asta: pe mine nici nu mă citește, că i-am tot dat cărțile mele și le-a lăsat pe pat, dar mata îți aduce haleală! I-ai căzut cu tronci!

FROSA INFIRMIERA (*mestecând*): Ba noi îi spunem „Femeia la pat”... Bine că nu-i marinarul p-aici, să-și închipuie ceva cu sex... Nooo, femeia e puțin dusă, săraca! S-a obișnuit, de vreo cinșpe ani, să tot vină pe la noi. Întâi a avut aici internat băiatul - exact în patul ăsta! A murit săracul și s-a prăpădit apoi și bărbatu-său, de inimă rea cred, deși avea cică ș-o hernie-ceva... Tot aici l-au pus, în patul ăsta, și pe el, până a dat în primire! Și ea i-a adus mâncare, zi de zi, băiatului, apoi când ăluia nu i-a mai trebuit, bărbatului. Apoi, fratelui ei mai mare...

POETUL MACARAGIU: Tot... aici, tanti Frosă? (*arată patul*)

FROSA INFIRMIERA (*iși suge un deget gras*): Îhî... Lu' fra-su îi stătea mai bine la Chirurgie, că a venit ofensat de-un accident. Da' când a văzut, săracul, bisturiile, a făcut infract. Apoi a venit rându, lu' tată-su ei, care a fost foarte rezistent. Cred că dacă nu termina toate zilele, mai era ș-acum acia. Da' așa a avut noroc dom' Ionescu și-a găsit patul liber!

POETUL MACARAGIU: Halal noroc! Mai bine se lipsea...

FROSA INFIRMIERA: Și-a mai avut și vreo patru veri, din partea lui bărbat-său - s-au dus toți! Și o soră - da' aia a mers jos în salon la femei, o fi scăpat, nu știu...

IONESCU: Și toți... în patul ăsta, săracii?

FROSA INFIRMIERA: Îhî... Într-o vreme, nici nu prea mai voiam să-i internăm, dacă aveau numele ăsteia. Dar ei, viclenii, veneau cu alt nume, că era veri, cumnați, ce știu eu? De unde să-i cunoști? Abia aici, când începea să vină ea cu de-ale gurii, la pat, ne dădeam seama.

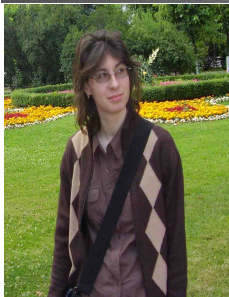
IONESCU: Și toți... mureau?

FROSA INFIRMIERA: Și-toți-crăpau! Dumnezeu să ne ierte! Că mulți au mai fost! O vreme ne-am luptat să ținem patul gol, dar n-ai cum, că vine vreun control și vede că-n alte saloane sunt câte trei în pat! Nu domnie și boerie ca la etajul nouă!

POETUL MACARAGIU: Iarna-i bine: unu' cu temperatură ține de cald la ălalți doi - c-am auzit că cam dă rateuri centrala...

FROSA INFIRMIERA: Eu cred că s-a obișnuit așa mult cu patul ăsta, că nu mai contează cine șade în el. Și obișnuința, cu greu și-o scoate careva din cap!

Nicoleta Onofrei

Biografie minimală

Despre Victorița, noi tot am povestit, însă prea multe despre ea ca persoană nu știm. De exemplu - care este numele ei de familie, dacă are vreun draguț, dacă are vreun talent sau ce știe ea să facă. Sunt întrebări ce vin în mintea oricărui om sau animal politic ce s-a întâlnit/lovit cu/de micuța visătoare.

Na', așa era frumos, să o prezentăm înainte de a intra în viața ei. Ooo cât de brusc am făcut-o și fără a-i cere măcar permisiunea. De data aceasta am mers direct la dânsa și am încercat să culegem cât mai multe informații, iar cu vrerea ei să vă destăinuim și vouă, cititorilor noștri, puțini, mulți câți veți fi fiind, povestea vieții ei de până acum...

Numele ei întreg de fată este Filo Sofica-Victoria, Victorița fiind apelativul pe care îl folosesc cunoștii pentru a o alinta pe fătucă. Istoria numelui nu a știut să ne-o zică și e cam greu de descoperit originea acestuia, ar trebui să mergem mult prea departe în timp pentru aceasta - am putea doar să ne imaginăm! -, în schimb povestea celor două prenume - care mai degrabă sunt postnume, negândindu-se niciodată că prenumele au denumirea asta pentru că trebuie să stea înaintea numelui - am reușit să o aflăm.

Încă de când era în burta mamei, aceasta avea un presimțământ că odrasla ce lua ființă în pântecul ei are ceva deosebit, neobișnuit chiar. Cu gândul ăsta mama face o vizită mării ghicitori a satului Nostra Dama. Nostra Dama își adunase toate puterile, toate elementele trebuincioase unei astfel de „investigații” – păr de capră, ochi de bou, pană de curcan, ou de pește (icre) și nisip, a, să nu uităm laptele de vacă - și se puse pe incantații. Ei, așa lucrând dama Nostra îi întări credința bunei mame a Victoriței că fata asta are un destin mare, că va fi o fată înțeleaptă foarte și iubitoare, drumul ei anevoios va culmina cu o victorie asupra răului lumii și va fi privită de ceilalți cu stimă și calde sentimente iar numele îi sunt predestinate, trebuie musai ca fetița să se numească Sofia-Victoria. Așa spune destinul așa scrie și în certificatul de naștere.

Ascultând-o pe Victorița numai ce-o vedem că fața ei se întunecă de trisețe și lacrimile vin rostogol afară, parcă spunând: Unde vedeți voi învingătoare, cu ce să înving? Mama nu s-o fi gândit că ghicitoarea își bate joc de ea? Cum mi-a pus numele astea care se uită strâmb la mine? Într-adevăr sunt frumoase...dar eu ce să fac cu ele?

Noi nu am zis nimic, nu am vrut să o incomodăm mai mult decât o făceam deja. Cât privește drăguțul – nu-l are. Singură caută să-și găsească drumul acela spre victorie și visând la ora aceea încearcă încă să-și descopere Talentul, că așa în genere ar fi, dar sunt atât de slabe încât nu poate trece etapa de paiată cu ele.

Așa ducând povara numelui, stă în cămăruța ei visând la căile, modalitățile în care ea ar putea învinge. Cât îi ziulica de lungă cu fața în palmă, uitându-se pe geam, așteptând.

Zi de naștere

Și când m-am născut... am plâns. Apoi am stat la incubator ca să cresc.

Legenda spune că eram mică, zbârcită și neagră. Cine știe dacă nu m-or fi incurcat „din greșeală” cu un altul!? Sigur sunt eu? Și nu m-au încurcat?

Acum sunt în incubator. Respir greu. Lumea mă verifică mereu. Aud mult zgomot în jurul meu. Ciudat, nu-i pot distinge. Nu știu dacă v-am zis, dar eu sunt mică. Mi se spun povești de „afară” că cică ar ninge îngrozitor, de frumos, și bate vântul tare de abia pășesc oamenii. Zăpada e până la genunchi.

M-am născut, sunt și eu om...Dar mi se spune Viforniță. De ce? Sunt un om viforniță? Ce-o fi asta? Poate voi afla când o să cresc. Cum o să fie când voi fi crescută? O să merg și eu prin zăpada mare și o să povestesc oamenilor mici și zbârțiți despre lumea de „afară”?

Acu' aștept să cresc...

desen de Victor Cilincă

Anca Șerban – Gaiu

crăiasa din tei

ah odată cu sângele învățam să-mi curăț teiul
ca pe o armă perfectă
despicându-i trupul
îi înșiram inelele
pe o frânghie de greieri
îi iubeam rădăcinile amare până când le simțeam
pocnitura din creștet
iată fiarele pădurii
somnia voievod
am învățat să mă spăl
să scriu cu litere somnoroase, mici
am învățat să înghit sudoarea
ca pe o fiertură minunată.

jamala

hai, hai să ating vreodată floarea albă nepătrunsă de un
fir gălceav de nisip
templele de jad
spinările încrustate în smarald ale elefanților hași
hai, hai pieptănându-se cu alte plete
negre nergre
pieptene de abanos încâlcit
în firele groase de pământ
heihei suflete jamala
fluviul nestăpânit opintindu-se
în pietrele fierbinți de granit.

radio ga ga

orașul strâmtorat de ceață,
bombardiere vânturându-și cozile metalice,
trupuri somnoroase fragile clătinându-se,
sticle goale, hârtii risipite, rafale de vânt
curve înecăcioase la colț, halatul mașei, gândacii de
bucătărie, gâtul fierbinte al sticlei de vin
pelerine grăbite, biciclete grăbite, gențile școlarilor
aruncate până la cer, copaci bărbătoși despicând ploaia
un strigăt, un vuiet nesigur apoi din ce în ce mai strâns
lustruind aerul deșurubând capul greu al statuiilor prăfuite
răsunetul lumilor vechi întoarse în văzduh
și eu ies în stradă... desculță... gura strâmbă de uimire
îmi iese sufletul auriu prin buzele roșii
la radio se face un anunț minunat
astăzi pe strada aceea au înflorit toți cireșii!!!!!!!!!!!!!!

lanțuri

pe treptele templului
trupurile calde încă ale dansatorilor
negri
umbrind treptele fildeș
trupuri vii încleștate
scrâșnindu-și
oasele puternice
trupuri vii cu piepturile mușcate de
floarea aceea
ciudată, roșie
trec dincolo de ape
în sunet clar de tobe

janess

janess
frunzele atent curățate și păsări cu oasele subțiri
ar fi vrut perfectă această planetă târzie
pe care a ținut-o o clipă în palmă

janess
jivinele se adâncesc în umbrele triunghiulare
...
mările de măr se-ngroapă
și leana blândă floare
urcă prin amieze
cununile de soare

pavaj

mă uit îndelung la pavajul prăfuit
și-mi închipui
sângele
soldatului
scurgându-se,
eliberându-se
de nedreptele temeri
gânduri domolite
prăbușindu-se
amintirea drapel
a piciorului învelit în mătase
sânul scurs în gura pruncului

de la vârful bocancului se-nmulțesc trandafirii.

desen de Marian Alexandru

Cristina Dobreanu

revenire

trec culorile
copacii nu se mai văd de zare
drumurile rotite-n vale
duse-s ca o boare
și-n apa întoarsă-n adormire
se încearcă iar o rază

narcis

ca o margine de sine
plauri grei se dau în lături
apele ca din zare
chip de nevăzut purtau
pe mal narcis se închină
învins de sine

timpul

vântul
doinind la naiul miriștii
de mână mă purta
să adunăm umbra spicelor.
spre zăriștea arsă
peste umăr bobul aruncam
și cu vuiet de torent
ne întrecea
creșterea lanului
și a peștilor
ne întrecea

***

suie sisif golu-n deal
și de gol ce era
golul îl mâna pe sisif
la vale iar
și se munceau așa
gol pe gol să se ridice
și în urmă să se coboare

trecere

așteptând așteptând
luntrea în vis
mai aproape mai aproape
mai departe mai departe
dunga zării legănând
trupul tău ca un refren
dus de valuri

***

gol e umărul
și eu beau din golul lui
ca o salcie din albia ce desparte
umărul tău de al meu
de umărul meu reîntors
o lume între două aripi
gol e umărul tău
un astru dincolo de munți
gol și umărul meu pe cărări în mare

***

ca într-un joc
cerc în jurul tău
nu-s și parcă sunt
fara intoarcere-i cararea
nu-s și parcă nu ești
cerul nu se mai oprește
și ne ținem de mână

***

saltă bob în soare
pasăre în unghi să se înscrie
aripi n-are
dar ce are a face
crescu înalt și pe costișă
și cu puțin avânt
s-o agăța de-o aripă
ceva călătoare

Ion Zimbru

hora despărțirii

(trădare și autodenunț: să nu se creadă că scriu poezii!)

Astă-seară, pe la ora când strigoi trec la treabă;
când nu mai funcționează printre blocuri nici o babă;
când moșnegii stau în casă și prind molii pe căciulă;
când chiar și atomii hâtri cască lung în moleculă;
când găinile buimace se bălângănesc pe creangă;
și când aurul din ghiuluri ține rece pe falangă;
când chiar hoții stau în găuri, după plina zi de muncă,
și verifică proverbul: bani în cap și minte-n pungă;
când căldura cade lată tocmai la intrarea-n țeavă,
iar primarul o bocește și e gata de gâlceavă,
că nu poate face față și nu știu ce nu mai poate
și așteaptă ajutoare de la bănci delapidate;
când bogații trag pe dreapta și săracii trag pe unde
le-au rămas din toată viața ultimele trei secunde;
când femeile visează luxul din telenovele,
coaste de azur și alte coaste, vacs și brighidele,
barbă cu șofer, piscină și merțan decapotabil;
când la lună câinii urlă progresiv și incurabil;
când e frig în așternuturi ca în Peștera Muierii
și copiii dorm în pace legănați de Tom și Geri;
când infatuate nuduri pângăresc razele lunii
și pe strada Sănătății trec normali numai nebunii;
și când gloanțe rătăcite se întorc la somn în pușcă
și soldații scriu departe despre dor și bani de dușcă;
și când leneșul pe gânduri pică frânt de osteneală,
bucuros că până astăzi n-a făcut nici o scofală;
când simandicoase cupluri sforăie de-a lungul firii
și visează împreună mâine hora despărțirii;
în sfârșit, când ce nu este pare-a fi, și ce-o să fie
a mai fost, fiindcă *este* este mort în viu și-n vie...

Astă-noapte, deci - și astea se întâmplă zilnic, toate -
mă întorc de nu știu unde și tot merg pe săturate.
N-am țigări, dar fluieratul pulmonar mă lasă rece.
Aș fuma - fuma-m-ar naiba! - că trăim din zece-n zece.
Aș mânca aproape gratis, dar n-am bani - bate-m-ar mama!
că i-am investit c-o lele în hotelul *Dalai Lama*;
i-am băut de bucurie că nu știu să pot a plânge,
că nu știu să cer să-mi deie Domnul poezie-n sânge;
i-am depus demult în palma cerșetorului de vază,
în cutia unei mile, în virtutea unui loază;
i-am zvârlit fără sfială, i-am tocat fără oprire,
i-am uitat, din întâmplare, într-o carte de citire...

Aș bea vin de viață lungă sau măcar de viață scurtă,
să mă-mbăt ca porcul: criță, lemn, beton, simetric, turtă;
să mă caute nevasta cu divorțu-n buzunare,
că i-am pus pelin pe viață, nu i-am dus măcar o floare;
să mă facă bou, surcele, așchii, pleavă, maioneză,
să mă dea din timp afară, să mă scoată din viteză;
c-am iubit-o fără mască, pân-la toamna viitoare,
fără lacăt la fântână, fără rost în calendare;
dar i-am spus că plec în păsări, că mă stabilesc în plante,
după gardul scris cu șoapte: *Liber. Cimitirul Dante!*

Dar acum - adio, nene! - pot să-i duc grădini acasă,
piramide, ceruri, triluri, flori cu tot cu florăreasă.

Da, așa aș bea: ca porcul și ca boul, fără grijă,
până când nu mă mai doare nici o piatră, nici o schijă;
să mă dau rotund și mare sprijinit în geamparale,
fi'ncă tare-s prețuite ceste două animale!
Aș iubi, dar n-am parale. Că așa-i acum: se vinde,
se discută, se măsoară, s-avansează înainte!...
Aș iubi, dar n-am pe cine... Ce drum lung! Ce noapte deasă!
Ce nimic fără-ndoială! Ce pisică păguboasă!...

Cum să n-am pe cine? Iată, ce sublimă arătare
stă pe colț, comite gesturi, tremură copleșitoare!...

Merg încet și într-o parte, parcă nu vreau să mă vadă,
căci nu am telefigură, bani n-am nici de-o marmeladă.
Ce mă fac? Dacă mă duce în ispită și îmi cere
s-o consum, s-o iau acasă pentru puncte de vedere,
să-mbinăm sarea cu pâinea și plăcutul cu utilul,
să unim termodinamic chiar stamina cu pistolul
și să facem pân-la moarte ghidușii și jucărele?...
Dar n-am bani; asta-i problema, nu ține cu acadele!...

Din respect sau din prostie, o salut, întreb cât costă...
Ea se ondulează cinic și trăneste o ripostă:
n-ai nici tu, n-are nici mă-ta, toate neamurile tale
nu au cum să mă plătească, sunteți niște coate goale!
chiar nu vezi că-s nestemată? oare crezi că merg de-a moaca?
du-te-n spațiul mioritic să te lingă toată vaca!!!

Plec. Și drumul mi se pare mai lung decât viața lungă...
Vai de capul tău, păduche! du-te dracului la muncă! -
o aud strigând din urmă și râzând în gura mare -
băăă, degeaba porți stamine, dacă n-ai măcar de-o floare!
calcă repede! gândește! na: mânca-mi-ai simfonia!
eu nu mi-s retro/gradată! eu sunt *Giga/Caloria!!!*

Ce pisică trădătoare mi-a trecut pe dinainte!...
Aș trăi, dar n-am parale! Aș muri, dar n-am cuvinte!!!

Petre Rău

Se mai citește?

N-am citit niciodată mai mult decât am făcut-o în ultimul deceniu al mileniului trecut, când pe piața românească am găsit cărți la care nici n-aș fi visat vreodată să le pot atinge. Așa cum n-am citit niciodată mai mult decât de la începutul acestui nou mileniu și până azi, adică de când am permanent la îndemână internetul.

Dar nu despre mine vroiam să vorbesc aici. De câțiva ani încoace circulă un mit care spune că tineretul de azi nu mai citește. Și asta s-ar explica prin aceea că el, tineretul, are la îndemână cu totul alte îndeletniciri, mult mai dinamice și mai atractive: calculatorul, jocurile și filmele de tot felul. De la acest mit și până la previziunea unei subculturi în masă nu ar fi cale prea lungă, motiv pentru care au apărut tot felul de îngrijorări, după părerea mea nejustificate.

Tocmai îmi propun aici să desființez acest mit. Iar pentru asta dispun de o serie de argumente cu care vreau să combat ideea în sine și, în contrapondere, să susțin ideea contrară că, de fapt, se citește la fel de mult ca în urmă cu două decenii, dacă nu cumva chiar mai mult.

Pentru a-mi susține pledoaria într-o notă succintă dar concretă, mă voi opri cu exemplele la beletristică. Nu e nevoie să insist prea mult asupra modului în care se citea înainte. Cartea exista, atâta câtă era (și mă refer în speță la cea bună), la biblioteci - cele personale sau cele colective - sau, mai rar, în librării, procurată uneori cu eforturi. Ca număr de titluri însă era foarte puțină. Dacă îmi amintesc bine, toate editurile la un loc abia reușeau să scoată anual o sută de titluri. Astăzi se editează anual de câteva zeci de ori mai multe titluri. Să reținem totuși faptul că tirajele de azi sunt cu mult mai mici decât cele dinainte.

Presa ultimilor ani a depășit orice limită a bunului simț în mediatizarea unor indivizi inculți, dar "forfăitori", care "obosesc" și se "plictisesc" atunci când citesc, ei neexistând de fapt "nici măcar în postura de cititor", așa cum sublinia la un moment dat Alex Ștefănescu. Ca să nu mai vorbim că tot presa, și nu scriitorii sau editorii neapărat, a tras - din fel și fel de date statistice mai mult sau mai puțin închipuite - semnalul de alarmă că ne aflăm în fața unui pericol iminent: sunt din ce în ce mai puțini cititori de carte.

Cititorul de azi nu s-a schimbat prea mult față de cel de altădată. Nu citește oricine. Și azi - ca și atunci - cititul se face din pasiune. Din obligație citesc doar (o parte din) cei care sunt constrânși de vreo programă

școlară sau de ritmul unei profesii care impune cu necesitate acest standard.

Nicidecum nu poate fi vorba despre o decădere a literaturii în România. Sau, oricum, nu din acest motiv avem de-a face cu o scădere a interesului pentru cultură a tinerilor în favoarea discotecilor, petrecerilor și internetului. De fapt, ce se scrie acum? Acesta este un subiect mult prea larg pentru a-l dezvolta aici. Totuși, ar fi de reținut măcar ideea că nu există o portavoce de construcție și de ideologie a generației actuale de scriitori. În afară de câteva excepții, care ar putea fi totuși niște poli de referință, cei mai mulți dintre scriitorii de azi (și n-am cum să-i numesc altfel atâta timp cât ei publică în continuare cărți), rămân cel mult o promisiune și atât, în timp ce unii nici măcar la acest rang nu se ridică. E foarte greu să vorbești acum despre o generație compactă din punct de vedere al ideologiei literare. Dar, așa cum menționeam, nu aceasta este cauza pentru care se face caz că tinerii nu citesc. Și asta pentru simplul motiv că apar atâtea cărți de valoare, multe editate prima oară în românește, încât e aproape imposibil să acuzi faptul că nu ai de unde alege cartea bună.

Cumva nu primesc tinerii o educație potrivită de la părinții, de la educatorii și profesorii lor? Dar depinde așa de mult pasiunea lecturii de mediul în care trăim? Eu aș zice că nu. Fără discuție, educația este importantă, totuși ea nu are un rol determinant în a deveni un cititor pasionat. Dacă îi chestionăm pe cei cărora le place sau le-a plăcut lectura cel puțin într-o perioadă a vieții lor vom avea surpriza să aflăm că această pasiune nu le-a fost insufletă de cineva anume, ci s-a dezvoltat aproape singură.

Stau computerele și toate tentațiile de azi în calea apetitului de lectură a tinerilor? Dimpotrivă. Nimeni nu ar putea contoriza vreodată câți tineri accesează internetul din dorința de a lectura. Cartea editată în format tipografic devine încet încet o treabă perimată și costisitoare ca timp și ca bani. Pe internet totul este aproape gratuit și, unde mai pui că poți găsi și o serie de conexiuni dintre cele mai simple și lămuritoare. Totul e să ai o "tehnică" adecvată și să știi să discerți ce se potrivește cu gustul tău și ce nu.

România de azi pare o țară cu principii degradate, ruinate spiritual, coruptă și aparent fără nici o șansă de resuscitare. Iar ca spectacolul grotesc să fie complet, mereu ne vom aminti de "vremurile bune".

Un lucru e cert. În țara asta există tot atâta cultură, dacă nu chiar mai multă și mai vie ca înainte. Acest fapt nu se "aude" așa de acut, nu se face multă vâlvă în jurul său pentru simplul motiv că nu face parte din interesul imediat al fiecăruia dintre noi, mai liberi, dar mai preocupați ca oricând. Interesele de prim rang sunt acum de altă natură. De aceea, cât și cum se propagă cultura rămâne un fapt ascuns statisticilor de orice fel.

Înainte de 1989 se citea numai carte din librărie, din biblioteca personală sau comună. Azi cartea se citește electronic, expusă mai viu, mai complex, sub diferite mixaje vizuale, îmbrăcată în diverse forme și formate atrăgătoare. De pildă, sub formă de bookfest cititorul de azi are satisfacția de a-l și vedea pe autor aproape "în carne și oase", poate afla mai multe despre

(continuare în pag. 42)

Tudosi Tatu

- ISTORIA DUNĂRII -**James Bailie Fraser, un globe-trotter oriental plutind hai-hui pe Dunăre, la vale ....și Kara Deniz au Marea Neagră**

„Narrative of the residence of the Persian princes in London in 1835 and 1836 with an account of their journey from Persia and subsequent adventures” by James Bailie Fraser Esq. Author of „Travels in Khorassan” „Kaziilbash” „The persian adventurer”, second edition, in two volumes.

London Richard Bentley, New Burlington Street, Publisher in Ordinary to Her Majesty 1838”.

„Acesta este titlul – pe care nu-l mai traducem din lipsă de spațiu editorial – al unei extrem de interesante cărți de călătorii avându-l ca autor pe scoțianul James Bailie Fraser (11 iunie 1783 - ianurie 1856), peregrin oriental mai ales în Persia, Messopotamia, Asyria, Kurdistan și Turcia, având la activ nu mai puțin 14 volume scrise și editate în perioada 1820-1851.

Cartea de față se constituie în buna tradiție de sfârșit de veac 18, început de VEAC 19, dintr-o serie de „scrisori” fără altă destinație decât cititorul; astfel, volumul 1 cuprinde un număr de 15 de asemenea „scrisori”.

Al doilea tom prezintă un număr relativ mai mic și anume 12 scrisori, din care cea mai importantă pentru noi este Scrisoarea a IX-a, aflată între paginile 187 și 217, pentru că în ea este vorba exclusiv de imaginea noroioasă a orașului nostru într-un sfârșit de noiembrie și început de undrea 1836.

Doar cu câteva luni înainte de intrarea în vigoare a așezământului de porto-franco la 1 iunie 1837

Deoarece orașul Galați a fost descris cu alte ocazii de Daniela Bușă, Ștefan Stanciu și Constantin Ardeleanu, și fiindcă nu ne place să preluăm lucruri deja cunoscute, noi, în primul rând interesului exclusiv danubian și marinăresc, ne vom rezuma mai precis la paginile 206-211 ce istorisesc plutirea celor trei prinți persani Reza Kouli Mirza, Nejez Mirza și Timur Mirza, însoțiți de Assad Khayat, dragomanul consulatului britanic de la Damasc și de trei servitori, din care unul aflat hoț, din Ajerbaidjan, alături de autor, pe Dunăre până la Constantinopol.

Prilej de istorisire și reconstituire a imaginii așezărilor Dunării maritime spre sfârșit de an 1836, în ordine Reni, Isaccea, Tulcea și Sulina cu toate aventurile prilejuite de Apa Dunării și a Mării Negre.

Datorită aceleași lipse endemice de spațiu editorial, călătoria noastră se va sfârși doar la Varna. E bine și așa iar subtilurile ne aparțin în totalitate, ca de altfel și traducerea fără comentarii.

Plecarea piroscifului austriac Ferdinando Primo spre Constantinopol

„Cam pe la orele 1 p.m. sâmbătă 3 decembrie, zbururile au pornit să se rotească și, după toate speranțele, temerile, dezamăgirile și neliniștile trăite, nu pot să nu spun cât de fericit eram să-mi văd companionii și pe

mine în persoană pe drumul cel bun, scăpați de noroiul Galaților, îndreptându-ne spre ultima noastră destinație Constantinopol; și cu toate acestea veștile de acolo nu erau dintre cele mai bune.

Căpitanul Everson al vasului cu aburi mi-a comunicat că 14.000 de persoane au murit în decurs de 10 zile atunci când molima ciumei a atins apogeul; dar se spunea că cifra se redusese la 50% în ultimele două săptămâni. De asemenea era o veste bună faptul că nu fusese înregistrat aproape niciun caz în cartierul european Pera și nici măcar unul singur la Terapia; că de fapt Europeanii care-și luaseră măsuri de precauție nu se temeau de primejdia ei.

Puțin înainte de ora 2 am trecut de gura de vărsare a Prutului, un râu având o oarecare celebritate, acum granița dintre Basarabia ocupată de Rusia și Moldova ori cu greu aș pronuța numele de Turcia.

Nimeni nu ar crede că acel râu mic abia lat de 50 de picioare, cu malurile legate de arcul unui pod de lemn, constituie gura de vărsare a unui râu important care se întinde atât de mult cu mlaștinile sale în amonte de formează întinsul lac Brateș la Galați; cu toate acestea așa se întâmplă”.

Reni, Isaccea și Tulcea, târguri mai mult sau mai puțin chipoase

„Un plouat oraș sărăcăcios basarabean sau mai curând un sat de maghernițe cu câteva case bune pentru oficialitățile rusești se întinde pe malul înalt din jos de râul Prut.

Am observat dispunerea Carantinei de pe malul rusesc; posturi de pază formate din bordeie cu grupuri de Cazaci erau plasate la o distanță de aproximativ o milă englezească unul de celălalt; și cum ne apropiam de unul dintre ele, succesiv, vedeam un cazac încălecând și însoțindu-ne de-a lungul malului până la postul următor, care la rândul-i își expedia omul său călare, să ne urmărească.

Cam pe la orele 3 am trecut de Isaccea, o localitate de mare întindere și importantă care a opus o rezistență îndârjită forțelor rusești în ultimul război cu Turcia și unde s-au arătat câteva case bune, amestecate cu o mulțime de maghernițe din lut acoperite cu stof.

Multe vase care urcau pe fluviu ne-au depășit pe drum; în principal corăbii cu două catarge, bricuri sau acele vase cu velatura de „ polacre „ – felucă de fapt în traducere marinărescă n.n. - construite de locuitorii de pe Dunăre.

Malurile fluviului erau joase și neinteresante; pe partea dreaptă la mică distanță se ridicau dealuri acoperite de tufișuri; pe stânga se arătau câmpiile întinse ale Basarabiei.

Am ajuns la un oraș întins, situat plăcut, pe nume Tulcea, pe la căderea serii; și cum mai la vale de el se aflau câteva bancuri periculoase, căpitanul, prudent, s-a gândit că era mai bine să rămână la Tulcea peste noapte pentru a dispune de avantajul de a le depăși pe lumină”.

(continuare în pag. 42)

Monica Harhas

Tiparul I

Nici nu apucă să deschidă ușa, că și fu poftit afară să mai aștepte.

- Dar am *tot* așteptat!

Prin vălătucii de fum verde-albăstrui se ridicară doar două sprâncene prea groase.

- Bineee!

leși din nou pe holul întunecat. Vorbise oare destul de apăsător? Nu, părise chiar timid și acceptase situația mult prea decent. Dădu să plece. La o adică, venise iarăși în van!?! Ce, doar nu avea nicio vină că nu mai era altcineva la rând. Dacă ar mai fi venit și o altă persoană... ar fi intrat. Dar așa? Da, era obligatoriu un rând de cel puțin 2 persoane ± 50 de grame.

Și, stai, un om enervat ar fi trântit ușa în urma lui. Ba mai mult, ar fi aruncat toate foile de pe masă... și i-ar mai fi zis și câteva vorbe în obraz supervizoarei. Da, da, asta neapărat!

Așa că se întoarse, își trecu mâna nervos prin păr și trânti ușa de perete. Își aținti privirea înspre birou, luă un prim plan al tuturor foilor și dosarelor, și cu o mișcare bruscă încercă să le lanseze pe toate înspre stânga. Se lovi cu podul palmei de un perforator metalic (ascuns dinadins) – aahhh, asta nu prevăzuse! Apoi cuvintele alunecară printre vălătucii de fum izbindu-se de pereți.

- Să vă fie clar, e pentru ultima dată când mai accept așa ceva (palma parcă bombănea singură ca un ecou).

Un om ca el ar fi strigat chiar și mai tare, să se facă auzit pe hol (de către cine?). Își dresе glasul și ridică tonul:

- Nu aveți decât să platiți poșta naibii, eu unul nu o să mai pun piciorul aici (și ieși doar pe jumătate afară). Ați auzit?

Auzise?

- Nu sunt eu un prost!

Pauză.

Oare analizase destul această cugetare?

- Să vă fie clar!!! (prin tot acest fum)

Finalul: ieși trântind ușa la fel de puternic.

Da, părise triumfător. Cel puțin nici nu a comentat. Asta deoarece el avusese dreptate, da, și nu i se putea reproșa nimic.

Sprâncenele nu se mișcă deloc. Analizau eventualele adaosuri ce lipseau. Totuși, lansarea de hârtie nu fusese întru totul reușită, și trebuia reluată. Și cu aceeași siguranță se apucă și luă toate dosarele de pe jos, răvășindu-le conținutul prin încăpere. Sparse și o mică vază (și așa stătea cu gura căscată de prea multă

vreme) de podea, aruncă o călimară cu cerneală (brilliant – schwarz) care imita perfect penelul unui Miró și... Se uită împrejur la dezastrul provocat-mascat și fu mulțumită. Acum chiar că părea veridic! Își dresе glasul și începu să strige după ajutor, trântind la fel ușa de perete. Numai de ar auzi cineva!

Miramel pășea descumpănit. În stradă îl lovi duhoarea. „Acei aburi verzi care își desumflă pântecul...”, gândi el. O gumă i se lipi de pantof. Nervos, își trase piciorul și începu să tragă de guma încăpățanată care se întindea precum o gouda italiană. Îl eliberă și porni mai departe, bombănind de unul singur. În fața bisericii se gândi dacă să își facă cruce sau nu. De fapt, un om în situația sa, nu ar fi avut timp de asemenea lucruri.

Nu, dacă zici!

Casa sa era în apropiere. Doar șoferii erau mereu alții. Reflectau la fiecare trecere semnalizată dacă să lase pe pieton să își termine trecerea sau să vadă ce măsură are la pantof.

Și vara asta se gândise îndelung dacă să semene cu una siciliană sau doar cu una de stepă caucasiană!?!

Miramel nu era o fire deloc agresivă. Dimpotrivă. Însă pentru a se putea adapta diferitelor situații, trebuia să adopte diferite ipostaze. Bine calculate (sau poate prea precipitate uneori), acestea nu aveau scopul decât să îl socializeze (în măsura în care el înțelegea acest proces) cu lumea exterioară.

Dar ce vroia de fapt lumea exterioară?

Vroia să se elibereze. Ca Stângundreptu. El nu era un împiedicat, doar că toți câinii de apartament râdeau de urechile lui ca două draperii prea grele pentru a fi zvântate la soare... Și de altfel din această cauza era și cam surd. De fapt, nu era, doar că veterinarul găsisе această cauză ca răspuns la inactivitatea și lipsa de comunicare de care dădea semne. El știa foarte bine ce vor stăpânii lui de la el, însă se făcea că nu aude. Lumea îi era străină. Mai bine învelit în urechi!

Dar iată că auzise, da, auzise bine, că nu mai are niciun rost în casa asta, că „noi nu putem ieși la plimbare cu asemenea ciudățenie” – oare vor să îl trimită la circ? „Numai cumnatul tău ne putea da o asemenea ciudățenie” – adică să fie expus așa, să meargă pe sârmă și toate alea? „Știi doar că avem o singură soluție... finală... Iar lui Miramel îi putem spune că... s-a împiedicat și a căzut peste balcon... un biet câine... înțelegi?” – deci, nu, adio circ.

Auzise îndeajuns. Nu îi mai rămânea decât să se confrunte cu lumea salbatică exterioară. Asta era... nu mai avea prea mult timp la dispoziție. Așa că...

Reuși să „evadeze”. Pe scări, noaptea... Simți răcoarea pe botul umed și mirosul de scări prăfuite și vopsea proaspătă. Deja simțurile îi erau acaparate de paleta de mirosuri care îl îmbăta la fiecare pas. Așteptă cumințe pe hol și, cum se deschise ușa, se strecură în afară. Se pare că domnul abia intrat se împiedică de una din urechi și căzu cu bărbia de ciment, care și trosni un pic. Eh, o să-l găsească cineva până dimineață!

Afară, în sfârșit liber. Da, îi era și teamă, însă se simțea și ușor extaziat. O bală perloasă i se prelinse pe botul deschis în așteptare. „Ce să fac?”

(continuare în pag. 46)

el, îl poate chiar contacta mai repede și mai direct, dar în primul rând beneficiază de detalii importante și repere inedite despre modele de succes.

Îmi amintesc, pe vremuri, când o bibliotecă îmi permitea să împrumut mai mult de trei cărți, le luam în grabă, multe din ele abia răsfoite, dar nu reușeam să le citesc pe toate, și asta nu pentru că n-aș fi avut timp, ci pur și simplu pentru că nu erau pe gustul meu. Nu mi-aș fi permis asta când cumpăram o carte din librărie, deși uneori mai greșeam și așa. Azi, pe internet, totul e simplu, răsfoiești în tihnă orice, alegi exact ceea ce îți place și te oprești acolo unde vrei să aprofundezi. Câtă economie de timp, dar și de bani!

Azi modul de a face și de a căuta cultura este cu totul diferit. Odată cu internetul, și nu numai, mitul accesibilității a dispărut, înghițit de o lume avidă de informație de tot felul. Dacă însă nu ne oprim doar la ideea că prin accesibilitate în cultura lecturii înțelegem să facem lucruri pe înțelesul oricui, să transmitem doar lucruri comune, ca un fel de a face un bine tuturor, atunci totul pare verosimil.

Cărți există pentru toate categoriile de cititori: și pentru elite și pentru ceilalți, indiferent de domeniile de preferință. Televiziunile, radiourile dar și presa scrisă nu sprijină deloc cititorul dornic de literatură. În schimb, internetul compensează suficient acest mare neajuns. În loc de a merge la bibliotecă și de a te îngropa în mirosul de cărți poți foarte bine să te afunzi în fotoliul comod de acasă și - fără bani, fără efort prea mare, doar cu niște click-uri simple - să citești tot ceea ce poți găsi într-o bibliotecă.

Câți tineri citeau înainte? Dacă bibliotecile și librăriile erau pline de cărți nu însemna că erau și citite. Desigur, din snobism, unii dețineau acasă biblioteci vaste, cu tot felul de cărți, dar necitite. Unii preferă să răsfoiască și nu să citească, sau nu cumpără decât puține cărți. Azi se alege și se citește exclusiv cărțile de interes, pentru că nu mai este deloc la modă să îți umpli rafturile de acasă cu cărți.

În concluzie, nu se poate spune că tinerii nu citesc. Dimpotrivă, citesc și, contrar aparențelor, sunt mulți dintre ei preocupați cu această nobilă îndeletnicire. Ei însă nu pot fi contabilizați, cuprinși în statistici sau în cercul public și mediatic al orelor de vârf și al bărfelor generale. De partea lor se află internetul (și nu numai), ca o adevărată alternativă de care cei care fac asemenea aprecieri nu par deloc conștienți.

Așadar, scăderea interesului pentru lectură este o impresie falsă. Ca să putem înregistra corect o atare tendință trebuie să ne raportăm la o perioadă anume. Iar perioada preferată cu obstinență este cea dinainte de 1989. Dar, pe vremea aceea lectura era un refugiu, cărțile erau puține și greu de procurat. Nu exista pe atunci nici o alternativă serioasă și la îndemână. Azi însă alternativele sunt multiple, dar asta nu înseamnă nicicum că gustul cititului a dispărut. Toți cei care au înclinație sau interes în acest sens o pot face fără prea mult efort. Există pentru fiecare o vârstă la care se citește mult. Unii o recunosc în perioada copilăriei, alții în perioada adolescenței. Nu le spune nimeni să citească sau ce să citească, o fac din proprie inițiativă. Dar o fac și sunt mulți.

Brațul Sulina, vestita Carantină rusească, iar dincolo pe malul drept 6 case și colibe la Sulina

„Pe 4 decembrie 1836 am pornit cu câteva minute înainte de ora 7 și cu toată forța aburului și avantajul curentului am atacat cursul întortochiat al Deltei Dunării; iar pe la orele 1 am străbătut Bara brațului Sulina făcându-ne intrarea în înspăimântătoarea Mare Neagră.

Pe acest parcus lung nu este nimic care să intereseze ochiul cercetător, ce are ocazia să vadă doar stof și ierburi sau catargele și panzele corăbiilor care par a fi aproape de noi, dar care se află la multe mile distanță pe canal în jos și care par să răsară din toate cadrantele compasului navei datorită plutirii noastre excentric de sinuoase până să ajungem la ele.

Posturile de paza rusești se întind în lungul țărmului pe partea stângă până la vărsare; iar acolo unde Dunărea se desparte și canalul Sfântul Gheorghe o ia la stânga, se afla staționată o canonieră cu un tun lung și cred că încă două mai mici.

La aproximativ o jumătate de milă mai sus de postul de pază de la Sulina se afla o alta de același tip iar a treia la însăși Sulina.

Această stațiune de pază constă din trei clădiri aflate în interiorul unei împrejurimi alcătuite din trunchiuri de copaci, clădiri care formează lazaretul; iar alte două împrejurimi adăpostesc câteva maghernițe ce reprezintă locuințele ofițerilor și ale corpului de pază staționat aici.

Pe malul drept se află o jumătate de duzină de case din lemn și câteva colibe alături de care se înălțau câteva grămezi de cherestea.

Pe când treceam nu am fost opriti; o barcă a luat câteva scrisori și aceasta a reprezentat comunicarea cu malul.

La sosire este cu totul altceva, cred.”

Marea Neagră zâmbitoare...

„Ei bine iată-ne pe înspăimântătoarea Kara Deniz, prințul Wali, Timur Mârza și toți ceilalți; și doar Dumnezeu știe de ce merită numele de neagră, fiindcă nu am călătorit niciodată pe o mare atât de primitoare, atât de puțin montată încât nimeni nu suferea de rău de mare; așa că am mâncat și am băut cu toții fericiți.

Am mers toată noaptea; și în dimineața următoare la 8 când ne-am adunat pe punte Capul Șabla se afla la pupa iar Capul Caliacra, un promontoriu mai înalt și împădurit la mică distanță, la prova.

Între acestea uscatul avea forma unor coline joase, coline ce prezentau spre mare niște faleze albe care păreau a fi de calcar.

După ora 10 am ajuns în golful și orașul Varna; iar la 11 am aruncat ancora la locul de debarcare...”

Cristian Pavel

(din volumul "Emoticons")

litere

cum iubesc eu e
ca un fel de boală
ca un sifilis luat de la îngerii
ca sida după primul imbold

ca să-nțelegi cum simt
incurabil
am scris
pe vremuri cu-aldine
azi - cu litere bold

jocuri

tu joci șotronul în somnul meu
țară-țară-vrem ostași
batista, parfumată

sufletul meu ca un pământ
șterge de praf mobila
copilăriei tale

tu nu ești gata dar eu
eu te iau cu lopata

înot

mai precis, între noi sunt americi
și oceane sărate
și dinți de rechin

și eu dau pe gât geografii interzise
și-i plină teigheaua
și barul e plin

și cârciuma însăși pornește spre tine
cu luminile-aprinse
și cu muzică soul

înot către tine
dar n-am nici o șansă
înot ca-n acvariu
înot într-un bol

breakfast

chiar și de la distanță
gândul meu rătăcit te răsfață

inima mea se umple ca un balon
cu aer amar
se plimbă ca o umbră peste breakfastul tău
se strânge-ntr-o coajă și cade
ca o migdală la tine-n dulceață

bilet de voie

azi noapte-am visat că-s jandarm
se făcea că ies pe la patru din gardă
cu ochii roșii și bărbia nerasă

că însuși dumnezeu venise să-mi spună
la unitate, chiar peste drum
că plec în permisie la tine acasă

vară iar

seara fiecare audiobook zace-amărât în cutie
fiecare disc ars în digiți se-ntoarce cuminte pe raft
pentru că tu, înainte s-adormi,
citești la veioză cărți din hârtie

și treci peste pagini ușoară precum
un alint peste carnea frunzelor grase
ce împodobeau mai demult
trunchiuri ajunse celuloză și scrum

tu te despoi în lectură ca-ntr-un basm, de o piele
străină și rece, pusă ziua pe trup
și sorbi, te-fiori, navighezi prin cuprinsuri
ca un copil pus pe șotii și rele

și somnul tău curge ca o apă la moară
unde harnică-ți macini singurătatea
doar gândul meu te spală pe ochi dimineața
și-ți întoarce pe-ascuns toamna-n vară

cât de tânăr

am visat iarăși cât de tânăr eram
cât de-ndrăgostit
de nu mai lăsam pe zăpadă nici urme

cum mă rușinam să-l întreb pe tata de ce
am coșuri pe față și poluții nocturne

Laurențiu Pascal

portret

număra pantofii cei noi
mângâind un câine
printre mirosuri împletite cu fuga
număra...
cu ochii abrupti
număra fiecare privire și uneori zeii
așa cu haina peste haină
ca noaptea să nu treacă la numărul de coaste

cinci stau, stau întinse
la capăt să cadă mila

acolo e trotuar, e dor de pâine
e suflet.

peisaj în colțul mărilor

urlă la ploaie
în palmă
să cadă fructe de eden
urlă la palmă
să ia forma de gând
urlă la gând de nouă ori câte nouă
cât o gură cu foame
atât.

cu publicul plecat la muncă

când sunt acolo...
precum o adiere
în preajma lumânării
lăsați simțurile să vină la mine,
de va fi noapte
să fie noapte cu ochii închiși
mai sunt,
mai sunt de ucis și caut
cu talpa cicatrizată
de la stinsul țigării
caut, caut, caut...
prin liniști

contur decent

Sub acolada timpului
cupele florilor căscau
când mă rescru
sorbind somnul din ele

câmpul cu mioare

a vin să vin prin alte păsări
cu pas de noapte în pas de zi
să dor cu dor în părul lumii
de eu de bun și de păcate

când mă scutur și de soare
dau vis în haina mea de plug
să dorm în pâine, să dorm în vatră
pe masa lumii să mă întind

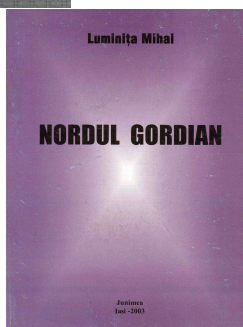
trag râul ăsta tot în roată
când pulsul a rodit a drum
de o palmă slugă spânzurată
voi rug în rugă spre cuvânt

uite îmi pun pânze și pânze
și gândul în gând și în pupa
mă îmbrac în corp și în suflu
de o lumina să întărzăi în mine

transhumanță

e simplu să dormi peste ape
e atât de simplu
întorci tăceri după tăceri
precum file dintr-o carte
să te prindă în poveste
urci și urci
fără foame de emoții
nici contur în orologiu
câte un drum fără merinde
urci și urci adânc în tine
uite așa câte o-ntâmplare
fără să cunoști răbdare
dintr-un răsărit e apusul

ȘI ÎNGERUL BATE

Prospețime, muzicalitate, tonuri vibrânde, intuiție a amănuntului semnificativ, tehnică a mânării contrariilor, opuse abilității. Cam aceasta ar fi, în mare, cartea poetei Luminița Mihai (Nordul gordian, ed. Junimea - 2005).

Poeta face parte din speța celor care cred în adevărul dictonului "cărțile fac alte cărți", dar nu imitând, copiind formule, subiecte sau teme din marea poezie, ci frecventând-o ca pe o înaltă școală întru descifrarea sinelui, ceea ce într-un anume fel și este poezia. Și L. M. nici nu încearcă să ascundă lucrurile. Ba chiar își numește maeștrii, direct sau aluziv, cu mândrie, cu dragoste și recunoștință: Bacovia, Esenin, Verlaine, Arghezi, Villon, Khayyam... Și ce ar fi de ascuns, în fond? Însușirea maeștrilor până la trăire nu este tot una cu influențarea. Nu ne influențează izvorul când îi bem apa, ci ne hrănește și ne edifică, dacă suntem vii. Numai în celălalt caz devenim mocirla sa.

Iată o sinteză vie de Bacovia, Villon și Verlaine, exprimând o stare personală: *hangiuile, îți plouă în pahare...* O propoziție simplă, creând atmosfera și definind starea eului poetic. Pentru că la L. M. percepția lumii se realizează cu: *retina mea e inima*, simțul acela care nu înșeală la cântar și la preț; simțul amăgitor al cârnii având rol decorativ: *și trupul mi-e pleoapa*.

Acesta este în fond dramă a eului liric: atotprezenta pendulare a conștiinței între materie și spirit; dublul interior, în jurul căruia s-a și construit această carte. Cheia pătrunderii în substanța ei aflându-se chiar în titlu, credem: *Nordul*, ca reper imuabil, semnificând însăși poezia, aspirația întru dezvoltarea spiritului ascuns în lume; opus lui *Gordian*, care poartă în sine automatismul alăturării lui ideei de nod, cu sensul de încâlceală destinală insurmontabilă aici.. Simbolurile celor două Ane, dragi poetei, înglobate într-un singur eu, fiecare dintre ele tinzând firesc în altă direcție, încât nu se mai poate discerne căreia îi este adresată alinarea din reușitul vers: *dormi cu tata ană dormi cu Dumnezeu*. Celei a sfârșitului dramatic, acumulat prin slăbiciunea omenescului, bântuind printre șine de cale ferată în așteptarea roții secante a unui tren salvator și detestat totodată: Karenina; sau celei din importanta baladă românească, Ana înaltei jertfiri la temelia unui edificiu spiritual?

Mișcarea într-un spațiu ostil: *sunt zgura ce s-a prefirat la începuturi / printre degetele creatorului; Trecător cu tâmpile amare sau aud cum se prelinge moartea pelângă mine / și-un răs sălbatic mă urmează*, conturează o stare fără ieșire în plan fizic. Iar tonul

devine viril, aproape aspru uneori, neuitându-și însă grația, așa cum îi șade bine unei iubiri adevărate. Iubire fără limitări convenționale, ba chiar sfidându-le pe acestea, mizând totul, orb, pe bipolarul număr scos de întâmplare în cale: poezie, puritate și înaltă ținută; sau dragoste neîngăduită?

Poezia nu poate fi refuzată, iar acceptarea și aceleilalte părți iat-o: *să mă duci în loc de pâine / să mă iei în loc de sare / și-ascunzându-ne-n ulcioare / să bem vinul mai întâi*. Clipita își cere dreptul: *în mine cântă trupul tău fugind*. Aservirea s-a și produs: *tu dirijezi de la celălalt capăt al inimii / iarba mea se ascute în vânt*. Deși cineva - destinul însuși, desigur - le-a vîndut îndrăgostiților un noroc cam fără valoare: *după ce-a expirat*.

Împotriva vitregiilor sorții, poeta se resemnează cu demnitate: *în dezordinea lumii ingenunchez și tac*, deși măruntele răutăți ale semenilor iscători și colportori de zvonuri o rănesc: *vin alungată de vorbele lumii / de amurg părăsită pe cruce*, ceea ce o apropie uneori de deznădejde și o revoltă până la blestem: *să plouă în iluzii cu lacrimă derând*. În propriile-i iluzii, desigur. Ei, și?! Lucrurile se cer strigate în piețe, și chiar se strigă, însă mai totdeauna pudoarea incită mărțurisirea, prin substituirea pronumelor *eu-tu, etc.*, ca în următoarele versuri, pe care am încercat să le limpezim prin punerea normală a persoanei, între paranteze: *hai dezgolește-ți(mi) sânii îmi(îți) cere toamna spada / să-ți(mi) scriu (scrii) pe ei prăpădul la care mă supun (sn)*; corespunzând în ton și stare zicerii dintr-un alt poem: *cu trupul ca păcatul acela care-mi sunt / să(-mi) iei să duci cu tine și mâinele și ochii / să nu mai știu chemarea(-ți) să nu mai știu să plâng*. Cu tande reveniri consolatoare, în momentele de cădere ale iubitelui: *unde-a scuiapat amarul sărută păpădia*. Ori refugiindu-se în visul unei existențe curate, într-un imaginar *dincolo*, până la umila formă a unui obiect cu o semnificație anume în desfășurarea idilei (cana aceea ciobită!): *să facă loc știutul întoarcerii în aripă / când singuri (sn) într-o cană de lut vom fi poem*. Cum a devenit ulciorul magistrului Khayyam cană de lut, încorporând poema de dragoste a doi năpăstuiți ai soartei, dacă nu prin asumarea poeziei marelui poet arab?

Retragerea în poezie, unde visul și închipuirea preschimbă colibele în palate, devine astfel singura posibilitate de a încerca zborul, chiar dacă la început ea va apărea ca o concesie minată de tristețe: *Îți dau pantofii mei n-am unde merge / n-am unde mă întoarce rana mea*. Curând durerosul ei farmec se va înstăpâni, nu fără mirată bucurie: *Ești de netăgăduit / de parcă dintr-un hrisov te-ai rătăcit pe buzele mele / și te aproximez după fiecare bătaie a inimii*.

Compensația pierderii locului și orizontului în planul fizic nu-i deloc minoră, și recunoștința nu întârzie: *Sub cuvânt neașteptat mi-am găsit adăpost / parcă l-am primit în dar...// și foile se fac dintr-o dată furtună care îmi duce poezia de mână*. Până la ferveare, până la jubilație: *mi-am prins eșarfa sinelui de cer*, descoperind cu fericită uimire: *de aceea cân scriu degetele mele dansează*. Alegerea atitudinii corecte și a căii aferente a transformat pierderea în jertfă, și jertfa

(continuare în pag. 46)

CyberPoems

***

cineva îmi frânge din nou așteptarea
pașnic aducându-mi ceva în căsuța poștală
de mult așteptând de mult
prin buza de clopot ciudate tenebre stărnind
ucigând curcubeie
și știind că nu pot să iubesc pe nimic.

***

Umbra lăstarului nicidecum nu plecase
Oaspetele depune un jurământ în pădure
Nevinovat licuriciul în poem se uscase.

***

Pe pântec zăpada se așterne calmă
Vârful destinului din veche durere
Adânc sfredelește o palmă.

***

Cetății pe deal primăvara apar
Jupiter nu-și mai ascunde pleoapa
Păcatul se așterne pe luna sfârșită impar.

***

Pisica sparge luminița din noapte
Grâul curge prin moară la vale
Un anotimp se transformă în șoaptă.

***

desenez un vis
de prisos
cu talpa piciorului și cu mintea
de portocală
pe prispa lui
impregnată de asprimea tălpii.

CyberRubayată

Să nu strivești lumina, la soare nu privi
Căci uneori o șoaptă te poate chiar ucide.
Când tu nu ești aevea eu nu mai pot luci
Privește ce de raze străbat efemeride.

Apollo

(urmare din pag. 45)

este ziditoare prin natura ei. Care pierdere, când ai simțit atingerea poetului nepereche? A fost doar un spinos drum spre inițiere: *Urme de leu pe zăpadă / va striga nesfârșitul meu suflet / Urmele mele pe urmele tale/ mi-ar răspunde ecoul din fiară.*

Superb omagiu această adâncă plecăciune a „fiarei” în fața omului și a poetului, muștrându-și îndrăzneala și vanitatea de a fi privit o clipă în sus, spre „chipul” lui. Dar cum altfel ar fi ajuns poeta la enunțul lucid, din care modestia a fost cu blândețe îndepărtată, iar darul poeziei primit cu uimire și recunoștință: *sunt ultima vioară-n toamna asta / arcușul unui înger bate-n geam?* Ba încă și conștientă că: *în raniță cu o veșnicie derezervă, care nu s-a rostit pe deplin: că încă nu m-am născut / că mai are cu mine iubirea nenăscută răbdare.* Iubirea aceea care aîndemnat-o să adaste îndelung în preajma marilor maeștri ai poeziei, pentru a se putea exprima într-o zi numai pe sine.

Și îngerul bate în fereastra Luminiței Mihai. Cel puțin în această primă ieșire la rampă a sa, bate. Între atâtea condee declarate moderniste, postmoderniste, fade încropiri scăpate de sub control, și chiar de sub bunacuviniță, Luminița Mihai își caută vocea limpede și și-o orientează spre poezia autentică. O așteptăm, conform ultimelor sale versuri citate aici.

Dimitrie Lupu

(urmare din pag. 41)

Privi în toate direcțiile. Alese să meargă înainte – doar așa făceau câinii din filme... Încet, încet, simți cum se afundă în noaptea senină. Era bine, era răcoare, da, erau zgomote, sute de chemări, unii câini chiar își ziceau bancuri porcoase, așa, fără nicio jenă... oh, Doamne! Și mâțe încordate ca niște viori... Lumini, faruri, prea mult negru și violet...

Începu să alerge. Îi veni greu, dar iată, odată mușchii încordați, puteau să îl propulseze cu viteză... Uau, așa ceva nu știuse... Și urechile care acum îi fluturau în vânt! Ce bine, ce bine! Îi mângâiau spatele, ca două mâini catifelate. Alerga, stradă după stradă... Atâtea porți, atâtea mirosuri... Noaptea îl îmbia, era liber, lumea era a lui... Acum i se părea că tot pavajul belgian se închina în dreptunghiuri în fața sa. Și... stop! O sticlă de plastic, în mijlocul străzi. Se opri, iar urechile-i căzură ca două vele. Se uită la plasticul verde închis. Mirosea ciudat, a ud și... O dorință prea impetuoasă îl făcu să împingă cu botul sticla mai departe și să urineze. Ahhhh, ce ușurare! Da, și apoi împinse sticla la loc. Așa, aici era el, aici era o parte din teritoriul pe care în curând avea să îl cucerească. Dar, nu încă. Nu vroia nimic mai mult, pentru că acum... ei bine, acum era un câine fericit!

NODURI ȘI SEMNE

- ATELIER -

16 ianuarie 2009 (a citit Dimitrie Lupu – poezie)

CU FOCUL TINEREȚII LA OBLÂNC (...)

„Răsărită abia între apă și cer / clipe de aur izvorându-ți în palme / în gene / în tremurata-ți sfială a inimii, / florăreasă de soi / a unei singure flori / într-o singură nuanță / irișii oferind bucuria tavei de jar, / numai undă / numai undă / fără cenuși / Între pântecul sarpelui și / aripa scriindu-și numele în țării / clipă a bucuriei / curățată până la uitarea de sine, / furișaji te furau ochii mei / avide te sorbeau nările-mi / dureros auzu-mi / increat sunet te visa / tinerețea mea cu mai multe începuturi / aluneca se rostogolea / dispărea. / Tânăr ca mine numai eu am fost! (...) (Dimitrie Lupu – „Tânăr ca mine” - poem).

„Ca stil și univers, mi se pare apropiat de Ion Barbu și de Emil Brumaru. Un exercițiu liric aproape reușit și, oarecum, autobiografic – prin acea atmosferă a lumii copilăriei. Mi se pare un poem cam bătrâncios și încărcat cu unele zone prea pretențioase. Mi-ar fi plăcut un text mai lejer.” (Anca Șerban-Găiu).

„Un ciclu cu pasaje diferite ca formă, dar unite prin laitmotivul ‘Tânăr ca mine numai eu am fost’. Zona cu vers popular prelucrat mă duce cu gândul la poezia interbelică, iar prin epic – la Vasile Militaru. Inversiunile duc textul undeva în arhaic. Atmosfera este emoționantă. Prin epicul remarcat, Dimitrie Lupu nu se dezmințe de prozatorul pe care-l știm” (Victor Cilincă).

„Un text bine structurat. Rimele nu sunt facile. Unele expresii sunt adevărate bijuterii literare. Un text reușit.” (Laurențiu Pascal).

„Un poem care trimite cititorul la focul tinereții. Interesantă mi se pare ideea originalității și individualității fiecărei tinereți.” (Nicoleta Onofrei).

„Text scris în mai multe registre în care alternează dinamismul și acalmia. Scriitura mi se pare prea încărcată. Parcă i-ar fi trebuit mai multă simplitate.” (Cristina Dobreanu).

„Are locuri unde rupe versul în detrimentul textului. Unele inversiuni ar fi fost mai bine să nu existe..., par introduse de dragul versificației. Din acest motiv, cred, îi stă mai bine în versul neclasic. În rest, un text interesant.” (Dan Ionel Crețu).

A consemnat: Ion AVRAM

23 ianuarie 2009 (a citit Ion Avram - proză)

OALABOALA... DE TRANSPIRAT PALMELE ȘI GÂNDUL

Ion Avram. Capitolul V. Manase. Cam așa sună informațional ședința de cenaclu Noduri și Semne. Personal, consider că prozatorul Avram, prin ceea ce a

prezentat, reușește să te prindă în lectură atât ca om de litere, cât și ca om - masă, om obișnuit. De aceea, mă înscriu într-un personaj care își scoate pălăria în fața lui Manase. E simplu, pentru că... iată un fragment: “(...) Miezul zilei. Merg pe trotuarul din dreapta. De o parte și de alta strada este mărginită de tei și de castani. Ramurile dese, înfrunzite. Din față, pe trotuar, un grup de elevi de la Liceul Sfânta Maria. Fete și băieți. Braț la braț. Discutând, răsând, sărutându-se. Viața de licean! Pe sub castani. Gândul domol, abătut. Cerul – nicăieri. Doar o adiere de vânt rătăcită printre ramuri, printre frunze. Și adierea gândului său – memoria. (...)”. Se cunoaște că prozatorul este din interior, din poveste, parcă stă la masă cu personajele sale. Ion Avram reușește să creeze cel puțin două lucruri interesante. Primul ar fi trasarea unui cadru riguros printr-un dialog cu ritm, iar al doilea este descrierea unui personaj prin obiecte, ceea ce dă o senzație de realism.” (Victor Cilinca).

“(...) Între cele două birouri mai sunt două scaune cu speteaza rezemată de marginea ferestrei. Chiar lângă ușă, fixat cu holșuruburi în perete-un cuier... În rest... nimic. Nici o scrumieră, aparat de radio, dosare, hârtii, pixuri, creioane...Nimic. Doar brelocul cu marginea căruia comisarul lovește, abia perceptibil, în tabla melamintă a biroului, zâmbind permanent, privind și așteptând serviabil (...)”. Primul fragment cred că are nevoie de mai multă atmosferă, dar am remarcat cum reușește autorul să redea naivitatea copilului și suficiența în sine a bunicii, simplu, atât de simplu.” (Dimitrie Lupu).

“Bunico ce citești acolo?” “Biblia, de câte ori să-ți mai spun!”, “Și ce scrie acum în Biblie, bunico?”, “Despre Isus Hristos, fiul lui Dumnezeu scrie, puiule.”, “Da’ ieri nu scria despre Isus Hristos, bunico!”, “Ieri nu scria, da’ azi scrie.”, “Bunico, de ce o zi scrie și o zi nu scrie despre Isus Hristos?” Lipșește sclipirea în dialoguri, dar găsim valoare și plăcere de lectură în micile artificii din descrieri. (Cristina Dobreanu).

“Planurile sunt reușit intercalate și, de aceea, povestea te prinde.” (Anca Șerban-Găiu).

“Textul este echilibrat, bun din punct de vedere literar, dar are prea dese ruperi stilistice care incomodează la lectură, fac textul prea abrupt” (Stela Iorga).

“(...) Iarnă. Cu zăpadă până la burta calului. Noapte. Nu stele, nu lună. Doar vâjâitul vântului viscolind zăpada. și lătrăturile câinilor. (...)”. “Scrierea este ușoară, are curgere chiar și acolo unde se vede grija autorului pentru detalii” (Gelu Ghemiș).

A consemnat: Laurențiu PASCAL

30 ianuarie 2009 (a citit Anca Șerban – poezie)

POEME DE IMEDIATEȚE

„(...) piersicii de pe aleea 45 au frunză bătrână amară / și școlărițe vesele Suzette Ivete și Jazmine/ cu șosetele albe și pleoapele ușor fardate / se duc la madame Vivi să-și ghicească viitorul / fac unele lucruri / cu o pricepere extraordinară / știu că o să moară curând / învață să-și creioneze genele obrazul / cu o linie foarte

(continuare în pag. 48)

fină nebănuită chiar / învață să-și aranjeze desuurile moi / negre / ah n-am alergat niciodată după cuvinte / ca după niște tramvaie galbene / mie îmi plăcea umbra lor zvântată murdară” (Anca Șerban-Gaiu – Fără titlu).

„Întâmplări personale care s-au sedimentat și au fost scoase la iveală prin mici parabole; bine structurate și reușite ca transfigurare. Poveștile își picură întreaga semnificație și au, fiecare, atmosfera lor – chiar dacă nu sunt în moda zilei.” (Dimitrie Lupu).

„Imagini metaforice reușite; ideile sunt cam de suprafață. Texte de dragoste, care nu sunt deloc dulcege” (Laurențiu Pascal).

„Poezie descriptivă, cu aglomerări baroce de imagini. Pe alocuri, duce la câte un mic ghiveci de simboluri. Slabă ca forță de sugestie și penetrare intelectuală. Poeme de stare imediată. Stilul pare alcătuit pe lungime – și nu pe adâncime” (Stela Iorga)

„Atmosfera textelor nu mi se pare palpabilă. I-ar fi făcut mai bine creionarea mai simplă a întâmplărilor. Are și versuri remarcabile. Căutarea de sintagme deosebite o dezavantajează” (Cristina Dobreanu).

„Poezia nu este numai idee, ci și imagine – și Anca Șerban-Gaiu are imagini superbe, în ciuda unei aglomerări dezordonate de idei și multe patetisme evidențiate prin acel ah! care învechește puțin textul. Imperfectul verbelor dă o notă aparte textelor, trimite în arhetipal” (Simona Crețu).

A consemnat: Ion AVRAM

06 februarie 2009 (a citit Cristina Bușilă - poezie)

STARE LIRICĂ FĂRĂ MESAJ

„(...) în dimineața asta întunecată / e doar ea / cu o altă mască / (...) lemnele sunt așezate parcă milimetric / o torță stă mărturie faptelor sale / un stâlp mult prea gol / pare să aștepte pe cineva. / (...) în zare se aude un țipăt / tresare. / ar fi putut fi ea / dar nu e / stâlpul cuprinde pe altcineva în brațe / focul încălzește alt trup / lemnele trosnesc încet / parcă vrând să adoarmă păcătosul / un țipăt sfâșiat de durere / și apoi tăcerea...” (Cristina Luciana Bușilă – Mademoiselle Chantal).

„Descriptivă. Atmosfera este creată din punctări de imagini. Nu-mi provoacă mintea și nici imaginația. Să-și lucreze expresia pentru a sugera, pentru a exprima mai poetic ceea ce are de spus” (Cristina Bălan).

„Fulgurații lirice, adolescente. Poeme – copilandru, cărora le lipsește transfigurarea și puterea de a structura și... mult prea explicative și, prin asta, prea încărcate” (Anca Șerban-Gaiu).

„Un poet inexperimentat – dar, știm că experiența se poate căpăta. Intră pe filiera epismului. Are și zone care mi-au plăcut, ca idee. Atenție la încărcătura inutilă a textului și... mi se pare mult prea gravă pentru vârsta pe care o are (18 ani, n.n.)” (Dimitrie Lupu).

„Mult prea patetică și, parcă, nu știe când să se oprească din scris” (Dan Ionel Crețu).

„Ca linie generală, aș remarca tonul bagatelizant pe care spune o poveste lirică, în ciuda clișeele verbale și a retorismelor infantile. Ca stil, are cursivitate, dar se împiedică la nivel artistic. Nu este lipsită de talent, dar

problemele abordate ca și tematică par a-i fi exterioare emoțional și, pe alocuri, psihologic. Surprinde bine unele frânturi din realitatea imediată, dar nu are travaliu artistic. Are stare lirică, dar este lipsită de mesaj și de stil personal” (Stela Iorga).

„Repetițiile vin prea mecanic. Se apropie, mai degrabă, de proză. Prea explicativă, pe un ton prea grav” (Monica Harhas).

„Interesant cum reușește ca, din niște versuri banale, să creeze atmosfera aceea de roman rusesc. Creionările fine duc cu gândul la stampele japoneze. Mai are de muncit” (Cristina Dobreanu).

„Simplități redade într-un mod personal. Prin atmosfera poetică, bine decantată, mi se pare a se înscrie într-un oarecare realism” (Gelu Ghemiș).

A consemnat: Ion AVRAM

13 februarie 2009 (a citit Dimitrie Lupu – proză)

VINUL GREU AL PROZEI

„(...) Apoi, în lumina tulbure, prin ușile rămase în lături se văzu căzând o trambă de praf. Privitorii înlemniră în așteptare. Un mușuroi cât jumătatea unui stat de om se adună pe podea, stârnind nor greu în juru-i. Peste moțul lui, se prăvăli îndată, fâlfâind, ceva ca o pasăre pestriță în albastru și alb, împușcată din zbor. Cădea și parcă nu voia să cadă. Pe clipă vuietul zvâcni la suprafață și se sparse într-un huruit năpraznic. Urechile amuțiră o clipă lungă, apoi zbârnăiră dureros. Nămetenia de beton mâncat de vreme se prăbușea în ea însăși. Atunci Lale se smulse din încremenire. Porni ca din praștie. Nimeni nu l-ar fi crezut atât de sprinten. Până să clipească ei, spre dumirire, bătrânul înhăță lucrul acela pestriț, lățit nefiresc pe grămada de țărână. Gherasim Agudă și Lică Țenghea, ca mai inimoși, se repeziră după el, dar Lale o zbughise deja înapoi, la aer, la lumină, la libertate, fluturând deasupra capului caietul de însemnări al topometristului Isidor Bostan (...)” (Dimitrie Lupu – Caietul de povești - fragment).

„Interesant jocul timpului în acele vieți paralele, fiecare cu dimensiunea și specificul ei. Faptul că se încheie ciclic este de bun augur. Fantasticul este bine conturat. Atmosfera este creată din imagini. Narațiunea este solidă. Motivul obiectelor care traversează timpul este prezent în literatura fantastică bună – ceea ce-l caracterizează și pe Dimitrie Lupu” (Victor Cilincă).

„Timpul se organizează mitic în lucrarea Pecadia, cadrat pe mistică cifră trei. Apar elemente de mit care susțin magia realismului cărții: satul ca axis mundi, păstrător de tradiții. Stilul este cursiv, sărac în figuri de stil. Fantasticul se organizează între două lumi tampon, două accidente istorice: războiul și comunismul” (Stela Iorga).

„Final remarcabil. Proză scrisă bine, deși mi se pare cam strânsă / concentrată” (Cristina Dobreanu).

„Faptul că, la un moment dat, se cade în obișnuitul banal al lumii din zona Pecadiei, m-a dezamăgit. Are un parcurs circular. Aștept cartea în totalitatea ei” (Monica Harhas).

(continuare în pag. 49)

„Lectură ca un vin greu în stilul inconfundabil al lui Dimitrie Lupu. Descrieri elaborate, dar care nu obosesc. Alunecările din real în imaginar mi se par firești și captivante” (Cristina Bălan).

A consemnat: Ion AVRAM

20 februarie 2009 (a citit Dan Ionel Crețu - poezie)

CU OCHI PROASPĂT ȘI FLEXIBIL

„...lumea se plictisește repede - // de la o vreme, pereții suportă aceleași tablouri / șterse: într-unul doi oameni tac, unul e verde, celălalt e galben, / într-altul doi oameni țipă, unul e galben, celălalt verde, / în altul e atât de mult liniște, ca într-un oraș pustiu. / ne așezăm cuminți la aceleași mese cu trei picioare, / ne zâmbim amabili, facem semne - / aceeași chelneriță își unduie forma pe lângă aceiași / noi./ cu grijă ne aprindem țigările, cu poftă ne inhalăm fumul, / albăstrui sau de culoarea ta – da, ne e ciudă atunci când / pachetele se golesc iar scrumiera se umple (...)” (Dan Ionel Crețu – Timp liber).

„O poezie de stare, tipic balcanică, în care aproape vezi cum se scurge timpul, în care se jonglează fericit cu imagini bine conturate – cu excepția unor pasaje unde este prea discursiv și prea lung în raport cu mesajul urmărit. Interesante perspectiva laicizantă a sacralului, bagatelizarea lucrurilor importante – minimalizarea aspectelor importante ale vieții. Are un ochi proaspăt și flexibil în a surprinde realitatea. Sub raport stilistic, mă deranjează – pe alocuri – lungimea frazelor care ar putea câștiga în concizie și lapidaritate” (Stela Iorga).

„O poezie bună, cu un b foarte mare și frumos. Poeme de inspirație imediată, pe fondul unor trăiri sedimentate în timp și care au ieșit la suprafață. Se expune raportul între personajul liric și lumea însăși. O poezie interesantă, dură și exactă, în care găsim viziunea directă, infantilă și unde, oricât de dureroase ar fi sedimentările trecutului, ele sunt redată cu detașare. Descrierea obișnuitului prin transfigurările respective susțin valoarea textului. Găsește întotdeauna cuvinte care, deși par simple, încarcă textul, expresia. Interesante, de asemenea, și conceptele din textele sale” (Dimitrie Lupu).

„Prea prozaice, directe și explicite, prea detaliate și lipsite de transfigurare - și cred că atmosfera suferă, pe alocuri. Epismul deservește poezia textelor. Cred că diferă de ceea ce ne-a prezentat anterior” (Cristina Dobreanu).

„Asentimentale și concentrate. Personajul liric pare cam imatur și, deci, poezia însăși pare imatură și cam prea detașată. Ca stil - pare constant” (M. Harhas).

„Nu prea știe să rupă versul. Interesant modul de structurare a textului. Are multe chestiuni care duc în prozaic” (Laurențiu Pascal).

„Are expresii care ar putea fi evitate, de genul atingere pricepută sau sulă prea ascuțită. Nu plasticizează și este prea explicit. Nu integrează bine epicul în poezie - de aceea, textele ar putea fi considerate proză. Are și o anume ironie/autopersiflare în texte” (Cristina Bușilă).

A consemnat: Ion AVRAM

27 februarie 2009 (a citit Paul Budeanu - proză)

O SIMPLITATE FRUMOASĂ

„(...) Grijiuliu, Iliuță mai verifică o dată sticla cu ulei și punga cu zahăr - așa, ca să-l vadă și gestionarul - apoi o porni voinicește la deal, la bunica. Dar graba se întâlnește cu zăbava. Abia trecu de casa lui, când îi ieși în cale bunul lui prieten, Traian Merariu, cu o traistă mare, plecat după buruieni. Se întovărășiră, și pe malul râpii găsiră o mulțime de știriță, holbură și nalbă. Din vorbă în vorbă îi spuse ce târguieli a făcut și cum un gologoftean a vrut să ducă la Tuță gestionarul un ou clocit. Au râs cu poftă și au umplut trăistile cu buruieni pentru porci. Cum a aflat că are zahăr în traistă, bunului prieten i se făcu o poftă uriașă (...)” (Paul Budeanu – Iliuță).

„Sub raport stilistic, îi lipsește vocea autorială față de subiectele abordate ... îi lipsește încărcătura emoțională prin descărcarea de tensiune epică. În rest - textul pare o mișcare cinematografică pur descriptivă, lipsită de comentariul autorului. Ar fi câștigat mai mult dacă s-ar fi structurat în povestiri mai mici și mai concentrate” (Stela Iorga).

„Un prozator cu o ritmică interioară bună, chiar dacă nu este versat. Epicul curge filmic, ceea ce este cam deranjant, întrucât vocea autorului nu prea se vede. Scriitură simplă, directă, care reușește să prindă acea lume a satului rămasă în sufletul copilului. În rest - o simplitate frumoasă” (Dimitrie Lupu).

„Scriitură gen compunere școlărească. Termenii care țin de universul sătesc îl mai ajută, dar mi se pare prea static și prea direct. Nu lasă loc fanteziei cititorului, sugestiei. Îi lipsește transfigurarea, are cursivitate, dar îi lipsește simțul artistic.” (Cristina Dobreanu).

„Paisprezece pagini în care nu s-a întâmplat nimic, în ciuda cursivității, text fără miez și fără intrigă” (Alexandru Maria).

„Limbajul este adecvat subiectului, dar nu captivează, îi lipsește suflul emoțional, în ciuda dozei de autenticitate a zonelor de timp și spațiu” (V. Grigoraș).

„Mai mult jurnal decât radiografie lirică, și prea descriptiv.” (Anca Șerban Gaiu).

„Cred că are stofă de prozator, dar lipsa intrigii poate duce la pierderea cititorului, și nu este bine structurat. Are talent, dar nu are exercițiu” (L. Pascal).

A consemnat: Ion AVRAM

6 martie 2009 (a citit Anca Șerban-Gaiu - poezie)

Hai, hai cât o planetă târzie

Vineri de cu seara, “Noduri și Semne”, cenaclu și Anca Șerban Gaiu, poetă alfabetizată în simțuri, imagini cu cinci poeme în scriere curată și uneori cu fulgure grăbită. De cele mai multe ori poeta utilizează un fantastic descriptiv al simțurilor pentru zugrăvirea poemelor sale.

„În ape / rădăcinile cresc uimite / soarele învinețit curge blând / dinspre est se furișează băsmăluțele roșii / pod abia înfrunzit peste somn / rădăcinile cresc uimite / trec femeii cu buza groasă / în margine de lume / în lacul alb și creștet / în vise și în timp” (Reflux I).

(continuare în pag. 50)

“Mult talent, imagini bine realizate, dar despre temele tratate nu pot afirma decât că sunt relativ minore” (Stela Iorga).

“Creionează sintagme foarte puternice care pot fi catalogate poeme prin ele însele. Dar uneori am impresia că autoarea mizează prea mult pe ele iar datorită acestui fapt substanța poemului nu prea este palpabilă” (Cristina Dobreanu).

„(...) o bucată vânată de pâine (...) amintirea picioarelor unse de val / păsări și ouă cuibar firav de alge / vântul aiurea prin părul sărat / suflete spune de ce un timp m-ai uitat” (Reflux II).

“Nu pot afirma decât că găsesc în textele prezentate imagini interesante, chiar frumoase. Aș îndrăzni să afirm și că, din păcate, acestea sunt împletite cu imagini comune. Vorbesc despre imagini, pentru că aceste poeme sunt făcute din imagini” (Alexandru Maria).

“Nu comentez ca poetică, găsesc în cititul acestor texte plăcere iar de e să le lipsească ceva, momentan nu îmi dau seama ce ar fi” (Tucă Cimpoieru).

„(...) hai hai pieptănându-se cu alte plete/negre negre/ pieptene de abanos încălțit/în firele groase de pământ (...)” (Jamala).

“Cred că reușește să transmită starea chiar consecvent și din punctul meu de vedere este un lucru esențial” (Adrian Vlad).

A consemnat: Laurențiu PASCAL

DIN VALURILE VREMII

Nichita Stănescu

La Engilterra

Nichita: ...Și ajung eu, bătrâne, la Engilterra. La aeroport, nimeni. Târziu văz că apare un student c-o mașinuță în care abia am încăput. M-a lăsat la un hotel-lux, peste drum de British Museum. Totul e plătit, mi-a zis și mi-a înmănat un plic baban cu lire numa' sterline. Multișoare. Vin mâine și vă iau, zice. Unde mergem? am întrebat, timid, care e programul vizitei mele? La Oxford, zice, ăsta e tot programul.

- Cum vă înțelegeați?

Nichita: Pe franțiosifește! (în limbajul lui Nichita nu e vorba de nemțească, așa cum s-ar crede ci de... franceză). Dimineața, mă scol eu devreme ca un plugar, toc ceva lire la bar ca să-mi iau curaj până să vină ăla

cu Oxfordu' și-mi bătea inima ca o tobă de curc. Oxford, auzi dumneata, cetate, palate, turle, Shakespeare, Elisaveia cu Essexu' și cu sexu', ce mai, eram pierit. Numai că ei m-au condus într-o anexă a unei biblioteci cam cât o sală de clasă primară. În bănci, vreo cinșpe speriați, buclăți, cu sticle-n ochi, foarte, da' foarte afonisiți precum că sunt puși să își piardă ei vremea cu un pohet de după Cortină. Mă prezintă un moștra-pontifex maximus, scrobît, apoi îmi dă mie clămpăul și eu am început așa, galeș la început apoi m-am dat mare și-am înțeles că încep să dezgheț la ei. Apoi au apărut doi, un el și o ea, el actor, ea actriță de mi-au recitat pe engliterește elegiile. Și, surpriză, au început aplauzele, suierături, bufnituri în pupitru, ce mai, vacarm ca la Ploiești când joacă echipa de futsal Petrolu. Le place, mi-am zis, clătindu-mi ochii xu acea actrice care era toată numai bombe bombate, am pupat-o pe urmă cam ca la periniță și-apoi am răspuns la întrebări. Telegraful fără fir lucrează și la ei, că au început să apară și alți derbedei și derbedioaice să vază animalu' comunist cum le zice pe poezește în țara lui nea Willică. La sfârșit, din ultima bancă s-a lansat spre mine – torpilă – unul mare, gras, mai gras ca mine, urât, mai urât ca mine. M-a îmbrățoșat de mi-au pârăit oasele. A zis că el e Ted Hughes, ăl mai mare poet al lor, argheziul lor și mi-a zis că e mirat, fericit și... o sumă de delicatessuri. Am mai stat noi la las palavras și eu i-am invitat să cheltuim ceva lirețe pe câteva sticlute, la mine la hotel și în mare, bunătaea lor, au acceptat. Da, bătrâne, gin, elogii, șampanie, am ținut-o așa două zile.

- Dar la British n-ai fost?

Nichita: Fost, dar nu era de văzut nimic acolo. Mare, prea mare, prea umflat. Nu e muzeu ci cimitir de marmurărie și grecărie, mai întins și mai întortocheat ca Mizilu'. Beznă, flegmă, răceală. Până și paznicii se dau de Praxitele. N-aveam timp. A doua zi eram la Băneasa, călare pe Boeing. Asta a fost toată Engliterra mea...

Toată viața. Toată moartea

... Cineva l-a supărat. Un scriitor care nu e chiar scriitor ci mai degrabă un trăitor în... Mercedes, somptuos automobil, despre care Nichita pretinde, călcând proverbul, precum că urciorul merge des la apă, nu Mercedesul.

- Lasă-l, bre! zic.

Nichita: Îl las.

- Vai de capul lui, zic.

Nichita: Ascultă-ncoa' bătrâne: ăsta o să fie toată viața ministru, dar noi o să fim poeți toată moartea!

Descult

„Stabiliment” de băuturi, caragialesc.

Fum, larmă, podea unsă cu hradolină. Lipsa de parale ne-a alungat aici. Facem planuri “din cuțite și pahare”. Apare un intrus:

- Ce mai faci, bă, Nichita?

Nichita: Stimate do... domnule... dumneavoastră... excelență... vă rog să nu vă trageți de șireturi cu mine, întrucât eu mă port descult!

(*Selecție de Luminița Mihai din “Nichita Stănescu în amintirile contemporanilor”, antologie de Daniel Corbu, povestite de George Tomozei*)

BOEMA

Galati, cod 800010, Str. Al. I. Cuza, Nr. 45bis, Bloc Cristal, Sc. 2 Ap. 4

Telefon: 0236 411190, 0745 324472

Email: boema@inforapart.ro, inforapart@yahoo.com

Web site: www.boema.inforapart.ro